

**คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน: กรณีศึกษา
สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8**

พันตำรวจโท ถวัลย์ ศุภร์คุณาภรณ์

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา**

ปีการศึกษา 2546

ISBN : 974-373-274-8

ลิขสิทธิ์ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**THE BALANCE COST OF LIVING OF
NON COMMISSIONED POLICE
OFFICERS : A CASE STUDY OF
METROPOLITAN
POLICE DIVISION 8**

POLICE LIEUTENANT COLONEL THAVAL SUKHANAPHORN

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements
for the Master of Arts (Social Sciences for
Development)
at Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya
Academic Year 2002**

ISBN : 974-373-274-8

วิทยานิพนธ์	คำครองชีพที่สมดุลงของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน : กรณีศึกษา สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8	
โดย	พ.ต.ท. ถวัลย์ ศุภร์คณาภรณ์	
สาขา	สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา	
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	รศ.ดร.สัญญา	สัญญาวิวัฒน์
กรรมการ	ผศ.สุพิศวง	ธรรมพันทา
กรรมการ	ผศ.บุปผา	เข้มประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด จำปาทอง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพิศวง ธรรมพันทา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุปผา เข้มประเสริฐ)

..... กรรมการ
(ดร.ทวิช บุญธิรัมย์)

..... กรรมการและเลขานุการ

(รองศาสตราจารย์ สมชาย พรหมสุวรรณ)

ลิขสิทธิ์ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ถวัลย์ ศุภครุณณภรณ์. (2546) คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน :

กรณีศึกษา สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต

กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

คณะกรรมการควบคุม รศ.ดร. สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ผศ. สุพิศวง ธรรมพันทา

ผศ. บุปผา แซ่มประเสริฐ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงคำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน และปัจจัยที่มีผลต่อคำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน โดยมีสมมติฐานการวิจัยทั้งสิ้น 7 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ แตกต่างกัน คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 แตกต่างกัน
2. สถานภาพการทำงานที่ดี มีผลต่อ คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
3. การพึงตนเอง มีผลต่อ คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
4. การดำรงชีวิตแบบพอเพียง มีผลต่อ คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
5. ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว มีผลต่อ คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
6. การเรียนรู้เพื่อชีวิต มีผลต่อ คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
7. การมีศาสนาธรรม มีผลต่อ คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ข้อมูลสำหรับการพิสูจน์สมมติฐานดังกล่าวข้างต้นได้จากการแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน มีจำนวนทั้งสิ้น 204 คน ของทั้ง 11 สถานีในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 และนำข้อมูลที่ได้มาทำการคำนวณและวิเคราะห์ด้วยวิธีการหาค่าทางสถิติ

ผลในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีปัจจัยด้านสภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เหลือมีความสัมพันธ์น้อยเกินไปที่จะยอมรับสมมติฐานได้ หลังจากที่มีการอภิปรายกันอย่างยืดเยื้อพอควรเกี่ยวกับผลกระทบต่อการศึกษาคำครองชีพที่สมดุล

ของข้าราชการตำรวจทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติแล้วได้มีการเสนอข้อแนะนำที่น่าสนใจประกาศไว้ในตอนท้าย

Thaval Sukkhanaporn. (2003). The Balance Cost of living of Non Commissioned Police

Officers : A Case Study of Metropolitan Police Division 8. Bangkok : Graduate School,

R.I.B. Advisor committee: Assoc. **Prof. Dr.Sunya Sunyavivat**

Asst. Prof. Supisavong Phampanta Asst. Prof. **Boobpha Champrasert.**

The objectives of this study are to find the balanced cost of living of non-commissioned police officers and to find factors affecting such cost of living with 7 hypotheses :

1. Different personal status makes difference in the police's balanced cost of living.
2. Good work status affects the police's balanced cost of living
3. Being self reliance affects the police's balanced cost of living
4. Sufficient living behavior affects the police's balanced cost of living
5. Good family relations affects the police's balanced cost of living
6. Life learning behavior affects the police's balanced cost of living
7. Religious behavior affects the police's balanced cost of living

To obtain empirical data to test the above hypotheses, questionnaires are administered to 204 non-commissioned police officers of all 11 stations of the Metropolitan Police Division 8.

The data are then calculated and analyzed.

It is found that only the first hypothesis is substantiated. The rest are too weak correlated to accept the hypotheses. After a lengthy

discussion concerning the impact of the study to the police's cost of living, some interesting suggestions are proposed, theoretically and practically.

สารบัญ

หน้า

ประกาศคุณูปการ	
ค	
บทคัดย่อภาษาไทย	
ง	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
จ	
สารบัญ	
ฉ	
สารบัญแผนภาพ.....	
ช	
สารบัญตาราง	
ณ	

บทที่ 1 บทนำ

1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
1		
1.2	วัตถุประสงค์การวิจัย	
2		
1.3	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัย	
2		
1.4	ขอบเขตในการวิจัย	
2		
1.5	นิยามศัพท์เฉพาะ	
3		
1.6	สมมติฐานการวิจัย	
4		
1.7	คำอธิบายสมมติฐาน	
5		

13	1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
14	2.1 ค่าครองชีพที่สมดุล
18	2.2 สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ
23	2.3 สถานภาพการงานที่ดีกับค่าครองชีพที่สมดุล
26	2.4 การพึ่งตนเองกับค่าครองชีพที่สมดุล
31	2.5 การดำรงชีวิตแบบพอเพียงกับค่าครองชีพที่สมดุล
33	2.6 ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวกับค่าครองชีพที่สมดุล
37	2.7 การเรียนรู้เพื่อชีวิตกับค่าครองชีพที่สมดุล
44	2.8 การมีศาสนาธรรม กับค่าครองชีพที่สมดุล

สารบัญ (ต่อ)

หน้า	
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
53	3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
55	3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

56	3.3	การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
57	3.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล
58	3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล
58	3.6	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
59	3.7	การทดสอบสมมติฐาน
	บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
60	4.1	การวิเคราะห์ระดับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน.....
	4.2	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณค่าครองชีพที่สมดุลฯ..... 67
73	4.3	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์สภาพการทำงานที่ดีของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน..
	4.4	การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพการทำงานที่ดี.....
	4.5	ผลการทดสอบสมมติฐาน
		81
	บทที่ 5	สรุปและอภิปรายผล
85	5.1	สรุปผลการวิจัย
86	5.2	อภิปรายผลการศึกษาวิจัย
94	5.3	ข้อเสนอแนะ.....
95	5.4	ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป
	บรรณานุกรม	
96		

ภาคผนวก

	แบบสอบถาม
101	
	ประวัติผู้วิจัย
109	

สารบัญภาพ

หน้า

	แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
13	
	แผนภาพที่ 2 แสดงแบบจำลองวิธีการศึกษาแบบสหวิทยาของ Winer
20	

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงสถานภาพกำลังพลชั้นประทวน-พลตำรวจ.....	53
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
ตารางที่ 3	ค่าระดับตัวชี้วัดและค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจ.....	60
ตารางที่ 4	ค่าระดับปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจ.....	61
ตารางที่ 5	คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานภาพการงานที่ดีของตำรวจ.....	62
ตารางที่ 6	คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สมดุลโดยละเอียด.....	63
ตารางที่ 7	คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลโดยละเอียด.....	63
ตารางที่ 8	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และระหว่างตัว พยากรณ์กับตัวเกณฑ์	68
ตารางที่ 9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ	70
ตารางที่ 10	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ	70

71	ตารางที่ 11	การถดถอยพหุคูณระหว่างกันของตัวเกณฑ์.....
72	ตารางที่ 12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าครองชีพที่สมดุล.....
73	ตารางที่ 13	การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
82	ตารางที่ 14	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน.....

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมทุกวันนี้เกิดจากวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งกระทบกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ขาดคุณธรรม และจริยธรรม ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ติดตามมา เช่น การติดยาเสพติด การก่ออาชญากรรม การคอร์รัปชัน การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในระบบราชการ ถึงแม้ว่าทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะได้ปรับปรุงระบบค่าตอบแทนให้มีความสมดุลและเหมาะสมเพื่อให้เกิดสภาพคล่องตัว และเพื่อแก้ปัญหาการบริหารงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็เช่นเดียวกัน แม้ว่าได้มีการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนด้วยการปรับปรุงสวัสดิการให้มีความเป็นธรรมในระดับหนึ่งแล้ว แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งเป็นบุคคลากรที่เป็นฐานรากในองค์กรซึ่งมีจำนวนมากได้ อันทำให้การประกอบอาชีพข้าราชการตำรวจในเชิงอุดมคติไม่อาจเกิดขึ้น ดังพบว่าเมื่อค่าตอบแทนที่ได้รับนั้นไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ จึงมีการใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนในทางมิชอบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตน พันธะหนี้สินของตำรวจ จาก 2 ปีที่ผ่านมาพบว่า ตำรวจนครบาลปี 2544 เจ้าหน้าที่ชั้นสัญญาบัตร 357 ราย มีพันธะเกี่ยวกับหนี้สิน 92,401,000 บาท ชั้นประทวน 5,507 ราย เป็นเงิน 806,953,000 บาท ในปี 2545 ชั้นสัญญาบัตร 323 ราย ยอดเงิน 72,096,000 บาท ชั้นประทวน 5,674 ราย เป็นเงิน 924,849,000 บาท โดยเป็น หนี้เงินกู้ สหกรณ์ออมทรัพย์ บข.น. และหนี้เงินกู้ธนาคารบิสิเนสแบงก์พาณิชย์เพื่อนฝูง หลังจากหักหนี้สิน ดอกเบี้ย จะมีเงินเหลืออยู่ไม่มาก (ไทยรัฐ 2546 : 6) จึงจำเป็นต้องแสวงหาผลประโยชน์นอกระบบที่มีอยู่ในพื้นที่ อันเป็นที่มาของส่วย คும்บ่อนการพนัน เป็นมือปืนรับจ้าง ค้ายาเสพติด นอกจากนี้ยังพบว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนทำผิดวินัยมากกว่าชั้นสัญญาบัตร ฐานความผิดละทิ้งหน้าที่มากที่สุด จึงได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจที่ผ่าน พบว่า มีงานวิจัยเกี่ยวกับการพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจในสถานีตำรวจอำเภอเมือง สังกัดตำรวจภูธร จังหวัด ศรีสะเกษ ของ วัฒนา ยี่จิ้น (2538) พบว่าปัจจัยด้านการปรับรายได้และสวัสดิการให้เพิ่มขึ้น จัดให้มีอุปกรณ์และอัตราค่าเลี้ยงชีพเพียงพอกับปริมาณงาน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เช่นเดียวกับ พงษ์สวัสดิ์ จำรัสประเสริฐ (2537) พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองกำกับการอำนวยการ กองบังคับการตำรวจภูธร 6 ก่อนและหลังการปรับปรุงโครงสร้างกรมตำรวจ คือ เงินเดือนค่าจ้าง และสวัสดิการ

ปัญหาเงินเดือนค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนแต่ละคนจึงเป็นเรื่องที่ควรนำมาศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาแนวทางในการช่วยเหลือข้าราชการตำรวจชั้นประทวนได้รับค่าตอบแทนที่มีความเหมาะสมและมีความยุติธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ต้องรับผิดชอบในชีวิตทรัพย์สินของบุคคลอื่น ทั้งนี้เพื่อความสุขที่จะต้องให้เกิดขึ้นในชุมชนสังคมและบ้านเมือง ดังนั้นแนวทางการช่วยเหลือให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีสมรรถภาพและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และมีความสำคัญอย่างมากต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่จะได้นำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรตำรวจให้ดียิ่งขึ้นอย่างมีคุณค่าและประโยชน์สุขต่อประชาชน

ปัญหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาระดับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงระดับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
2. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
3. นำผลที่ได้มาประยุกต์ใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการกำหนดแนวทางวางแผนและการพัฒนาด้านค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “คำครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ” เป็นการศึกษาเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่มีตำแหน่งตั้งแต่นายดาบตำรวจลงมาจากทั้ง 11 สถานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน หมายถึง ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานประจำ สถานีตำรวจในในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ในปัจจุบัน

คำครองชีพที่สมดุล หมายถึง รายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือ รายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว

สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ หมายถึง สภาพการสมรส รายได้และฐานะของครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสัมพันธ์และเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานตำรวจชั้นประทวนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของตนเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคงตลอดไป

สถานภาพการงานที่ดี หมายถึง อายุราชการ สายงาน และค่าตอบแทนทุกอย่างที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับจากการปฏิบัติงานนั้นๆ ได้แก่ เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง สวัสดิการ ค่าพาหนะ ค่าเช่าบ้าน และค่าตอบแทนในรูปของประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ

การพึ่งตนเอง หมายถึง การมีจิตสำนึกหรือความตระหนักที่จะพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจการใด ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยอาศัยความอดสาหะพากเพียร ภายใต้อิทธิพลที่ตนเองมีอย่างเต็มความสามารถ

การดำรงชีวิตแบบพอเพียง หมายถึง การมีจิตสำนึกหรือความตระหนักในการดำเนินชีวิตอย่างสายกลาง มีความพอเพียงทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ดำรงชีวิตอย่างสมถะ สันโดษ พอใจในสิ่งที่ตนมี ไม่เอาเปรียบเปรียบ เสียสละและพร้อมที่จะช่วยเหลือส่วนรวม

ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว หมายถึง การอยู่ร่วมกันในครอบครัวมีความรักใคร่ ความปรารถนาดี มีความเอื้ออาทร และความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันในฐานะเป็นสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่เอาเปรียบกัน และก่อให้เกิดความร่วมแรงร่วมใจกัน สร้างเสริมให้ครอบครัวดำรงอยู่อย่างมีความสุขที่มั่นคง

การเรียนรู้เพื่อชีวิต หมายถึง การเรียนรู้ของบุคคลในลักษณะของ “กระบวนการ” ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ตลอดชีวิตอย่างไม่หยุดนิ่ง เกิดขึ้นด้วยตนเอง หรือด้วยการเรียนรู้จากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ช่วยให้เกิดศักยภาพมากขึ้นในการดำรงชีวิตทุกด้าน การนำความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับชีวิตมาใช้ในการแก้ปัญหาตลอดจนพัฒนาตนเองและสังคม

การมีศาสนาธรรม หมายถึง การนำหลักจริยธรรม และคำสั่งสอนของศาสนาที่เชื่อถือและยึดมั่น มาใช้เป็นเกณฑ์วินิจฉัย ตัดสินการกระทำที่มีคุณค่าของตน และบุคคลอื่นในสังคม

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน หมายถึง ผู้มียศ ลิบตำรวจตรี ลิบตำรวจโท ลิบตำรวจเอก จำลิบตำรวจ และนายดาบตำรวจ

ลิบตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนยศจำลิบตำรวจตามอัตราจำลิบตำรวจ ซึ่งเป็นไปตามลำดับขั้นเงินเดือน ได้แก่ ชั้น ตรี โท เอก

นายดาบตำรวจ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มียศสูงสุด

สมมติฐานการวิจัย

จากปัญหาและแนวคิดที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจแตกต่างกัน มีค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 แตกต่างกัน
2. สถานภาพการงานที่ดี มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
3. การพึ่งตนเอง มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8
4. การดำรงชีวิตแบบพอเพียง มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

5.ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

6.การเรียนรู้เพื่อชีวิต มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

7.การมีศาสนาธรรม มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

อธิบายสมมติฐาน

1. สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ แตกต่างกัน ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 แตกต่างกัน

ความหมายของสมมติฐาน หมายถึง สภาพการสมรส รายได้และฐานะของครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสัมพันธ์และเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานตำรวจชั้นประทวนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของตนเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคงตลอดไป แตกต่างกัน รายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือรายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว มีความแตกต่างกัน

ทฤษฎีแนวคิด นอร์เบิร์ต ไวเนอร์ (Norbert Wiener อ้างใน สมยศ นาวิการ 2522) ที่กล่าวว่าบุคคลถูกจูงใจด้วยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและความต้องการความมั่นคง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคคลด้วยความสมัครใจ มีความพึงพอใจภายใต้ปัจจัยด้านรายได้ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เบี้ยเลี้ยงและสวัสดิการต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับฐานะ ความมั่นคงของครอบครัว

งานวิจัย อีรพล คุปตานนท์ (2530) จารุนันท์ สมบูรณ์สิทธิ์ (2535) และ วัฒนา ยี่จิ้น (2538) มาวเดย์ และคณะ (Mowday and others 1979) พบว่า ความพึงพอใจ ความตั้งใจ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจนั้น มีความสัมพันธ์กับ รายได้ สวัสดิการ สถานภาพการสมรส ฐานะทางครอบครัว ระดับการศึกษา

สมมติฐานที่ตั้งขึ้นมาจากผลงานวิจัยของ อีรพล คุปตานนท์ จารุนันท์ สมบูรณ์สิทธิ์ ซึ่งกล่าวสรุปได้ว่า ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน ได้แก่ สถานภาพการสมรส รายได้ ฐานะทางครอบครัวมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งนำไปสู่การมีรายได้ที่มีความ

สมดุลและเพียงพอต่อการดำรงชีพ มีความเพียงพอในการใช้ ทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ เพราะมีความสมดุลในเรื่องรายได้และค่าใช้จ่ายและมีเหลือเก็บ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของในตนเองและสมาชิกในครอบครัวได้อย่างมั่นคงตลอดไป

2. สถานภาพการงานที่ดี มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ความหมายของสมมติฐาน หมายถึง อายุราชการ สายงาน และค่าตอบแทนทุกอย่างที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับจากการปฏิบัติงานนั้นๆ ได้แก่ เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง สวัสดิการ ค่าพาหนะ ค่าเช่าบ้าน และค่าตอบแทนในรูปของประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ มีผลทำให้ รายรับมีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือรายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว

ทฤษฎี ของ เฮิร์ชเบอร์ก แชนเดอร์แมน (Herzberg Mauaner and Snyderman)

ทิฟฟิน และ แมคคอร์มิก (Tiffin and McCormick, 1968) ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในงานที่ทำมีสาเหตุมาจากปัจจัย 2 กลุ่ม คือปัจจัยจูงใจ คือ ปัจจัยที่ทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน การมีความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า ส่วน ปัจจัยค้ำจุน หมายถึง ปัจจัยที่ค้ำจุนแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มีหรือมีในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์การก็จะเกิดความไม่ชอบงานที่ทำ เช่น เงินเดือน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และนโยบายของบริษัท ในขณะที่ ทิฟฟิน และ แมคคอร์มิก (Tiffin and McCormick, 1968) ซึ่งมีแนวคิดที่สอดคล้องและแตกต่างกับ เฮิร์ชเบอร์ก แชนเดอร์แมน ที่สรุปไว้ว่า องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ คือ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ค่าจ้าง รายได้ตอบแทนในการทำงาน ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ ความต้องการในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ความเป็นผู้ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ความต้องการในศักดิ์ศรีของตนเอง ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต

งานวิจัย ที่สนับสนุนแนวคิดดังกล่าวได้แก่ เซอร์เมอร์ฮอร์น (Shermerhorn, 1982) พบว่า ผู้ที่ได้รับค่าตอบแทนสูงความพึงพอใจก็จะสูงเช่นเดียวกัน ปราศรัย สังฆะทรัพย์ (2521) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่ทำให้ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการค่อนข้างต่ำคือ เงินเดือน และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จิตต์เจริญ เวลาดี (2522) พบว่า เงินเดือนที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม คือ การได้รับเงินเดือนเพิ่มมากขึ้น การมีผู้อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูมาก ปฏิบัติงานได้ผลน้อยกว่าผู้อยู่ในอุปการะน้อย และ ปุรชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526) พบว่า การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ด้านสืบสวนของ

เจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้แก่การสนับสนุนเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยให้การปฏิบัติหน้าที่สำเร็จรวดเร็วยิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ตั้งขึ้นมาจากผลงานวิจัยของ เซอร์เมอร์ฮอร์น (Shermerhorn, 1982) ปราศรัย สังฆะทรัพย์ (2521) จิตต์เจริญ เวลาคี (2522) ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526) ซึ่งสรุปได้ว่า แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลที่มีอยู่ตลอดเวลา มีความสัมพันธ์โดยตรงกับ สิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เงินเดือน สวัสดิการ ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ สิทธิประโยชน์ ต่าง ๆ ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน ประกอบกับแรงผลักดันที่เกิดขึ้นจากภายใน เช่น ความต้องการในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ความเป็นผู้ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ความต้องการในศักดิ์ศรีของตนเอง ความต้องการได้รับความสำเร็จในชีวิต ทุกอย่างดังกล่าวมาล้วนเป็นปัจจัยที่เกิดจากภาวะการทำงานและช่วยป้องกันการปฏิบัติงานไม่ให้หย่อนประสิทธิภาพ โดยมีเรื่องของเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นปัจจัยที่สำคัญเพราะเมื่อมีเงินเดือนมาก มีค่าตอบแทนมากก็จะทำให้มีข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีเงินมากพอในใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตตามความต้องการทั้งทางร่างกายและอันเป็นปัจจัยที่ทำให้ค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนใน กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 มีความสมดุลตามลำดับ

3. การพึ่งตนเอง มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ความหมายของสมมติฐาน การมีจิตสำนึกหรือความตระหนักที่จะพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจการใด ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยอาศัยความอดุสาหะพากเพียร ภายใต้ศักยภาพที่ตนเองมีอย่างเต็มความสามารถ มีผลต่อ รายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือรายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว

ทฤษฎี กาญจนา แก้วเทพ และ กนกศักดิ์ แก้วเทพ (2530) กล่าวว่า การพึ่งตนเองเป็นกิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยปัจเจกชนและครัวเรือนเพื่อบรรลุถึงหลักประกันของการดำรงชีวิต โจฮัน กาล์เตอร์ (Johan Galtung) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง คือ ความเป็นเอกราช และการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541) พบว่าการพึ่งตนเองคือความพอมีพอกิน โดยการ พึ่งตนเอง 5 ด้าน ได้แก่ จิตใจ สังคม ทรัพยากร เทคโนโลยี และเศรษฐกิจ วิบูลย์ เข็มเฉลิม (2532) พบว่าการพึ่งตนเอง โดยที่ไม่เดือดร้อนควรจะคำนึงถึงการมีครอบครัว มีชีวิตที่สงบ มีคุณธรรม เรียนรู้ด้วยตนเอง รู้อารมณ์ แก้ปัญหาตนเองได้ และไม่ฟุ้งเฟ้อ และ เสรี พงศ์พิศ

(2536) พบว่าการพึ่งตนเองคือความสามารถในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาชีวิต ผลิตเพื่อยังชีพ และดำรงชีวิตด้วยความสงบสุข

งานวิจัย ดารณี รักดี (2540) การพึ่งตนเองคือแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะรัฐสวัสดิการที่จะต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สุพรรณิ ไชยอำพร (2539) พบว่ามีความแตกต่างกันในการจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบความพยายามพึ่งตนเอง คือการให้ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านจิตวิทยา พิเชียร ลิ้มปึงอยู่ (2531) พบว่าโครงการพระราชดำริสามารถทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ฐานะความเป็นอยู่พื้นฐานเพียงพอกับความต้องการมากขึ้น

จากผลการวิจัยของ ดารณี รักดี (2540) ประเพณี สุพรรณิ ไชยอำพร (2539) นำมาสู่การตั้งสมมติฐาน ซึ่งสรุปได้ว่า การพึ่งตนเองคือการทำกิจกรรมทั้งหลายโดยปัจเจกและครอบครัวเพื่อบรรลุถึงหลักประกันของการดำรงชีวิต ด้วยการรู้จักประหยัด อดออม การใช้แรงงานและศักยภาพของตนเองในการแก้ไขปัญหาในทางที่ชอบ มีความเป็นอิสระ รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกูล และการผสมผสานสิ่งที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับสภาพของตนเองและครอบครัวเพื่อสนองตอบต่อความต้องการได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม การที่เราสามารถปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองได้ มีความสามารถในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยได้ด้วยตนเอง การซ่อมเครื่องใช้ภายในบ้าน หรือ สิ่งของที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตตนเองได้ ทำให้ไม่ต้องใช้จ่ายเงินทองไปกับการจ้างผู้อื่นหรือซื้อ มา เมื่อข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสามารถพึ่งตนเองได้เพียงนี้ เงินเดือนที่ได้รับมานั้นไม่ว่าจะมากหรือน้อยนั้นไม่มีความสำคัญเพราะผู้ปฏิบัติสามารถที่จะดำรงชีพด้วยเศรษฐกิจสมดุลที่ตนเองผู้สร้างได้เช่นกัน

4. การดำรงชีวิตแบบพอเพียงมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้น

ประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ความหมายของสมมติฐาน การมีจิตสำนึกหรือความตระหนักในการดำเนินชีวิตอย่างสายกลาง มีความพอเพียงทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ดำรงชีวิตอย่างสมถะ สันโดษ พอใจในสิ่งที่ตนมี ไม่เอาจริงเอาจังเปรียบ เปรียบเทียบและพร้อมที่จะช่วยเหลือส่วนรวม มีผลต่อ รายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือรายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว

ทฤษฎี ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2541) กล่าวว่าเศรษฐกิจแบบยังชีพหมายถึงทุกส่วนของครอบครัวทำการผลิตโดยตรงเพื่อการบริโภค ซึ่งมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติมากกว่า ความสัมพันธ์ทางสังคม แรงงานที่ใช้มือเหนือกว่าแรงงานที่ใช้เครื่องจักร ความรู้เชิงประสบการณ์เหนือกว่าความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ ประเวศ วะสี (2541) กล่าวว่าเศรษฐกิจพอเพียงคือพอเพียง

สำหรับทุกคน มีธรรมชาติพอเพียง ความรักพอเพียง เมื่อทุกอย่างพอเพียงก็จะเกิดความสมดุล จะเรียกว่าเศรษฐกิจสมดุลก็ได้ เมื่อสมดุลก็เป็นเรื่องปกติ สบายไม่เจ็บไข้ ไม่วิกฤติ

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541) กล่าวว่าความพอทำให้เกิดความงาม ความรวย ความใหญ่ และความดังในตัวของมันเอง เพราะคนที่รู้จักพอรู้สึกพอไม่ว่าเขามีเงินอยู่เท่าไร มีรายได้ อยู่ขนาดไหน เขาก็รวยเพราะในความรู้สึกของเขา เงินแค่นั้นเต็มหรือเกือบเต็มตามความต้องการของเขาแล้ว เขาไม่ต้องการอีกแล้ว หรือต้องการอีกนิดเดียว จึงไม่จำเป็นต้องรีบร้อนทุรนทุรายไขว่หา

จากงานแนวคิดของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541) ประเวศ วะสี (2541) นำมาสู่การตั้งสมมติฐานซึ่งสรุปว่า วิถีชีวิตแบบพอเพียง คือวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ของประเทศ หรือ เป็นวิถีชีวิตพื้นฐานของคนไทยทุกคน ภายใต้วสันโดษ ความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมี และความเข้มแข็งของตนเอง ได้แก่ ความสามารถ ประสบการณ์ ศักยภาพในการนำสิ่งรอบข้างที่ตนเองมีมาสร้างให้เกิดประโยชน์ที่สามารถตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในการดำรงชีวิตโดยไม่ต้องไปแสวงหาในสิ่งที่ตนเองไม่มี อันจะก่อให้เกิดภาวะ ปัญหาความยากลำบากให้เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว การเดินทางสายกลางก่อให้เกิดความไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและคนรอบข้าง อันนำไปสู่การบรรลุถึงความสมดุลในทุก ๆ ด้าน ทั้งตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม เพราะเมื่อคนเราทุกคนไม่มีความทะเยอทะยานฟุ้งเฟ้อ มีแค่ไหนก็พอใจเพียงแค่นั้น ซึ่งไม่ได้หมายความว่าไม่ขยันพากเพียรที่จะประกอบสัมมาอาชีพที่สุจริต แต่ความพอแค่ไหนแค่นั้น หมายถึง พอต่อสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต สามารถใช้แรงกายทำงานได้ ใช้บริการที่เป็นสาธารณได้ ไม่ต้องใช้เครื่องจักรกลเพื่ออำนวยความสะดวกสบายยกตัวอย่าง ใช้ครก แทนการขอยืมเงินไปซื้อเครื่องปั่น เช่นเดียวกับ ไม่ต้องซื้อรถยนต์เพื่อใช้ในการเดินทาง เพราะสามารถใช้บริการขนส่งมวลชนได้ ถ้ารู้จักการเพียงพอแค่นี้ รายได้ และค่าใช้จ่ายก็จะเพียงพอและสมดุลได้เช่นกัน

5. ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ความหมายของสมมติฐาน การอยู่ร่วมกันในครอบครัวมีความรักใคร่ความปรารถนาดี มีความเอื้ออาทร และความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันในฐานะเป็นสมาชิกใน ครอบครัว ซึ่งจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่เอาเปรียบกัน และก่อให้เกิดความร่วมแรงร่วมใจกันสร้างเสริมให้ครอบครัวดำรงอยู่อย่างมีความสุขที่มั่นคง มีผลทำให้ รายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือ รายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว

ทฤษฎี มาสโลว์ (Maslow,1960) ระบุว่าความพึงพอใจของมนุษย์จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการได้รับความตอบสนองและความต้องการนั้นจะพัฒนาขึ้นไปตามลำดับขั้น อันได้แก่ ความต้องการเพื่อความอยู่รอด ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรักความ เป็นเจ้าของ ความต้องการการยอมรับนับถือ และความต้องการบรรลุความสำเร็จสมหวังในชีวิต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจในชีวิตเป็นสิ่งที่ไม่มั่นคงแน่นอน สามารถเปลี่ยนแปลงไปตาม สถานการณ์ ขึ้นอยู่กับความต้องการในขณะนั้นของแต่ละบุคคล ฟรายด์แมน (Friedman,1981) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัวไว้ว่าหน้าที่ของครอบครัวที่ควรพึง ปฏิบัติให้เกิดแก่สมาชิก สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ครอบครัวจึงเป็นแหล่งดำเนินอัต มโนทัศน์ ความรู้สึกเป็นเจ้าของมีชีวิตที่มีคุณค่าและเป็นแหล่งของการให้ความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนในด้านต่าง ๆ มอร์โรว์ และ วิลสัน (Morrow and Wilson,1961) อธิบายถึงลักษณะของสัมพันธภาพในครอบครัวว่าประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มี การพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันในครอบครัว มีความรักใคร่ผูกพันซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็น ใจซึ่งกันและกัน และมีความกลมเกลียวสามัคคีปรองดองระหว่างสมาชิกในครอบครัว

งานวิจัย สุธีรา นุ้ยจันทร์ (2530) พบว่าครอบครัวผู้ใช้บริการของสังคมผู้สูงอายุของ ดินแดง มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่ในระดับดี สมาชิกรักใคร่ปรองดองกัน เช่นเดียวกับ กิติพร ศรีวงษ์ชัย (2542) พบว่าการทำให้ประชาชนเข้าใจบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ใน การที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดกิจกรรมที่ทำร่วมกัน อันนำไปปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น

จากผลงานวิจัยของสุธีรา นุ้ยจันทร์ และ กิติพร ศรีวงษ์ชัย นำมาสู่สมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้สรุปว่า สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดแรงกระตุ้น ผลักดัน ให้สมาชิกในครอบครัวพร้อมที่จะต่อสู้โดยไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้ พร้อมทั้งจะปฏิบัติหน้าที่ตาม สถานะและบทบาทตามที่ผู้อื่นคาดหวังให้ปฏิบัติ โดยเฉพาะความพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือ สนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ทั้งร่างกายและจิตใจ ด้วยความรักความผูกพัน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานใน การประสานความสัมพันธ์เชื่อมโยงสมาชิกในครอบครัวให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น สงบสุข มั่นคง ปราศจากความทุกข์ อันเป็นผลให้สมาชิกทุกคนพึงปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าตามบทบาทหน้าที่ของตนและมีชีวิตที่สมดุล ทั้งนี้เพราะ ครอบครัวเป็นพลังเบื้องหลังที่สำคัญที่จะช่วยประหยัด ช่วยสร้างและช่วยหาสิ่งที่เป็นรายได้มา เกื้อหนุนจนเจือซึ่งกันและกันไม่ต้องคอยอาศัยหรือพึ่งพาแต่รายได้ เงินเดือน และค่าตอบแทน จากหัวหน้าครอบครัวเพียงอย่างเดียว

6. การเรียนรู้เพื่อชีวิตมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน
สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ความหมายของสมมติฐาน การเรียนรู้ของบุคคลในลักษณะของ “กระบวนการ” ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ตลอดชีวิตอย่างไม่หยุดนิ่ง เกิดขึ้นด้วยตนเอง หรือด้วยการเรียนรู้จากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ช่วยให้เกิดศักยภาพมากขึ้นในการดำรงชีวิตทุกด้าน การนำความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับชีวิตมาใช้ในการแก้ปัญหาตลอดจนพัฒนาตนเองและสังคม มีผลทำให้ รายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือรายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว

ทฤษฎี สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544) องค์การที่มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นองค์การเรียนรู้และย่อยเข้าระบบความรู้ถ่ายทอดไปให้สมาชิกขององค์การ ทำให้องค์การเป็นองค์การที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ โดยมีลักษณะ 5 ประการได้แก่ความสามารถในความคิดเชิงระบบ การมีกรอบความคิด การส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาตามที่ตนถนัด มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และมีการเรียนรู้เป็นทีม นงลักษณ์ สุพรรณไชยมาตย์ (2542) ได้เสนอภาพของสังคมอุดมคติในประเด็นวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง มีความรักความเอื้ออาทรสมานฉันท์ มีองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการเรียนรู้ร่วมกันของคนในสังคมจะช่วยให้เกิดพลังและเกิดปัญญาหมู่ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โรเจอร์ และ ชูเมคเกอร์ (Roger and Shoemaker, 1973) ได้สรุปขั้นตอนของการรับรู้วิทยาการใหม่ไว้ 5 ขั้นตอนได้แก่ขั้นการรับรู้ ขั้นการสนใจ ขั้นการการสือใจ ขั้นทดลองและตอบรับ อุ่นตา นพคุณ (2528) กล่าวว่าคิดเป็นหมายความว่ามนุษย์แต่ละคนสามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับ ตนเอง ภายใต้ข้อจำกัดของกรรมพันธุ์ ภูมิหลัง สภาพแวดล้อมบางอย่าง และสามารถควบคุมสภาพการณ์ของตนเองได้เสมอ

งานวิจัย อุ่นตา นพคุณ และคณะ (2526) พบว่าการคิดเป็นของตัวอย่างประชากรไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามระดับชั้น เพศ อายุ การศึกษา และประชากรนอกระบบโรงเรียนที่มีอาชีพและรายได้แตกต่างกันไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าประชาชนใช้ข้อมูลด้านตนเองสูงกว่ากลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่บัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชนในข้อมูลของตนเองสูงกว่านักศึกษาวิทยาลัยครู วสันต์ ศิลปสุวรรณ และคณะ (2529) พบว่าการคิดเป็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล นักศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะความคิดที่ใช้ข้อมูลมากกว่า 1 ด้านในการตัดสินใจแก้ปัญหา ข้อมูลที่ใช้ได้แก่ข้อมูลด้านตนเองและด้านวิชาการ ข้อมูลด้านชุมชนนั้นยังมีน้อย ระดับอายุ ชั้นปีที่เรียน เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีผลต่อการคิดเป็น ศรีชัย เลิศไตรภพ (2535) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเป็นอย่างมีเหตุผล กับการคิดเป็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าการคิดอย่างมีเหตุผล 3 ด้าน นักศึกษามีความสามารถสูงสุดในด้านการคิดแบบสรุปความ รองลงมาคือด้านการจัดเข้าพวก และสุดท้ายคือแบบอุปมาอุปมัย ส่วนในด้านการคิดเป็น พบว่านักศึกษาที่มีเพศ อายุ และอาชีพต่างกัน มีความสามารถในการคิดเป็นแตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล ทั้งในด้านส่วนรวม และในแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดเป็นอย่างดีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยของอุ้นตา นพคุณ และคณะ (2526) วสันต์ ศิลปสุวรรณ และคณะ (2529) ศรชัย เลิศไตรภพ (2535) นำมาสู่การตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสรุปว่า มนุษย์เรานั้นอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่ปรากฏอันก่อให้เกิดการคิดเป็น ตัดสินใจ กระทำสิ่งต่าง ๆ ต่อสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นอยู่เป็นประจำ ปัจจุบันเป็นยุคแห่งข่าวสาร สารสนเทศ มีการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการคิดเป็น เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนฉลาดรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและมีความมั่นคงด้วยการนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้การแก้ปัญหา การสร้างรายได้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การที่รับรู้และใฝ่แสวงหาแนวทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการพึ่งตนเอง การมีวิถีชีวิตแบบพอเพียง ความรู้เหล่านั้นนำมาทำให้ชีวิตมีคุณภาพ มีความสุขมีรายได้และรายจ่ายได้อย่างสมดุล

7. การมีศาสนธรรมมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ความหมายของสมมติฐาน การนำหลักจริยธรรม และคำสั่งสอนของศาสนาที่เชื่อถือและยึดมั่น มาใช้เป็นเกณฑ์วินิจฉัย ตัดสินการกระทำที่มีคุณค่าของตน และบุคคลอื่นในสังคม มีผลทำให้รายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือรายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว

ทฤษฎี สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541) กล่าวว่าความพอทำให้เกิดความงาม ความรวย ความใหญ่ และความดังในตัวของมันเอง เพราะคนที่รู้จักพอรู้สึกพอไม่ว่าเขามีเงินอยู่เท่าไร มีรายได้อยู่ขนาดไหน เขาก็รวยเพราะในความรู้สึกของเขา เงินแค่นั้นเต็มหรือเกือบเต็มตามความต้องการของเขาแล้ว เขาไม่ต้องการอีกแล้ว หรือต้องการอีกนิดเดียว จึงไม่จำเป็นต้องรีบร้อนทุรนทุรายไขว่หา สุนทรภรณ์ เตชะพะโลกุล (2534) กล่าวว่าหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา มุ่งชี้สภาพปัญหาหรือทุกข์และหนทางแก้ไขหรือการพ้นทุกข์ ภายใต้งูฏที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสากลและความไม่แน่นอนของสรรพสิ่ง คือกฎแสดงธรรมชาติที่ต้องอาศัยกันและกันเกิดขึ้น กรมวิชาการ (2524) จริยธรรมคือแนวทางประพฤติทั้งกาย วาจา และใจ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม และประยูร ธมมจิตโต (2532) พระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่แสดงทัศนะต่อสิ่งแวดล้อมรอบกายในด้านที่ใ้มนุษย์มีจิตใจและการกระทำ ประสานสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ระบบจริยธรรม จึงประสานต่อเนื่องกันโดยตลอดทั้งด้านจิตใจและความประพฤติทางกาย และถือว่าจิตใจเป็นจุดเริ่มต้น รวมทั้งความพยายามลดโลกร โทษะ ให้เข้าใจสภาพความเป็น

จริงที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตอยู่ในหลักสายกลาง

งานวิจัย สุริยา เหมตะศิลป์ (2521) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับสติปัญญาและการยอมรับตนเองของเด็กวัยรุ่นพบว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับสติปัญญาและการยอมรับตัวเองมีความสัมพันธ์กันในทางบวก พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ (2527) ได้ศึกษาจริยธรรมของชาวกรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. 2527 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม พบว่าพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมีศักยภาพสูงสุด ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก (2538) ยืนยันว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลได้ การวิจัยพบว่าคนที่มีความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อันแสดงถึงความมีจริยธรรมสูงมากกว่าผู้ที่มีความสัมพันธ์เชิงจริยธรรมต่ำอย่างเชื่อมั่นได้ และจิตลักษณะร่วมกับเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำนายพฤติกรรมได้อย่างแม่นยำขึ้น

จากผลการวิจัยของ สุริยา เหมตะศิลป์ (2521) พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ (2527) ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจณปัจจนิก (2538) นำมาสู่การตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสรุปว่า หลักพระพุทธศาสนาเป็นหลักธรรมที่แสดงทัศนะต่อสิ่งรอบกายที่มนุษย์ควรมีจิตใจและการกระทำประสานสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม เพราะระบบจริยธรรมเป็นการปฏิบัติหรือการกระทำที่ประสานต่อเนื่องกับร่างกายและจิตใจกันโดยตลอด โดยที่จิตใจเป็นจุดเริ่มต้นเมื่อมนุษย์มีทัศนคติที่เป็นมิตรต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบกาย ย่อมทำให้มนุษย์มีความเข้าใจต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ภายใต้อุบายพยายามลดโลภะ โทสะ และยึดหลัก ความสันโดษ เดินทางสายกลาง และ การรู้จักคำว่า “พอ” ในการดำรงชีวิต เพราะหลักของศาสนามักจะสอนให้เรารู้จักธรรมชาติและชีวิต ไม่มีสิ่งใดที่มั่นคงยั่งยืน ต้องหมดสลายไปเมื่อถึงเวลา ดังนั้นการสะสม การแสวงหาวัตถุไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง ความสุขที่แท้จริงคือความสงบสุขที่จิตใจ มิใช่ทางร่างกาย ซึ่งความสงบสุขทางใจนั้นก็จะนำมาซึ่งความสมดุลค่าครองชีพเช่นกัน

จากแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

- ⇒ สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ
- ⇒ สถานภาพการทำงานที่ดี
- ⇒ การพึ่งตนเอง
- ⇒ การดำรงชีวิตแบบพอเพียง
- ⇒ ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

ตัวแปรตาม

ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้นำเสนอให้เห็นความสัมพันธ์เชิงหลักการทฤษฎีของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังหัวข้อที่ได้กำหนดต่อไปนี้

- 2.1 ค่าครองชีพที่สมดุล
- 2.2 สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ กับ ค่าครองชีพที่สมดุล
- 2.3 สภาพการทำงานที่ดี กับ ค่าครองชีพที่สมดุล
- 2.4 การพึ่งตนเอง กับ ค่าครองชีพที่สมดุล
- 2.5 การดำรงชีวิตแบบพอเพียง กับ ค่าครองชีพที่สมดุล
- 2.6 ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว กับ ค่าครองชีพที่สมดุล
- 2.7 การเรียนรู้เพื่อชีวิต กับ ค่าครองชีพที่สมดุล
- 2.8 การมีศาสนธรรม กับ ค่าครองชีพที่สมดุล

กล่าวได้ว่าปัจจัยเหตุดังกล่าวก้าวข้ามต้นล้วนแต่เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เพราะเป็นตัวแปรที่ครอบคลุมทั้ง วัตถุ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นมูลเหตุพื้นฐานของการพัฒนา คน ชุมชน สังคมให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพให้เกิดขึ้นได้ โดยมีรายละเอียดพอสังเขปดังต่อไปนี้

2.1 ค่าครองชีพที่สมดุล

ค่าครองชีพที่สมดุล หมายถึง รายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือรายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือนร้อนในการครองชีพ ส่งผลต่อความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัว

จากพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ระหว่างปี 2517 ถึง 2541 ที่ทรงอธิบายไว้พร้อมกับบริบทในทาง สังคม การเมือง เศรษฐกิจในช่วงเวลาที่มีพระราชกระแสรับสั่งตามบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นการอธิบายถึงค่าครองชีพที่สมดุลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำผลการวิเคราะห์การให้ความหมายของเศรษฐศาสตร์พอเพียง

ของนักเศรษฐศาสตร์ ซึ่งนำมาอนุมานเป็นเศรษฐกิจและค่าครองชีพที่สมดุล ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญในการนำเสนอได้ดังนี้

2.1.1 เศรษฐกิจพอเพียงเศรษฐกิจแห่งความสมดุล

2.1.2 เศรษฐกิจที่สมดุลกับบริบทการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย

2.1.1 เศรษฐกิจพอเพียงเศรษฐกิจแห่งความสมดุล

“เศรษฐกิจพอเพียงนี้ขออย่าว่าเป็นทั้งเศรษฐกิจหรือความประพฤตินี้ทำอะไรเพื่อให้เกิดผล โดยมีเหตุและผล คือเกิดผลนั้นมาจากเหตุ ถ้าทำเหตุที่ดี ถ้าคิดให้ดีให้ผลที่ออกมาคือสิ่งที่ติดตามเหตุ การกระทำก็จะเป็นการกระทำที่ดี และผลของการกระทำนั้นก็จะเป็นการกระทำที่ดี ดีแปลว่ามีประสิทธิภาพ ดีแปลว่ามีประโยชน์ ดีแปลว่ามีความสุข”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรดา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2543 (สุนทร กุลวัฒนวงศ์ 2544:14-49) โดยมีประเด็นที่สำคัญต่อการนำมาข้อคิดและวิเคราะห์ในเรื่องของการดำรงชีวิตให้มีทั้งเศรษฐกิจความประพฤตินี้ดีต่อและมีความสมดุลได้ดังนี้

การจะใช้จ่ายเงินทองในการแก้ปัญหาหรือนำมาเพื่อความจำเป็นต่อการดำรงชีพให้ปลอดภัยมีความสุขนั้นจะต้องดูถึงปัจจัยความจำเป็นและสิ่งที่มีอยู่พร้อมทั้งจะต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายกันอย่างประหยัด เศรษฐกิจพอเพียง Self-sufficiency economic คือการประหยัด ผลิตอะไรที่พอกับความต้องการที่จะนำไปใช้ ไม่ต้องไปขอซื้อคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง มีกินมีอยู่อย่างไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หรูหรา มีความโลภน้อย พอประมาณ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความอะลุ่มอล่วยกัน ทำอะไรด้วยเหตุด้วยผล ทุกคนในครอบครัว ชุมชนหรือสังคมประชาชนทั้งประเทศ จะต้องร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการใช้ความรู้ความสามารถนั้นมาสร้างความมั่นคงของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมไปสู่ความสำเร็จ จะเป็นเศรษฐกิจที่ทำแล้วทำให้ทุกคนมีความสุข ความสำคัญของพระบรมราโชวาทนั้นท่านเน้นถึงแนวทางการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจนั้นต้องเริ่มที่การมีพอกินพอใช้ของประชาชนในระดับครอบครัวซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน เมื่อมีพื้นฐานที่มั่นคงพอสมควร ครอบครัวมีความสุขแล้วจึงสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น เศรษฐกิจของครอบครัวจะมีความสมดุลได้นั้นทุกคนควรมีความปรารถนาที่จะมีวิถีชีวิตแบบพออยู่พอกิน สุขสงบ มีความคิดริเริ่มที่จะสร้างหรือมีสิ่งที่เป็นของตนเองและครอบครัวเพื่อป้องกันความขาดแคลนและเดือนร้อน ในยามทุกข์ยากหรือเมื่อยามมีภัย

มีปัญหาที่ไม่สามารถป้องกันแก้ไขได้ อันเป็นการอยู่อย่างรอบคอบ อยู่อย่างไม่มีความรู้สึกหมดหวังบนขาของตนเองได้

2.1.2 เศรษฐกิจที่สมดุลกับการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย

จากประเด็นที่มีการวิเคราะห์ระหว่างนักเศรษฐศาสตร์ ในกรณีคำว่า Self Sufficient ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความหมายเหมือนคำว่า Autarky ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าประเทศควรผลิตทุกอย่างที่มีความต้องการภายในประเทศเอง และไม่พึ่งพการนำเข้า ในขณะที่นักเศรษฐศาสตร์บางท่านยืนยันว่า Self Sufficient Economy นั้นเป็นคำที่ถูกตัดเพราะคำว่า Self Sufficiency จากพจนานุกรมของ Webster ให้ความหมายว่า “สามารถบรรลุเป้าหมายหรือสำเร็จวัตถุประสงค์ได้ด้วยตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องขอความช่วยเหลือจากคนอื่น หรือจากภายนอก” เมื่อนำกระแสพระราชดำริสมาวิเคราะห์บริบททางสังคมการเมือง และเศรษฐกิจในประเทศไทยในขณะที่มีพระบรมราโชวาทหรือกระแสพระราชดำรัสเป็นที่ชัดเจนว่าพระองค์ไม่เห็นด้วยกับแนวทางพัฒนาประเทศที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยไม่พิจารณาพื้นที่ที่จะช่วยให้คนส่วนใหญ่ของประเทศมีพื้นฐานที่มั่นคงหรือที่พระองค์ทรงเรียกว่า “พอมิพอกิน” ก่อน ตั้งแต่ในช่วงกลางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 คือ พ.ศ. 2517 และยิ่งในช่วงต่อมาที่เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวในอัตราที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ปี พ.ศ.2530-2539 เป็นช่วงที่พระองค์ทรงเห็นว่ามีแนวโน้มโลก หรือตาโตเกิดขึ้น และมีการเบียดเบียนให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเป็นภัยที่เกิดขึ้นจากจิตใจคน ซึ่งพระองค์ทรงเห็นว่า สาเหตุหลักมาจากที่ประเทศไทยพยายามจะเป็น Trade Economy ทั้งหมด พระองค์จึงต้องการที่จะเห็นว่าการเพิ่มส่วนที่พระองค์เรียกว่า Self Sufficient Economy เศษหนึ่งส่วนสี่ก็น่าจะพอ โดยเน้นความพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ชี้อตรง ไม่โลภมาก และต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น โดยสรุป ก็คือ ความพอประมาณ และความมีเหตุผล

เศรษฐกิจที่สมดุลหรือเศรษฐกิจพอเพียงนี้จึงเป็นเศรษฐกิจที่ลดความอยากลงสู่ระดับที่พึ่งตนเองได้พอเพียง เป็นสิ่งเดียวกับภูมิปัญญาไทย และเป็นการประยุกต์ศาสนาเข้ามาในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเรื่องจิตวิญญาณของคนในประเทศ กับเรื่องภูมิปัญญาของคนในประเทศ เป็นทุนทางสังคมของประเทศ ซึ่งจะต้องรู้จักใช้ เพราะมีผลสำคัญต่อพื้นฐานและทิศทางการพัฒนาประเทศ นั่นคือ การเน้นการพึ่งตนเอง ต้องการลดความอยากมาสู่ในระดับที่พึ่งตนเองได้ ตรงนั้นเรียกว่า พอดี หรือ สมดุล เป็นความแข็งแรงเพราะไม่ต้องพึ่งผู้อื่น และจะเริ่มรู้สึกว่ามีเหลือ คือเหลือเวลา เหลือความรู้ เหลือปัญญา เหลือความเมตตา เหลือความเอื้อเฟื้อ เหลือทุน เมื่อพบว่าเหลือ ก็จะเริ่มมีความสามารถในการให้ และเมื่อสามารถให้ได้ก็จะพบความสุข

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเศรษฐกิจที่เน้นการพึ่งตนเอง เป็นเรื่องของเศรษฐกิจชุมชน เป็นเรื่องเศรษฐกิจของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งอยู่แบบชุมชน ไม่ได้อยู่แบบปัจเจกชน ทั้งนี้เพราะ

ความสัมพันธ์ของปัจเจกนั้นมิได้มีเฉพาะมิติที่เป็นความสัมพันธ์กับตลาดเท่านั้น แต่มีความสัมพันธ์ต่อครอบครัวและชุมชนในมิติอื่น ๆ ชุมชนในสังคมไทยพึ่งตนเองได้อันเป็นพื้นฐานของเศรษฐกิจและวัฒนธรรมไทยมาช้านานเป็นรากฐานของชีวิตและสังคมของประเทศชาติ ดังนั้นจึงต้องให้ความสนใจจากระบบทุนและการศึกษาในบริบทที่เน้นปัจเจกชน สนใจระบบเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานระบบเศรษฐกิจตามวิถีชีวิตและวัฒนธรรมไทย

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องของความพอดี ความสมดุล ซึ่งเป็นเรื่องของแนวคิดและปรัชญาที่อยู่เหนือวิชาเศรษฐศาสตร์ เพราะการเชื่อมโยงถึงศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนาพุทธอย่าง Schumacher เขียนในหนังสือที่ชื่อว่า Small Is Beautiful หรือพุทธเศรษฐศาสตร์ เพราะในทางเศรษฐศาสตร์มักจะเน้นให้ได้มากที่สุด (Maximization) เหมือนขยายความต้องการไม่มีที่สิ้นสุด นี่คือนิเวศทางเศรษฐศาสตร์ที่ไม่มีความพอดี

เศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนคือ ความพอดี ความเสี่ยง และ การพึ่งตนเอง โดยทั้งองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้จะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ ความพอดีนี้ใกล้เคียงกับความหมายของ ดุลยภาพ (Equilibrium) ในทางเศรษฐศาสตร์ที่เน้นดุลยภาพที่มีความเป็นพลวัต คือมีการปรับตัวตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความเหมาะสมของบุคคลหรือกลุ่มของบุคคล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง คือ การสร้างภูมิคุ้มกัน หรือการลดความเสี่ยง คือให้ปลอดภัยจากความแปรผันมากที่สุด มีลักษณะที่ยั่งยืน (Sustainability) ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าการต้องการความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด ดังนั้น ความพอดีในอีกความหมายหนึ่งก็คือ การกระจายไม่ให้เกิดความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้นการลดความเสี่ยงประเภทดังกล่าวจึงต้องกระจายความเสี่ยงหรือสร้างภูมิคุ้มกัน และอีกวิธีหนึ่งที่จะลดความเสี่ยงก็คือ การพึ่งตนเอง ได้แก่ความพยายามเพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่แน่นอนต่าง ๆ ในส่วนที่แต่ละคนสามารถควบคุมได้ด้วยตัวเองให้มากที่สุด เพราะถ้าหากยังสามารถพึ่งตนเองได้มากเท่าใด ปัจจัยที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของตนเองยิ่งลดลง ซึ่งจะมีผลทำให้ความเสี่ยงลดลงด้วย ส่วนองค์ประกอบของการพึ่งตนเองนั้น ประกอบด้วยสติ ความรู้ และความเพียร องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยลดความเสี่ยงได้มาก และการพึ่งตนเองไม่ได้หมายความว่าไม่ควรพึ่งคนอื่น แต่ควรจะมีการพึ่งพากันในชุมชนซึ่งช่วยให้สร้างพลัง และที่ต้องหลีกเลี่ยงคือความเอาเปรียบ ดังนั้นสิ่งกำกับความพอดี ความสมดุล คือ ความเสี่ยง และสิ่งที่กำกับความเสี่ยงคือการพึ่งตนเอง (สภาวิจัยแห่งชาติ 2542 :1-11)

จากข้อความทั้งหมดข้างต้นนำมาสู่การอนุมานว่า การมีเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือการมีค่าครองชีพที่สมดุลภายใต้จิตวิญญาณและภูมิปัญญาตามวิถีและวัฒนธรรมพื้นฐานของสังคมไทย ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้วยการรู้จักปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์และให้สอดคล้องเหมาะสมกับบุคคลนั้น ๆ โดยให้มีความสมดุลระหว่าง การป้องกันความเสี่ยง หรือการสร้างภูมิคุ้มกัน และการพึ่งตนเอง และพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อช่วยในการสร้างพลัง และหลีกเลี่ยงการเอาเปรียบ

เปรียบ ยึดมั่นในการทำความดี นำหลักพุทธศาสนาเป็นแกนกลางในการปฏิบัติ สิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะนำไปสู่ความมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมของปัจเจกชน ชุมชน และสังคม ของตนเอง และประเทศชาติให้มีแต่ความสงบสุขร่มเย็นและเจริญก้าวหน้าตลอดไป

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อแสวงหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดค่าครองชีพที่สมดุลดังกล่าวด้วยการกำหนดกรอบและขอบเขตที่สอดคล้องกับข้อมูลข้างต้นมาเป็นแนวทางในการสร้างปัจจัยเหตุที่สำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2 สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ

สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ หมายถึง สภาพการสมรส รายได้ ฐานะทางครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์และเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานตำรวจชั้นประทวนมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลอันนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของตนเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคงตลอดไป

ผู้วิจัยได้นำ สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ และภูมิหลังขององค์กร โดยการเสนอไว้ในประเด็นเรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรและทฤษฎีองค์กร ในลำดับต่อไป เพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องโดยตรงกับประชากรที่ทำการศึกษารุ่นนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2.1 สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ

สถานภาพ หมายถึง ฐานะหรือตำแหน่งของบุคคลที่ปรากฏอยู่ในสังคม (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525)

สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ หมายถึง ฐานะ หรือตำแหน่งส่วนบุคคลที่ปรากฏในครอบครัว และ สังคม อันได้แก่ อายุ สภาพการสมรส จำนวนบุตรหรือบุคคลในครอบครัวที่ต้องรับภาระดูแล การบริโภค และการมีหนี้สินของครอบครัว

ภูมิ หมายถึง พื้น ชั้น พื้นเพ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525)

ภูมิหลัง หมายถึง พื้นเพของบุคคลที่มีมาแต่ก่อน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีปัจจัยแวดล้อมทางสังคมที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันออกไป ซึ่งกำหนดขอบเขตของภูมิหลังด้านประชากร ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพทางสังคม และภูมิหลังด้านจิตวิทยา คือ แบบแผนการดำเนินชีวิต ลักษณะทั่วไป และแบบแผนการดำเนินชีวิตด้วยวิธีการพึ่งตนเองและมีภาพเศรษฐกิจแบบพอเพียง

ภูมิหลัง หรือ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย

1. เพศ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ เพราะเพศจะเป็นตัวกำหนดบทบาทของแต่ละบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคม นอกจากนี้เพศยังเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเผชิญปัญหา การปรับตัว การระบายความทุกข์และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมรอบข้าง โดยเชื่อว่าเพศหญิงมีการปรับตัวในชีวิตได้ดีกว่าเพศชาย

2. อายุ เป็นสิ่งหนึ่งที่จะบ่งบอก ความต้องการและสุขภาพร่างกาย ความคิด ประสบการณ์ ความรู้ที่มีการสะสมแตกต่างกันย่อมส่งผลให้คนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตที่แตกต่าง และความต้องการในการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบข้าง รวมทั้งสภาพจิตใจ อารมณ์การมองโลก การกระตือรือร้นที่จะแสวงหาโอกาสที่ดีที่แตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ เข้าใจและก้าวทันต่อสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้น ทำซึ่งทำให้เกิดการคิด และระบบพิจารณาในการหาทางออกในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อ ระดับรายได้ ภาวะสุขภาพ ค่านิยม รสนิยม อัตมโนทัศน์

4. สถานภาพสมรส ได้แก่ คนโสด ม่าย หย่าร้าง หรือ แยกกันอยู่ มักขาดผู้ปลอบโยนให้กำลังใจ และเป็นผู้ที่มีผลต่อการแบ่งเบาหรือการเพิ่มภาระหน้าที่ในการเลี้ยงดู

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจมีผลต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

2.2.2 ทฤษฎีองค์การ

บุคคลเป็นสมาชิกหรือสร้างองค์การขึ้นมาเพราะว่ามีความคาดหวังหลายอย่าง เช่น ผลตอบแทนที่จะได้รับจากองค์การ จึงต้องมีการให้บางสิ่งบางอย่างเป็นการตอบแทนกับองค์การด้วย เมื่อบุคคลเข้ามาอยู่ภายในองค์การ องค์การต้องการแบบของพฤติกรรมบางอย่างจากบุคคล ทั้งบุคคลและองค์การมีการคาดหวังร่วมกันในแต่ละฝ่าย การคาดหวังเหล่านี้อาจจะเข้ากันได้หรือไม่ได้ แต่ละฝ่ายอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในบทบาทที่เหมาะสมของบุคคล

บุคคลสร้างหรือมีส่วนร่วมในองค์การเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายส่วนบุคคล องค์การแสวงหาสมาชิกใหม่ ๆ เพื่อต้องการความช่วยเหลือจากสมาชิกองค์การ ความสัมพันธ์ที่ประสบความสำเร็จคือ ความสัมพันธ์ที่ทั้งบุคคลและองค์การรับรู้ความสัมพันธ์ในทำนองที่ว่าได้รับประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์ สมาชิกใหม่มีความคาดหวังในรูปของเป้าหมายหรือความต้องการที่มีผลกระทบต่อบทบาทและองค์การที่สังกัดอยู่ องค์การและบุคคลจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหรือปรับตัวเพื่อบรรลุถึง เป้าหมาย

เป้าหมายที่บุคคลต้องการบรรลุถึงในองค์การ เป็นผลมาจากความต้องการของบุคคล โดยมีระบบการแยกประเภทความต้องการหลายระบบ ซึ่งระบบเหล่านี้ทุกระบบเห็นด้วยว่าความต้องการทางชีวภาพเป็นความต้องการเบื้องต้นมากที่สุดของมนุษย์ ภายหลังจากความต้องการทางชีวภาพได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการทางสังคมก็จะเกิดขึ้นมา ความต้องการดังกล่าวเหล่านี้ได้แก่ความต้องการการยอมรับทางสังคม การยกย่อง ความรัก และความสมหวังของชีวิต องค์การสามารถช่วยในการตอบสนองในทุกระดับขั้น

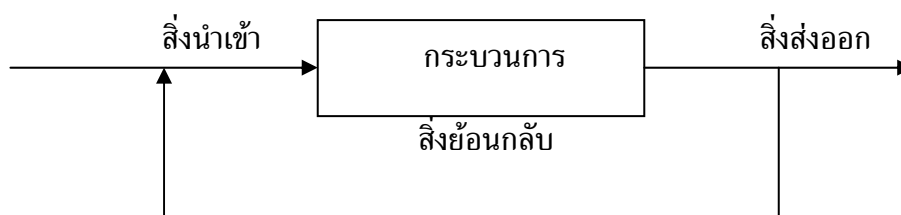
ทฤษฎีองค์การต่าง ๆ มีข้อสมมติฐานที่แตกต่างกันต่อการตอบสนองความต้องการของบุคคลผ่านทางองค์การ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดแนวความคิดของบทบาทที่เหมาะสมของบุคคลในองค์การไม่เหมือนกัน ตามทฤษฎีสมัยเดิม บุคคลถูกจูงใจด้วยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและความต้องการความมั่นคง ทฤษฎีสมัยใหม่ขยายแนวความคิดของมนุษย์ด้วยการรวมเอาความต้องการทางสังคมเข้ามาด้วย ทฤษฎีสมัยใหม่มีแนวความคิดของความต้องการมนุษย์หลายระดับ ทฤษฎีสมัยใหม่มองว่าบุคคลต้องการไม่เพียงแต่ตอบสนองความต้องการทางชีวภาพ ความปลอดภัย และความเป็นเพื่อนเท่านั้น แต่บุคคลมีความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงและความสมหวังของชีวิตด้วย

Norbert Wiener (อ้างใน สมยศ นาวิการ 2522) นักวิทยาศาสตร์ผู้บุกเบิกสาขาวิชา Cybernetics ได้พิมพ์หนังสือเล่มหนึ่งใน ค.ศ. 1958 แนวความคิดของการควบคุมระบบด้วยข้อมูลย้อนกลับของเขามีส่วนช่วยต่อการพัฒนาคอมพิวเตอร์โดยตรง เขาอธิบายการปรับตัว (รวมทั้งองค์การ) ว่าเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับการวัดและการแก้ไขโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับเป็นอย่างมาก

ผลงานของ Wiener ได้ให้แนวความคิดขององค์การอย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกว่า องค์การเป็นระบบหนึ่งที่ประกอบด้วยสิ่งนำเข้า กระบวนการ สิ่งส่งออก สิ่งย้อนกลับ และสภาพแวดล้อม แนวความคิดดังกล่าวมองเห็นได้จาก แผนภาพที่ 2 Wiener ได้ใช้วิธีการศึกษาแบบสหวิทยา

แผนภาพที่ 2 แสดงแบบจำลองวิธีการศึกษาแบบสหวิทยาของ Wiener

สภาพแวดล้อม

ที่มา : สมยศ นาวิการ 2522

ทฤษฎีองค์การและการบริหารสมัยใหม่ มองว่าองค์การเป็นระบบหนึ่งด้วยพื้นฐาน 5 ส่วน ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยส่งออก กระบวนการ สิ่งย้อนกลับ และสภาพแวดล้อม ดังแผนภาพที่ 1 ทฤษฎีระบบทั่วไป รวมระบบทุกประเภทเอาไว้ ชีวภาพ ฟิสิกส์ และพฤติกรรม แนวความคิดของการควบคุมโครงสร้าง ความมุ่งหมาย และกระบวนการดำเนินของระบบในทฤษฎีระบบทั่วไป Cybernetics และอื่น ๆ ที่มีความสำคัญ

ดังนั้นการมองรูปแบบตามทฤษฎีองค์การนั้น สามารถมองได้ว่าการที่บุคคลสมัครใจที่จะรับราชการในอาชีพตำรวจนั้น มีสาเหตุมาจากความต้องการที่จะได้รับเงินตอบแทนหรือค่าจ้างเป็นสิ่งตอบแทนในการรับราชการดังกล่าว โดยเมื่อพิจารณาถึงข้าราชการตำรวจโดยทั่วไปแล้ว จะพบว่า สำหรับข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานด้านการปราบปราม หรือปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ที่สถานีตำรวจต่าง ๆ จะได้รับผลตอบแทนจากรัฐบาลนอกเหนือจากเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยง รวมไปถึงสวัสดิการต่าง ๆ มากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่สังกัดฝ่ายอำนวยการ อันจะเห็นได้จากข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายงานปราบปรามหรือสายงานจราจรนั้น จะได้รับเงินค่าเสี่ยงภัยในลักษณะเหมาจ่ายเป็นรายเดือน ในอัตราเดือนละ 1,200 บาท นอกจากนี้แล้ว ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ยังสถานีตำรวจนั้นยังได้รับเงินสินบนนำจับ หรือ เงินรางวัลนำจับ กรณีที่มีการจับกุมผู้ที่กระทำความผิดทางอาญาและตามกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติให้จ่ายเงินตอบแทนเหล่านั้น

สำหรับข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสายงานธุรการ ซึ่งหมายถึงข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่กองบังคับการอำนวยการนั้น จะได้เพียงเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปราชการในแต่ละคราวเพียงเท่านั้น ในขณะที่รายจ่ายในแต่ละเดือน ก็ไม่ต่างไปจากข้าราชการตำรวจอื่น ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ยังสถานีตำรวจ และเมื่อพบว่าข้าราชการตำรวจดังกล่าวมีรายได้ไม่เพียงพอ หรือน้อยกว่ารายจ่ายในแต่ละเดือนแล้ว ก็เป็นไปได้ว่าข้าราชการตำรวจเหล่านั้นต้องการอาชีพเสริม หรือคู่สมรสของข้าราชการตำรวจดังกล่าวเข้ามามีส่วนในการเสริมรายได้เพื่อให้เพียงพอในแต่ละเดือน และหากว่าข้าราชการตำรวจดังกล่าว มีรายได้เสริมที่

สุจริตก็จะไม่ปัญหาใดเกิดขึ้น แต่เนื่องจากว่าข้าราชการตำรวจดังกล่าวจะปฏิบัติหน้าที่ในสายงานธุรการ แต่ตามกฎหมายก็ยังสามาถที่จะจับกุมการทำความผิดที่มีโทษทางอาญาได้เช่นข้าราชการตำรวจอื่นโดยทั่วไป ซึ่งหากข้าราชการตำรวจมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายแล้วละก็จะเป็นไปได้สำหรับบางคนที่จะใช้อำนาจหน้าที่ที่ตนเองมีอยู่ไปใช้ในทางมิชอบ อันก่อให้เกิดการทุจริตหรือทำผิดกฎหมายขึ้นได้

อีกกรณีหนึ่งหากข้าราชการตำรวจดังกล่าวมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ย่อมจะทำให้ข้าราชการตำรวจมีจิตใจหมกมุ่นในการหารายได้เสริม อันจะส่งผลให้การทำงานของข้าราชการตำรวจไม่เต็มความสามารถ และพยายามที่จะนำเวลาที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ไปในกิจการส่วนตัว ซึ่งอาจทำให้งานของหน่วยงานหรือองค์กรเสียหายได้

เมื่อมองถึงลักษณะขององค์กร จะเห็นได้ว่าข้าราชการตำรวจในสังกัด ซึ่งเปรียบเสมือนคนที่อยู่ภายในองค์กร เมื่อมีปัญหาด้านการใช้จ่าย หน้าที่ของหัวหน้าองค์กรในการที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เมื่อทางองค์กรได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ย่อมทำให้ข้าราชการตำรวจที่อยู่ภายในองค์กร มีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งภูมิหลังของข้าราชการตำรวจซึ่งได้แก่อายุ สภาพการสมรส บุตรในความดูแล การประกอบอาชีพของภรรยา ฐานะของครอบครัว การบริโภค โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในลำดับต่อไปนี้

มาวเดย์ และ คณะ (Mowday and others 1979) พบว่า ผู้ที่แต่งงาน มีครอบครัวแล้วย่อมต้องการความมั่นคงของอาชีพสูงกว่าผู้ที่ยังไม่แต่งงาน

ธีรพล คุปตานนท์ (2530) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่า ปัจจัยภูมิเกี่ยวกับตำแหน่ง อายุ อายุราชการ การศึกษาเพิ่มเติม สภาพการสมรส รายได้ ฐานะทางครอบครัว มีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

จารุนันท์ สมบุรณ์สิทธิ์ (2535) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร กิจกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน กับความพึงพอใจ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต คือ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้

จิระ หงส์ดารมภ์ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสูญเสียกำลังคนในองค์กร การรักษากำลังคนในระบบราชการโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการในกระทรวงต่าง ๆ พบว่า

ข้าราชการที่ลาออกส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย 60.9% เป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงอายุ 26-30 ปี 35.9% ลำดับต่อมาคือ อายุระหว่าง 31-35 ปี 26.6%

วัฒนา ยี่จีน (2538) ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจในสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง สังกัดตำรวจภูธร จังหวัด ศรีสะเกษ พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจ อยู่ในระดับสูงคือความตั้งใจในการทำงาน รายได้และสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อายุราชการ ไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ

สรุปว่า สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง ฐานะ หรือ ตำแหน่งส่วนบุคคลที่ปรากฏในครอบครัว และ สังคม อันได้แก่ สภาพการสมรส รายได้ ซึ่งเป็นพื้นเพของบุคคลที่มีมาแต่ก่อน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีปัจจัยแวดล้อมทางสังคมที่มีวัฒนธรรม แตกต่างกันไป ซึ่งกำหนดขอบเขตของภูมิหลังด้านประชากรได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพทางสังคม และภูมิหลังด้านจิตวิทยา คือ แบบแผนการดำเนินชีวิตลักษณะทั่วไป และแบบแผนการดำเนินชีวิตด้วยวิธีการพึ่งตนเองและมีสภาพเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้สึก ผูกพันต่อองค์กร บทบาทหน้าที่ของตำรวจ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจมาใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของค่าครองชีพที่สมดุลของตำรวจ

2.3 สถานภาพการงานที่ดี กับ ค่าครองชีพที่สมดุล

สถานภาพการงานที่ดี หมายถึง การมีอาชีพที่มีเกียรติตรงกับความรู้ความสามารถ มีค่าตอบแทนที่พอต่อการดำรงชีพ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ และได้รับการยอมรับ มีมิตรสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และมีความมั่นคง

เงินเดือน หมายถึง ค่าตอบแทนทุกอย่างที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับจากการปฏิบัติงานนั้น ๆ มีความหมายรวมถึงเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง สวัสดิการ ค่าพาหนะ ค่าเช่าบ้าน และค่าตอบแทนในรูปแบบของประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ

อายุราชการ เป็นปัจจัยด้านหนึ่งที่แสดงถึงระยะเวลาในในการทำงานที่ผ่านมาของบุคคล ตั้งแต่เริ่มเข้ารับราชการ บุคคลที่มีอายุราชการมาก แสดงถึงได้ทำงานรับราชการมานาน ย่อมเกิดความชำนาญ และส่งผลทำให้เกิดรายได้

มนุษย์มีแรงผลักดันบางอย่างที่ทำให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อตอบสนองแรงผลักดันที่เกิดขึ้น เช่น หิวน้ำก็ต้องหาน้ำมาดื่ม เพราะมีแรงผลักดัน คือ ความกระหาย ซึ่งเป็น

ความต้องการของร่างกายเป็นแรงผลักดันตามธรรมชาติ เพื่อตอบสนองความต้องการของร่างกาย แต่ถ้ามนุษย์สามารถสร้างแรงผลักดันได้ก็เท่ากับเป็นการสร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้น ดังนั้น ถ้าเราต้องการให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมแบบใดก็ตาม ก็ต้องสร้างแรงผลักดันที่เป็นต้นเหตุแห่งพฤติกรรมนั้น จากหลักการนี้ทำให้มนุษย์เริ่มรู้จักสร้างแรงผลักดันให้คนอื่นทำในสิ่งที่ตัวเองต้องการ ซึ่งเราเรียกวิธีนี้ว่า การจูงใจ

ทฤษฎีแรงจูงใจ

ผู้มีส่วนสร้างทฤษฎีที่สำคัญและรู้จักกันแพร่หลาย คือ เฮอริชเบอร์ก และ แซนเดอร์แมน Herzberg Maunaner and Snyderman (อ้างใน พงษ์สวัสดิ์ จำรัสประเสริฐ 2537 : 12-15) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจในงานที่ทำและความไม่พอใจในงานที่ทำ มีสาเหตุมาจากปัจจัย 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยจูงใจ หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ และลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า ปัจจัยที่ 2 คือ ปัจจัยค้ำจุน หมายถึงปัจจัยที่ค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มี หรือมีในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์การก็จะเกิดความไม่ชอบงาน เช่น เงินเดือน สภาพแวดล้อมของการทำงาน และนโยบายของบริษัท เป็นต้น

ปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยกระตุ้น องค์ประกอบที่ทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์โดยตรงกับแรงจูงใจภายในที่เกิดจากงานที่ทำได้แก่

1. ความสำเร็จในงาน
2. การยอมรับนับถือ
3. ลักษณะของงาน
4. ความรับผิดชอบ
5. ความก้าวหน้า

ปัจจัยค้ำจุน คือ ปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อมภายนอก เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภาวะการทำงาน ช่วยป้องกันการปฏิบัติงานไม่ให้หย่อนประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1. นโยบายและการบริหาร หมายถึง นโยบายและการจัดองค์การ ตลอดจนการบริหารงานของหน่วยงานหลักและหน่วยงานย่อยนั้น สอดคล้องเหมาะสมกัน

2. การปกครองบังคับบัญชา หมายถึง ผู้บังคับบัญชาในแต่ละระดับมีความสามารถในการบังคับบัญชาหรือมีความยุติธรรม และมีความเป็นผู้นำหรือไม่
3. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน หมายถึง ความร่วมมือในการทำงานระหว่างเพื่อนร่วมงาน
4. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา การประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา มีความสามัคคี สามารถทำงานร่วมกันได้ดี
5. สภาพการทำงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน เช่น อัตรากำลังคน อาคารสถานที่ ห้องพักห้องทำงาน สวัสดิการต่าง ๆ มีความสะดวกสบาย
6. เงินเดือน หมายถึง ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน รวมถึงผลประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง ค่าช่วยเหลือบุตร ค่ารักษาพยาบาล รวมถึงสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ที่พักอาศัย
7. ชีวิตส่วนตัว หมายถึง ลักษณะการดำรงชีวิตของบุคลากรในด้านที่อยู่อาศัย และด้านสุขภาพ
8. ความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา หมายถึง การประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามัคคี สามารถทำงานร่วมกันได้ดี
9. ฐานะ หมายถึง ตำแหน่ง ยศ สถานภาพของอาชีพที่ดำรงอยู่เป็นที่ยอมรับของสังคม
10. ความมั่นคง หมายถึง การที่บุคคลมีความมั่นคงต่อหน้าที่การงานเกี่ยวกับความก้าวหน้า การได้รับความเป็นธรรมและปกป้องคุ้มครองจากผู้บังคับบัญชา

ทิฟฟิน และ แมคคอร์มิก (Tiffin and McCormick, 1968) ได้สรุปองค์ประกอบที่ ก่อให้เกิดความพึงพอใจในงาน ซึ่งได้กล่าวถึง ค่าจ้าง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญไว้เช่นเดียวกัน (Guildford and Gray, 1970) คูเปอร์ (Gooper, 1958) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลมีองค์ประกอบด้านค่าจ้างเงินเดือนที่ยุติธรรม ในขณะที่เซลเชนิค (Zaleznik, 1958) ได้ทำการศึกษาและค้นพบว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่ 2 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ ความต้องการภายนอก ได้แก่ รายได้ตอบแทนในการทำงาน ความมั่นคงและปลอดภัยในการทำงาน ส่วนความต้องการภายในได้แก่ ความต้องการในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ความเป็นผู้ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ความต้องการในศักดิ์ศรีของตนเอง ความต้องการได้รับความสำเร็จในชีวิต ซึ่งมีงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องดังนี้

เชอร์โมฮอร์น (Shermerhorn, 1982) ได้สรุปผลการวิจัยที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าตอบแทนกับความพึงพอใจในงาน ว่าผู้ที่รับค่าตอบแทนสูงกว่า จะมีความพอใจ

มากกว่า ยิ่งไปกว่านั้นพบว่า ผู้ที่ได้รับค่าตอบแทนสูงมีผลงานสูง ผู้ที่ได้รับค่าตอบแทนต่ำจะมีผลงานต่ำ หากได้รับค่าตอบแทนต่ำจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในงาน

ปราศัย สังฆะทรัพย์ (2521) ได้ทำการวิจัยในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจระดับรองสารวัตรในกองกำลังพล และในสถานีตำรวจนครบาล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการค่อนข้างต่ำ คือ เงินเดือน และประสิทธิภาพประโยชน์ต่าง ๆ

จิตต์เจริญ เวลาคี (2522) ได้ศึกษาปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาลพบว่า เงินเดือนที่ได้รับมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับเงินเดือนมากขึ้น สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ดีขึ้น มีผู้อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูมาก ปฏิบัติงานได้ผลน้อยกว่ามีผู้อยู่ในอุปการะน้อย เจ้าหน้าที่ที่มีอายุราชการมาก ๆ หรือรับราชการมานาน มีทัศนคติในการแก้ปัญหาของการปฏิบัติที่ได้ด้นน้อยกว่า

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526) สรุปว่า การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสืบสวนจับกุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในลักษณะที่สนองตอบต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นอย่างเต็มกำลังความสามารถนั้น การได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่เป็นสิ่งเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติหน้าที่สำเร็จโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น

วัฒนา ยี่จีน (2538) ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจในสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง สังกัดตำรวจภูธร จังหวัด ศรีสะเกษ พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่สายตรวจ อยู่ในระดับสูงคือความตั้งใจในการทำงาน รายได้และสวัสดิการอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้าน รายได้ต่อเดือน ชัยยศ ไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ

จากทฤษฎี แนวคิด และ งานวิจัยอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วส่วนมีความสอดคล้องและสนับสนุนปัจจัยเหตุด้านเงินเดือนนั้นมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากประเด็นที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้น สามารถอนุมานได้ว่า เงินเดือนและรายได้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับค่าครองชีพที่สมดุลโดยมีตัวชี้วัดคือรายได้ที่เพียงพอต่อรายจ่าย ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ในปัจจุบัน

สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อมภายนอก เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภาวะการทำงาน ช่วยป้องกันการปฏิบัติงานไม่ให้หย่อนประสิทธิภาพลง ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ศึกษาปัจจัยด้านสภาพการทำงานที่ดีกับค่าครองชีพที่สมดุล

2.4 การพึ่งตนเอง กับ ค่าครองชีพที่สมดุล

การพึ่งตนเอง หมายถึง การมีจิตสำนึกหรือความตระหนักที่จะพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจการใด ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยอาศัยความอุตสาหะพากเพียร ภายใต้ศักยภาพที่ตนเองมีอย่างเต็มความสามารถ

กาญจนา แก้วเทพ และ กนกศักดิ์ แก้วเทพ (2530) ได้นิยามการพึ่งตนเองในเชิงปัจเจกบุคคลว่า หมายถึงกิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยปัจเจกชนและครัวเรือนเพื่อบรรลุถึงหลักประกันของการดำรงชีวิต

โจฮัน กัลต์เอท (Johan Galtung) ได้เสนอให้พิจารณามิติที่สำคัญที่เกี่ยวข้องแนวคิดการพึ่งตนเองคือ ความเป็นเอกราช และการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ความเป็นเอกราชหมายถึงความเป็นอิสระ ซึ่งประกอบไปด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ความเพียงพอทางเศรษฐกิจในระดับสูง และความเกรงกลัว ส่วนความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน หมายถึง ความเสมอภาคซึ่งมีลักษณะของความร่วมมือที่ไม่ก่อให้เกิดแบบแผนใหม่ของการพึ่งพา และลักษณะที่สำคัญของการพึ่งตนเอง คือ การผสมผสานระหว่างความเป็นเอกราชเข้ากับความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การพึ่งตนเองไม่ได้มีความหมายเป็น การแยกตัวเป็นอิสระ ซึ่งเป็นแบบความโดดเดี่ยวแยกตนเองจากผู้อื่น หรือการปิดบังสังคม เคมปี โรแนล ฮอป (Kempe Ronal Hope) ได้กล่าวว่าการพึ่งตนเองหมายถึงการมีอิสระในการตัดสินใจ และสามารถระดมทรัพยากรของสังคมมาใช้ตามความคิดและแนวทางของตนเองได้ รวมทั้งการปฏิเสธหลักการจัดสรรทรัพยากรของผู้อื่นด้วยการเอาเปรียบ (อ้างใน ปรานี หมอนทองแดง 2534 : 25-37)

สุเมธ ตันติเวชกุล (กรมวิชาการ 2541 : 79) ได้ให้ความหมายการพึ่งตนเองว่า “ความพอมีพอกิน” โดยแบ่งเป็นการพึ่งตนเอง 5 ด้านคือ

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งแห่งตนมีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม
2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันเชื่อมโยงกันเป็นการสร้างเครือข่าย

ชุมชน

3. ด้านทรัพยากร ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่า
4. ด้านเทคโนโลยี (ภูมิปัญญาชาวบ้าน) จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เทคโนโลยีเข้ามาใหม่ซึ่งมีทั้งดีและไม่ดี แยกแยะยาก แต่ก็ต้องมีพอควรเพื่อการดำรงชีวิตในพื้นที่บ้าน การพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับภูมิสังคม
5. ด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่การพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ แต่ไม่มีการมุ่งที่การลดรายจ่าย กล่าวคือต้องปรับทิศทางในเบื้องต้นด้วยการมุ่งลดรายจ่ายก่อน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ปี 2539 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างศักยภาพเพื่อการพึ่งตนเองของชุมชนไว้ ดังต่อไปนี้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาโดยมีแนวทางทางดังนี้

- 1 เตรียมความพร้อมของชุมชนโดยการฝึกอบรม การจัดสรรงบประมาณให้การสนับสนุน การรวมกลุ่มของชุมชนทุกรูปแบบ
- 2 ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครอบครัวและชุมชนและทำธุรกิจโดยชุมชนเป็นเจ้าของ
- 3 สนับสนุนแหล่งเงินทุนโดยการจัดตั้งกองทุนในรูปแบบต่าง ๆ
- 4 สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการจัดฝึกอบรมอาชีพ ส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน
- 5 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญ สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และรับรู้ข่าวสารข้อมูล

วิบูลย์ เข็มเฉลิม (2532 : 14) กล่าวถึงคุณภาพชีวิตไว้ว่า คนจะมีชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อนควรจะพึ่งตนเองได้ โดยยึดหลักดังนี้

1. ครอบครัวมีชีวิตที่สงบ สะดวก
2. มีอาหารพอเพียง
3. มีสมุนไพร และไม่ย่ำตัน
4. มีคุณธรรม
5. อยู่ได้โดยมิต้องพึ่งคนภายนอก
6. เรียนรู้ด้วยตัวเอง รู้อารมณ์
7. มีการรวมกลุ่ม
8. ทำเหลือแล้วจึงให้คนอื่นกิน

9. ทำตัวเองให้ง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ
10. หยุดไม่ตามกิเลส
11. แก้ปัญหด้วยตนเองให้ได้
12. รู้จักการวางแผนชีวิตให้กับตนเอง
13. ปลูกพืชหลาย ๆ ชนิดทั้งระยะสั้นและระยะยาว
14. มีของใช้เฉพาะที่จำเป็น
15. มีเงินไว้ใช้เฉพาะกรณีจำเป็น
16. เป็นตัวของตัวเองสูง
17. รู้จักบูรณาการความคิดให้รู้เท่าทันและมีความพร้อมในการแก้ปัญหาของตนเอง

เสรี พงศ์พิศ (2536: 205-299) กล่าวถึงวิถีทางพึ่งตนเอง มีดังนี้

1. ความสามารถใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นในการพัฒนาชีวิต
2. ทำด้วยความมั่นใจและใช้แรงงาน
3. รู้จักสังเกตปรากฏการณ์และปรับใช้ให้เกิดประโยชน์
4. ผลิตเพื่อยังชีพ
5. ใช้ปัจจัยการผลิตตามธรรมชาติทุกอย่างอย่างมีค่า
6. ดำรงชีวิตด้วยความสงบสุข
7. เลี้ยงสัตว์ที่หาอาหารกินเองได้ หรือกินเศษอาหาร
8. ปลูกต้นไม้ยืนต้นแต่ดูแลให้ทั่วถึง
9. ไม่ใช้สารเคมีทุกชนิด ทั้งปุ๋ยและยาฆ่าแมลง
10. ดำข้าวกันเป็นประจำเพื่อเอารำมาเลี้ยงสัตว์
11. ปลูกสมุนไพร รักษาโรคโดยสมุนไพร และวิธีรักษาแบบพื้นบ้านพึ่งหมอที่
โรงพยาบาลให้น้อยลง

หลักการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีดังนี้

1. ใช้แรงงานตนเอง
2. ทำแบบธรรมชาติ สร้างธรรมชาติ
3. ทำนาไม่ทำเพื่อขาย
4. รายจ่ายน้อยลง
5. มีเงินเหลือเก็บ
6. อุดรื้อเรื่องอบายมุข
7. ไม่ซื้ออาหารที่ไม่จำเป็น

8. ผลผลิตส่วนใหญ่เก็บไว้กิน ขายเล็กน้อย
9. ประหยัด อดออม
10. ใช้หลักธรรมเป็นฐานในการพัฒนาชีวิต
11. รู้จักการสังเกต พิจารณาพร้อมกับปรับเข้ากับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 125-127) ได้เสนอแนวคิดและระดับการพึ่งตนเองไว้ดังนี้

การสร้างแนวคิดในการพึ่งตนเอง ผู้กำหนดนโยบายและผู้วางแผนจะต้องทำความเข้าใจในความหมายของการพึ่งตนเองให้ตรงกันว่า การพึ่งตนเองไม่ใช่การไปอาศัยผู้อื่น แต่หมายถึง การที่สมาชิกของชุมชน หรือชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และมีขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหาหรือสนองความต้องการของชุมชนได้มากขึ้น สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสม

ระดับการพึ่งตนเองแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ

ระดับ 1 การพึ่งตนเองได้พอดี หมายถึง การที่ประชาชนพึ่งตนเองได้ในระดับพออยู่พอกิน ควรดำเนินการในกลุ่มผู้ยากจน

ระดับ 2 การพึ่งตนเองได้ดี หมายถึง การให้ประชาชนพึ่งตนเองได้อยู่ในระดับกินดีอยู่ดี ควรดำเนินการในกลุ่มผู้มีฐานะปานกลาง

ระดับ 3 การพึ่งตนเองได้ดีมาก หมายถึง การให้ประชาชนพึ่งตนเองได้อยู่ในระดับมั่งมีศรีสุข ควรดำเนินการในกลุ่มผู้อยู่ในระดับก้าวหน้า

ดารณี รักดี (2540 : 44) สรุปได้ว่า แนวคิดการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง เป็นแนวคิดการพัฒนาที่ได้รับการเสนอโดยกลุ่มก้าวหน้าที่ปฏิเสธแนวคิดการพัฒนาที่เน้นการพัฒนาตามทฤษฎีความทันสมัย ซึ่งมีอยู่ 2 แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับรัฐสวัสดิการ และแนวคิดการพัฒนาที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง การพัฒนาประเทศควรตั้งอยู่บนความพยายามพึ่งตนเอง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเน้นถึงความสำคัญของความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเสมอไป แต่พิจารณาถึงเงื่อนไขของสังคมและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นหัวใจสำคัญ

สุพรรณิ ไชยอำพร (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดความพยายามพึ่งตนเองสำหรับชาวนาไทย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า มีความแตกต่างกันในการจัดอันดับความสำคัญขององค์ประกอบความพยายามพึ่งตนเองระหว่างผู้เชี่ยวชาญและชาวนา คือ ชาวนาจะให้ความสำคัญกับปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับปัจจัยทางจิตวิทยา การใช้วิธีการศึกษาแตกต่างกันได้ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงความพยายามพึ่งตนเองระดับบุคคลที่ต่างกัน และความพยายามพึ่งตนเองระดับบุคคลมีความสัมพันธ์กันระดับการศึกษา การฝึกอบรม และภาวะผู้นำ

พิเชียร ลิมป์หวังอยู่ (2531) วิจัยเรื่อง การพึ่งตนเองของประชาชนในโครงการ เนื่องจากพระราชดำริ ศึกษาเฉพาะกรณีโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป อำเภอ ะหานทราย จังหวัด บุรีรัมย์ พบว่า โครงการสามารถทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น มี ปัจจัย พื้นฐานเพียงพอกับความต้องการมากขึ้น มีความสมดุลระหว่างรายรับกับรายจ่ายใน ครอบครัว และสามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์มากขึ้น

การพึ่งตนเอง ด้วยการประหยัด อดออม ใช้แรงงานของตนเอง อดุรรั้วแห่งกิเลสและ อบายมุข ใช้และมีไว้เฉพาะสิ่งที่จำเป็น ตั้งมั่นอยู่ในหลักการลดรายจ่าย ฉลาดที่จะใช้เพื่อพออยู่ พอกิน แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นเอกราช มีอิสระ ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้จักการผสมผสานให้ เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของตนเองและครอบครัว การกระทำเช่นนี้จะทำให้ปัจเจกชนและ ครอบครัวสามารถมีรายได้ที่สมดุลและบรรลุถึงหลักประกันของการดำรงชีวิต

สรุปการพึ่งตนเอง คือการทำกิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยปัจเจกชนและครัวเรือนเพื่อ บรรลุถึงหลักประกันของการดำรงชีวิต การพึ่งตนเองตามแนวคิดของพิเชียร ลิมป์หวังอยู่ เป็น การพึ่งตนเองด้วยการประหยัด อดออม ใช้แรงงานของตนเอง อดุรรั้วแห่งกิเลสและอบายมุข ใช้ และมีไว้เฉพาะสิ่งที่จำเป็น ตั้งมั่นอยู่ในหลักการลดรายจ่าย ฉลาดที่จะใช้เพื่อพออยู่ พอกิน แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นเอกราช มีอิสระ ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้จักการผสมผสานให้ เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของตนเองและครอบครัว การกระทำเช่นนี้จะทำให้ปัจเจกชนและ ครอบครัวสามารถมีรายได้ที่สมดุลและบรรลุถึงหลักประกันของการดำรงชีวิต ผู้วิจัยจึงได้นำมา เป็นกรอบในการศึกษาด้านการพึ่งตนเองกับค่าครองชีพที่สมดุล

2.5 การดำรงชีวิตแบบพอเพียง กับ ค่าครองชีพที่สมดุล

การดำรงชีวิตแบบพอเพียง หมายถึง การมีจิตสำนึกหรือความตระหนักในการดำเนิน ชีวิตอย่างสายกลาง มีความพอเพียงทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ดำรงชีวิตอย่างสมถะ สันโดษ พอใจใน สิ่งที่มี ไม่เอาจริงเอาจังเปรียบ เปรียบและพร้อมที่จะช่วยเหลือส่วนรวม

ในภาวะวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้ทำให้เกิดการน้อมนำกระแสพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการดำเนิน ชีวิตด้วยวิถีการพึ่งพาตนเองได้เกิดขึ้นในสังคมไทยขณะนี้ อันเป็นการพัฒนาและการเสริมสร้าง ศักยภาพตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยสร้างการเรียนรู้ถึงวิธีการพึ่งตนเอง

ได้ ซึ่งได้มีกลุ่มปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน นักวิชาการที่ได้รับการยอมรับได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงและการพึ่งตนเองมีดังนี้

ประเวศ วะสี (2541 : 43-45) ได้ให้ความหมาย เศรษฐกิจพอเพียง คือ พอเพียงสำหรับทุกคน มีธรรมชาติพอเพียง มีความรักพอเพียง เมื่อทุกอย่างพอเพียงก็เกิดความสุข จะเรียกว่าเศรษฐกิจสมดุลก็ได้ เมื่อสมดุลก็เป็นเรื่องปกติ สบายไม่เจ็บไข้ ไม่วิกฤติ

เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจชุมชน หรือ เศรษฐกิจพอเพียง มีความคล้ายคลึงกัน หรือเหมือนกัน เนื่องจากเศรษฐกิจพื้นฐาน หมายถึง เศรษฐกิจที่คำนึงถึงการทำนุบำรุงพื้นฐานของตัวเองให้เข้มแข็ง ทั้งทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจพื้นฐานของสังคมก็คือ ชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงพอเพียงสำหรับทุกคน มีธรรมชาติพอเพียง มีความรักพอเพียง มีปัญญาพอเพียง เมื่อทุกอย่างพอเพียงก็เกิดความสุข หรือกล่าวได้ว่า เศรษฐกิจสมดุล เช่นเดียวกัน

ลักษณะที่สำคัญ 5 ประการของเศรษฐกิจพอเพียง

1. เป็นเศรษฐกิจสำหรับคนทั้งมวล ไม่ใช่เศรษฐกิจที่สร้างความร่ำรวยให้คนส่วนน้อย แต่คนส่วนใหญ่ยากจน ช่องว่างทางเศรษฐกิจนำไปสู่ปัญหาทางสังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม อันนำไปสู่ความไม่มั่นคง เศรษฐกิจสำหรับคนทั้งมวลเป็นการสร้างทุนทางสังคมและเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทุกชนิด
2. มีพื้นฐานอยู่ที่ความเข้มแข็งของชุมชน
3. มีความเป็นบูรณาการ คือ ไม่ใช่เป็นเรื่องเศรษฐกิจอย่างเดียว แต่เชื่อมโยงกับสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมพร้อมกันไป
4. อยู่บนพื้นฐานความเข้มแข็งของตนเอง เช่น การเกษตร หัตถกรรมไทย อุตสาหกรรมสมุนไพร อาหารไทย การท่องเที่ยว เหล่านี้ล้วนอยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมไทย
5. การจัดการและนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อเติมความก้าวหน้าให้แก่เรื่องพื้นฐาน ทำให้มีพลวัตอย่างไม่หยุดนิ่ง

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2541 : 97-198) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจแบบยังชีพ ซึ่งอ้างมาจาก คาลมาร์กซ์ ว่า “การผลิตเพื่อการยังชีพ หมายถึง ทุกส่วนของครอบครัว...ทำการผลิตโดยตรง ผลิตเพื่อการบริโภค ผลผลิตมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติมากกว่าความสัมพันธ์ทางสังคม” เศรษฐกิจเพื่อยังชีพตั้งอยู่บนพื้นฐานพลังการผลิตภายใต้ความเป็นไปของธรรมชาติ แรงงานที่ใช้มือเหนือกว่าแรงงานที่ใช้เครื่องจักร ความรู้เชิงประสบการณ์ เหนือกว่าความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ พลังการผลิตจากธรรมชาติ (ความอุดมสมบูรณ์ของที่ดิน แรงงานของมนุษย์ทางกายภาพ การรวมตัวกันต้านแรงงานครอบครัวและความสัมพันธ์ชายหญิงในครอบครัว แนวคิดที่

มีความสัมพันธ์ต่อการพึ่งตนเองของสังคมและชุมชน ซึ่งคานธีได้เสนอไว้ในหลักการแห่ง สวเทศี (สว คือ ของตนเอง เทศี คือ ท้องถิ่น) และสวราช (การปกครองตนเอง) ซึ่ง คานธีอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจเจกชนและเศรษฐกิจที่เปี่ยมด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเริ่มจากหน่วยย่อยที่อยู่ใกล้ตัวเรามากที่สุดคือ ครอบครัวของเรา เพื่อนบ้านของเรา สวเทศี คือ จิตวิญญาณภายใน ที่จะช่วยให้สิ่งที่ผลิตขึ้นมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อันเป็นการเสนอความคิดเรื่องการพึ่งตนเองในระดับชุมชนและระดับประเทศภายใต้หมู่บ้านสวราช อันเป็นสาธารณรัฐที่แท้จริง ที่สามารถ พึ่งตนเองได้ในสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิต

วิถีชีวิตแบบพอเพียง คือวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในประเทศ ซึ่งเป็นคนระดับล่าง หรือชั้นระดับรากหญ้า เพราะเป็นวิถีชีวิตภายใต้ ความสันโดษ ความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมี และความเข้มแข็งของตนเอง ได้แก่ ความสามารถ ประสบการณ์ ศักยภาพในการนำสิ่งรอบข้างที่ตนเองมีมาสร้างให้เกิดประโยชน์ที่สามารถตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นในการดำรงชีวิตโดยไม่จำเป็นต้องไปแสวงหาในสิ่งที่ตนเองไม่มี อันจะก่อให้เกิดภาระ ปัญหาความยากลำบากให้เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว การเดินทางสายกลางก่อให้เกิดความไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและคนรอบข้าง อันนำไปสู่การบรรลุถึงความสมดุลในทุก ๆ ด้าน ทั้งตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

สรุปแนวคิด การดำรงชีวิตแบบพอเพียงตามแนวคิดของประเวศ วะสี เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการมีจิตสำนึกหรือความตระหนักในการดำเนินชีวิตอย่างสายกลาง มีความพอเพียงทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ดำรงชีวิตอย่างสมถะ สันโดษ พอใจในสิ่งที่ตนมี ไม่เอาเปรียบใคร เสียดเสียสละ และพร้อมที่จะช่วยเหลือส่วนรวม ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการดำรงชีวิตแบบพอเพียงมาใช้ศึกษาปัจจัยด้านการดำรงชีวิตแบบพอเพียงกับการดำรงชีพที่เหมาะสม

2.6 ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว กับ ค่าครองชีพที่สมดุล

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หมายถึง การอยู่ร่วมกันในครอบครัวที่มี ความรักใคร่ ความปรารถนาดี มีความเอื้ออาทรและความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันในฐานะเป็นสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่เอาเปรียบกัน และก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน สร้างเสริมให้ครอบครัวดำรงอยู่อย่างมีความสุขที่มั่นคง

สังคม ชุมชน ครอบครัว และปัจเจกชน สามารถดำรงอยู่ได้ก็ต้องมี สิ่งที่คนในส่วนรวมจัดให้มี หรือให้เกิดขึ้น เพราะเห็นว่ามีประโยชน์ มีความต้องการและมีความจำเป็นแก่วิถีชีวิตของตน ซึ่งได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการเมือง สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ครอบครัว

เป็นสถาบันสังคม ที่มีลักษณะเฉพาะ มีจุดมุ่งหมายของการรวมกลุ่มที่มีความมั่นคงสืบทอดกันมา ภายใต้ความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่ใกล้ชิด ประกอบด้วยบุคคล และแบบอย่างการกระทำที่สืบเนื่องจากการสืบพันธุ์ของมนุษย์ และการรักษาความสัมพันธ์ที่เกิดมาจากการสืบสายโลหิตร่วมกัน โดยกำเนิด การมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นตัวประสานความสัมพันธ์ให้มีความมั่นคงเพื่อการดำรงไว้มากยิ่งขึ้น

สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่บุคคลในครอบครัว ประกอบด้วย สามี ภรรยา บุตร หลาน ญาติพี่น้อง หรือ บุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ร่วมกันในครอบครัว ปฏิบัติดูแลต่อกันในทุก ๆ ด้าน ทั้ง มีความรัก ความห่วงใย มีการดูแลเอาใจใส่ต่อกันการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในครอบครัว การเคารพยกย่องและให้ความสำคัญต่อกัน มีการปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และรวมถึงการพักผ่อนหย่อนใจร่วมกัน อันจะนำไปสู่ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต หรือ ความรู้สึกเป็นสุข ปราศจากความทุกข์หรือความไม่สบายใจ ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้มีปัจจัย ดังนี้

1. ความสนุกที่ต่อสู้กับความเบื่อหน่ายในชีวิต หมายถึง ความรู้สึกที่จะกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความคิดที่จะทำในสิ่งใหม่และมีความสนใจในตนเอง
2. ความมั่นคงและอดทนต่อชีวิต หมายถึง ความรู้สึกยอมรับกับสภาพที่เกิดขึ้น สามารถยืนหยัดรับสภาพที่เกิดขึ้นนั้นโดยไม่คิดหนี และยอมรับว่าความตายเป็นกระบวนการที่หนีไม่พ้น
3. ความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายที่ตั้งไว้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หมายถึง ความรู้สึกที่ได้บรรลุเป้าหมายในชีวิตที่คาดหวังไว้ ในช่วงที่ผ่านมาได้เคยประสบความสำเร็จในเรื่องที่สำคัญ ๆ มาแล้ว
4. อึดทนโศกเศร้า หมายถึง ความรู้สึกที่รับรู้ว่าคุณเอง มีสุขภาพกาย จิต และสังคมดี มีความภูมิใจในความสำเร็จของตนเองและรู้สึกว่าตนเองยังมีความสำคัญสำหรับผู้อื่นและสังคม
5. ระดับอารมณ์ หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นสุข มีทัศนคติและอารมณ์ที่ดีต่อผู้อื่นและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความพอใจในชีวิต ไม่รู้สึกเศร้า โดดเดี่ยว หรือ ขมขื่น (พวงผกา ชื่นแสง เนตร 2538 : 8 – 9)

2.6.1 แนวคิดด้านสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว

สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง สภาพความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในครอบครัว ซึ่งรวมถึงบุตรหลานหรือเครือญาติที่อาศัยอยู่ร่วมกัน สภาพความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวมีการดูแลเอาใจใส่ ได้รับการยกย่อง ได้รับความสำคัญจากครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข คือ ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน

ในสังคมทั่วไปถือว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นสังคมกลุ่มแรกที่คนเราต้องเผชิญตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเสียชีวิต หน้าที่ของครอบครัวมีอยู่หลายประการ เช่น สร้างสรรค์สมาชิกใหม่ สนองความต้องการทางเพศ เลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เจริญเติบโตในสังคม ดูแลผู้สูงอายุ ให้ความรักความอบอุ่น ซึ่งเป็นแหล่งที่สมาชิกในครอบครัวได้รับความรักความอบอุ่นอย่างบริสุทธิ์ใจ ครอบครัวเป็นแหล่งให้กำลังใจและปลุกปลอบใจ เพื่อให้บุคคลสามารถผ่านอุปสรรคได้ ครอบครัวจึงเป็นแหล่งที่ให้ทั้งความรัก ความคุ้มครองและความมั่นคงทางด้านจิตใจให้แก่สมาชิก

สังคมไทยถือว่า ครอบครัว เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ดูแลสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกที่อยู่ในภาวะที่ต้องพึ่งพา เช่น เด็กและผู้สูงอายุ เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงอาจกล่าวได้ว่า การมีความสัมพันธ์อันดีของสมาชิกในครอบครัวจะนำมาซึ่งความสุขและความพึงพอใจในชีวิตต่อสมาชิกในครอบครัว

ฟรายด์แมน (Friedman 1981 : 62) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของครอบครัวไว้ว่า หน้าที่ของครอบครัวเป็นงานที่ครอบครัวพึงปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้สมาชิกในครอบครัว สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ครอบครัวเป็นแหล่งดำเนิน อัตมโนทัศน์ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีชีวิตที่มีคุณค่า และเป็นแหล่งของการให้ความรักความอบอุ่นรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ

มอร์โรว์ และ วิลสัน (Morrow and Wilson 1961 : 63) ได้อธิบายถึงลักษณะของสัมพันธภาพในครอบครัว ว่าประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์ และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันในครอบครัว มีการรักใคร่ ผูกพันซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกัน และมีความกลมเกลียว สามัคคีปรองดองระหว่างสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย

2.6.2 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต

ความพึงพอใจในชีวิตเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของบุคคล เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งมักใช้ความพึงพอใจในชีวิตเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ความหมายความพึงพอใจในชีวิต

ในทัศนะของ โรล์แมน (Wolman 1973 : 18) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง

แคมป์เบล (Campbell 1976 : 20) ความพึงพอใจในชีวิต หมายถึง ความพอใจเป็นกระบวนการทางสติปัญญา แต่ความสุข หมายถึง สภาพของความรู้สึก หรืออารมณ์

จากทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1960) ระบุว่า ความพึงพอใจของมนุษย์จะเกิดขึ้น เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง และความต้องการนั้นจะพัฒนาขึ้นไปตามลำดับขั้นความต้องการ 5 ขั้น จากขั้นพื้นฐานสู่ระดับที่สูงขึ้น โดยที่ความต้องการได้รับการสนองอย่างพอเพียงก่อนจึงจะเกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้น ความต้องการ 5 ขั้น นั้นคือ

ขั้นที่ 1 ความต้องการเพื่อการอยู่รอด ของมนุษย์ เช่นความต้องการอากาศ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและความต้องการทางเพศ

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัย

ขั้นที่ 3 ความต้องการ ความรัก ความเป็นเจ้าของ

ขั้นที่ 4 ความต้องการการยอมรับนับถือ

ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะบรรลุความสำเร็จสมหวังในชีวิต

ความพึงพอใจในชีวิตตามแนวทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจในชีวิตเป็นสิ่งที่ไม่คงที่แน่นอน สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับความต้องการในขณะนั้นของแต่ละบุคคลที่เป็นไปตามลำดับขั้น

พอยทรีนาวด์ (Poitrenaud 1979: 723 - 727) ได้แบ่งความพึงพอใจออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ชีวิตการทำงานของบุคคล ต้องมีความพอใจในงาน มีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

2. ความรู้สึกทางอารมณ์ เช่น ความพึงพอใจในเรื่องของความรัก

3. ชีวิตครอบครัว หมายถึง มีความพอใจในความสัมพันธ์ของตนกับคู่ชีวิตและญาติสนิท

4. ชีวิตสังคม มีความพอใจกับกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม

5. การใช้เวลาวางมีความพอใจกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจ เช่น งานอดิเรก

2.6.3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

ได้มีผู้ให้ความหมายแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท (ศิริพงษ์ ศรีกงพลี 2540 อ้างถึง Young Broom Selznick Levinson และ Gross) ดังนี้คือ

ยัง (Young) ได้ให้ความหมายว่า บทบาทคือ หน้าที่ของฐานะ ตำแหน่ง เมื่อบุคคลหนึ่งได้ครองตำแหน่งใด สิ่งก็ตามติดมากับตำแหน่งนั้นคือสิ่งที่เขาจะต้องมีการปะทะสังสรรค์กับตำแหน่งอื่น ๆ ทั้งที่สูงกว่าและต่ำกว่าภายในกลุ่ม สิ่งก็ตามมากับตำแหน่งอันเป็นเครื่องกำหนดสำหรับการดำรงฐานะตำแหน่งนั้น ๆ เรียกว่า บทบาท

Broom และ Selznick อธิบายว่าบทบาทบางครั้งเรียกว่า บทบาททางสังคมเป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งเฉพาะทางสังคม เช่น เป็นพ่อ เป็นครู เป็นต้น ความหมายของบทบาทเป็นการกล่าวถึงสิทธิและหน้าที่ที่ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางสังคม ซึ่งบอกให้รู้ว่าแต่ละคนควรจะแสดงบทบาทอะไรบางอย่างในการเป็นพ่อหรือครู และเป็นหน้าที่ของเขาคือต้องแสดงพฤติกรรมตามบทบาทนั้น ๆ และสามารถเรียกร้องหรืออ้างสิทธิอันนี้ได้

กรอสส์ (Gross) ได้ให้คำนิยามว่า บทบาทของผู้ดำรงตำแหน่งใด ตำแหน่งหนึ่งนั้นเป็นเรื่องการคาดหวังที่จะให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นปฏิบัติโดยยึดบทบาทมาเป็นมาตรการในการตรวจสอบที่จะให้เห็นว่าบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้น จะปฏิบัติอย่างไรภายในขอบเขตแห่งฐานะตน

ทิพวรรณ เควางกูร (2531 : 22) กล่าวว่า บทบาทคือ แบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของแต่ละบุคคลและบทบาทดังกล่าวควรเป็นไปตามข้อตกลงที่มีต่อสังคมนั้น ๆ และพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคน คือผลที่ได้จากตำแหน่งทางสังคมของเขานั้นเองและทฤษฎีบทบาทจัดเป็นข้อตกลงประการแรกที่สถาบันต่าง ๆ ในสังคมคาดหวังว่าบุคคลที่ได้รับตำแหน่งต่าง ๆ ควรปฏิบัติอย่างไรบ้าง

เลวินสัน Levinson ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการคือ

1. บทบาท หมายถึง ปทัสสถาน ความมุ่งหวัง ข้อห้าม. ความรับผิดชอบและอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดไว้ บทบาทตามความหมายนี้คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการชี้บ่งถึงหน้าที่อันควรกระทำ
2. บทบาท หมายถึง ความเป็นไปของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิดและกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ
3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือแนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

สุธีรา นัยจันทร์ (2530 : 44) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ ศึกษาเฉพาะกรณี ครอบครัวผู้ใช้บริการของสังคมผู้สูงอายุดินแดง และสมาชิกชมรม ผู้สูงอายุโรงพยาบาลสงฆ์ ปี พ.ศ. 2530 พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับดี สมาชิกในครอบครัวรักใคร่ปรองดองกัน

กิติพร ศรีวงษ์ชัย (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทประชาคมตำบลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งพบว่า การทำให้ประชาชนเข้าใจบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ในการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดกิจกรรมที่ทำร่วมกัน นำไปปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปว่า สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดแรงกระตุ้น ผลักดัน ให้สมาชิกในครอบครัวพร้อมที่จะต่อสู้ โดยไม่รู้สึกลำบาก ท้อแท้ พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามสถานะภาพและบทบาทตามที่ผู้อื่นคาดหวังให้ปฏิบัติ โดยเฉพาะความพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ด้วยความรักอันบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการประสานความสัมพันธ์เชื่อมโยงให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความสงบสุข ปราศจากความทุกข์ เศร้า โดดเดี่ยว หรือ ขมขื่น การทะเลาะเบาะแว้ง อันเป็นที่มาของการดำรงชีพของตนเอง ครอบครัวอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข แนวคิดความสัมพันธ์ในครอบครัวของฟรอยด์แมน เป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาใช้ศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวที่พึงปฏิบัติให้เกิดประโยชน์และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าตาม บทบาทหน้าที่ของตนและเกิดความพึงพอใจในการดำรงชีวิตและนำไปสู่ค่าครองชีพที่สมดุล

2.7 การเรียนรู้เพื่อชีวิต กับ ค่าครองชีพที่สมดุล

การเรียนรู้เพื่อชีวิต หมายถึง การเรียนรู้ของบุคคลในลักษณะของ “กระบวนการ” ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ตลอดชีวิตอย่างไม่หยุดนิ่ง เกิดขึ้นด้วยตนเอง หรือด้วยการเรียนรู้จากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ช่วยให้เกิดศักยภาพมากขึ้นในการดำรงชีวิตทุกด้าน การนำความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมาใช้ในการแก้ไขจัดการปัญหา ตลอดจนพัฒนาตนเองและสังคม

2.7.1 แนวคิดเรื่ององค์การเรียนรู้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544 : 117-118) กล่าวว่า องค์การที่มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นองค์การเรียนรู้ เพราะองค์การการเรียนรู้จะเป็นองค์การที่รับรู้เรื่องราวข่าวสาร แล้วย่อยเข้าระบบความรู้ขององค์การถ่ายทอดให้สมาชิกขององค์การ ทำให้องค์การเป็นองค์การที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ องค์การเรียนรู้ตามความคิดของ ปีเตอร์ เซง (Peter Senge) มีลักษณะ 5 ประการดังนี้

1. มีความสามารถในการคิดเชิงระบบ คิดอะไร อย่างมีองค์ประกอบเกี่ยวเนื่องหลายตัว
2. มีกรอบความคิด หมายถึง การมีกรอบความคิดเดิมอยู่แล้ว เมื่อรับความคิดใหม่ก็สามารถผสมผสานความคิดใหม่เข้ากรอบเดิมได้

3. ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความเป็นเลิศของงาน คือ การสนับสนุนบุคลากรในองค์การให้พัฒนาตนเองตามแนวที่ตนถนัดภายในองค์การ

4. มีวิสัยทัศน์ร่วม คือ การตั้งความหวังและมุ่งดำเนินการร่วมกันไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันในอนาคต

5. มีการเรียนรู้เป็นทีม เพราะการเรียนรู้เป็นกลุ่มก่อผลดีหลายอย่าง เช่น ช่วยกันเรียนรู้ ได้ช่วยกันทำความเข้าใจ ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างกว้างขวาง และช่วยกันจำ แล้วก็ช่วยกันใช้ความคิดก็เพิ่มพูน ขยายขอบเขต ก้าวหน้าออกไป

นางลักษณ์ สุพรรณไชยมาตย์ และคณะ (2542 : 48 -62) ได้เสนอภาพของสังคมอุดมคติในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ร่วมกัน คนในองค์กรหรือกลุ่มคนจะต้องมองเป็นอนาคตข้างหน้าร่วมกัน รู้และเข้าใจร่วมกันถึงทิศทางข้างที่จะไปด้วยกันหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันจึงมีความจำเป็น

2. การมีส่วนร่วมอย่างกว้าง ด้วยองค์ประกอบของสังคมที่มีความหลากหลายซับซ้อน และร่วมสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนั้น การมีส่วนร่วมของทุกคนทุกฝ่ายย่อมเป็นเงื่อนไขให้เกิดการเรียนรู้ ตัดสินใจ และร่วมลงมือปฏิบัติเพื่อผลักดันการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นร่วมกัน

3. มีความรัก ความเอื้ออาทร สมานฉันท์ การอยู่ร่วมกันจะต้องอยู่บนพื้นฐานที่มีความหลากหลายแต่ละคนในกลุ่มสังคมจะดำรงอยู่ได้ด้วยความสุขนั้นจะต้องมีการสร้างความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคีเป็นตัวเชื่อมโยงให้เกิดพลังร่วมกัน

4. มุ่งองค์ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ จิตนาการเป็นพลังของมนุษย์ที่จะดำรงอยู่ในสังคมอย่างสร้างสรรค์มีศักดิ์ศรี แต่จิตนาการอย่างเดียวไม่พอ ต้องอาศัยสติ ปัญญา ความรู้ในการแก้ปัญหา ดังนั้น ประชาชนจึงจำเป็นต้องสร้างและสะสมองค์ความรู้ที่สามารถปรับใช้และเรียนรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลา

5. มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติหรือทำกิจกรรมร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันของคนในสังคม จะช่วยให้เกิดพลัง “เกิดปัญญาหมู่” ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน จำเป็นต้องอาศัยเทคนิควิธีการมากมายหลากหลายสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ แต่ละกลุ่ม ซึ่งจะต้องมีการคิดร่วมกัน

2.7.2 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการรับรู้นี้มาอธิบายถึงการเรียนรู้เพื่อชีวิตในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

จำเนียร ช่วงโชติ (2519: 18) ได้กล่าวถึง การรับรู้เป็นกระบวนการประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการคือ

1. การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของสิ่งเร้า ซึ่งเกิดไปกระตุ้นอวัยวะ อวัยวะรับสัมผัสให้เกิดการทำงานขึ้น และส่งรายละเอียดไปยังประสาทสัมผัส หรือส่งต่อไปยังสมอง กระบวนการที่เรียกว่า การสัมผัส
2. การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับและนำมาประสมประสานกับข้อมูลอื่น ๆ กระบวนการนี้เรียกว่า Preception
3. การรับรู้ต้องเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้รับอันหมายถึงประสบการณ์เดิมแรงขึ้น ทักษะคติ บุคลิกภาพ และอื่น ๆ ของผู้รับรู้เช่น การเอาใจใส่

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ซึ่งสามารถสรุปออกเป็น 2 ประเด็นสำคัญดังนี้คือ

ประการแรก ได้แก่ บทบาทของปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่คุณสมบัติภายในของผู้รับรู้ เช่น ความต้องการของแรงขับ คุณค่าความสนใจ

ประการที่สอง ได้แก่ บทบาทปัจจัยสังคมภายนอก ซึ่งได้แก่ความยึดมั่น ความเชื่อถือ คำแนะนำ คำสอน ที่ได้รับกันต่อ ๆ มา ทั้งหมดนี้มีอิทธิพลที่ทำให้ในการรับรู้ที่บุคคลมีต่อเรื่องราว เหตุการณ์ ภาวะแวดล้อมต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน

สิ่งเร้าอันเป็นเหตุให้เกิดการรับรู้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ

1. สิ่งเร้าที่มีโครงสร้างแบบแผน การรับรู้เช่นนี้เป็นการรับรู้ตามคุณสมบัติที่เป็นจริงของสิ่งเร้า นั้น ๆ
2. ส่วนสิ่งเร้าที่ไม่มีโครงสร้างแบบแผน การสื่อสิ่งเร้าที่มีลักษณะกำกวม การตีความให้กับสิ่งเร้าดังกล่าวมักใช้ความต้องการด้านคุณค่า ทักษะคติ บุคลิกภาพของคนเป็นเครื่องกำหนดในการรับรู้

ดังนั้น การรับรู้ จึงหมายถึง การรับสัมผัสที่มีความหมายถึงการเปลี่ยนแปลงหรือตีความ เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายหรือเป็นที่รู้จักเข้าใจ การแปลหรือตีความนี้จำเป็นที่เราจะต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือภูมิปัญญาเดิมที่เคยมีแต่หน้าหลัง

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วยังมีแนวคิดอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เพื่อชีวิตเพื่อนำมาร่วมอธิบายปัจจัยเหตุในการวิจัยครั้งนี้คือ

2.7.2.1 ทฤษฎีกระบวนการติดต่อสื่อสาร

โรเจอร์ และ ชูเมคเกอร์ (Roger and Shoemaker 1973 :33 -34) ได้สรุปขั้นตอนของการรับรู้วิทยาการใหม่ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นในการรับรู้ หมายความว่า บุคคลได้รับรู้เหตุการณ์ใหม่เป็นครั้งแรก แต่ยังขาดความรู้อย่างแจ่มชัดในวิทยาการนั้นยังขาดข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม
2. ขั้นการสนใจ หมายความว่า บุคคลเริ่มสนใจในความรู้ใหม่และความพยายามหาความรู้เพิ่มเติม
3. ขั้นการสือใจ หมายความว่า บุคคลคิดทบทวนไตร่ตรองถึงผลดีผลเสียของความรู้ใหม่อยู่ในใจ
4. ขั้นทดลอง หมายความว่า บุคคลนั้นนำความรู้ใหม่ไปทดลองปฏิบัติโดยเริ่มจากขนาดเล็ก ๆ เพื่อดูผลก่อนการตัดสินใจยอมรับ
5. ขั้นตอบรับ เป็นขั้นตอนตกลงใจที่จะนำวิทยาการใหม่ไปปฏิบัติอย่างเต็มที่

2.7.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการคิดเป็น

อุนดา นพคุณ (2528 : 14 –15) กล่าวว่า “คิดเป็น” เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2513 ที่ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย ในการประชุมเรื่อง “การวางแผนครอบครัว” จัดขึ้นโดย World Education ซึ่งมี โกวิท วรพิพัฒน์ และ เดวิด ฮาร์แมน เป็นตัวแทนประเทศไทย การประชุมมี จุดประสงค์ที่จะหาแนวทางผสมผสานแนวความคิดเป็นสิทธิอันชอบธรรมของประชาชนที่ตัดสินใจ หมายความว่า มนุษย์แต่ละคน สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง ภายใต้ข้อจำกัดของกรรมพันธุ์ ภูมิหลัง สภาพแวดล้อมบางอย่าง และสามารถควบคุมสภาพการณ์ของตนเองได้เสมอ

สำหรับประเทศไทย การคิดเป็น ได้กลายมาเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่สำคัญ คำว่า “คิดเป็น” มีพื้นฐานมาจากลักษณะโดยธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งมีความปรารถนาที่จะประสบแต่ความสุข เมื่อตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อมมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุ กาย และจิตใจ บุคคลที่คิดเป็น จะสามารถเผชิญปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีระบบ บุคคลนี้จะสามารถพิจารณาที่กำลังเผชิญอยู่และสามารถรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับทางเลือก เขาจะพิจารณาข้อดีข้อเสียของแต่ละเรื่อง โดยใช้ความสามารถเฉพาะตัว ค่านิยมของตนเอง และสถานการณ์ที่ตนเอง กำลังเผชิญอยู่ ประกอบการพิจารณา

2.7.2.3 ความเชื่อพื้นฐานและเป้าหมายของการคิดเป็น

ความเชื่อพื้นฐานของ คิดเป็น มาจากธรรมชาติมนุษย์ที่ว่า สิ่งที่เป็นยอดปรารถนาของคนเราคือความสุข ซึ่งแต่ละคน แต่ละกลุ่มสามารถทำได้ด้วยการ

1. ปรับตัวเราหรือสังคมให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
2. ปรับปรุงสังคมสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตัวเรา

3. ปรับปรุงทั้งตัวเราและสังคมสิ่งแวดล้อมทั้งสองด้านให้ประสมกลมกลืนซึ่งกันและกัน

4. หลักสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้นเข้าไปสู่สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตน

ลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้คิดเป็น คือ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรวมทั้งองค์ประกอบอีก

5 ประการคือ

1. การคิดนั้นต้องคิดอย่างสลับซับซ้อน

2. ควรยอมรับสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มที่

3. สามารถคิดได้หลายแง่หลายมุมเพื่อตอบปัญหาที่ว่า สิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นนั้นสามารถ
ดัดแปลงอะไรได้บ้าง

4. ต้องสามารถตัดสินใจได้ดีและถูกต้อง

5. ไม่เคร่งเครียดกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดจนเกินไป รู้จักผ่อนคลายความตึงเครียด และสามารถ
ควบคุมตนเองได้ (โกวิท วรรณ 2520 : 29 -33)

ศรีนิวานต์ (Srinivasan 1975 : 2) กล่าวว่า ความเชื่อพื้นฐานของการคิดเป็น มา
จากพุทธศาสนาโดยตรง นั่นคือ ชีวิตคือทุกข์ ทุกข์นั้นขจัดได้ แต่ต้องแสวงหาเหตุแห่งทุกข์ และผู้
ที่ต้องการจะขจัดทุกข์สามารถจะทำได้ด้วยการเลือกวิธีทางที่ถูก จะเห็นว่า คิดเป็น นั้นมีส่วนมา
จากคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ เรื่องอริยสัจสี่ ซึ่งสอดคล้องกับการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์
หรือการแก้ปัญหาตามหลักอริยสัจสี่ คือ คนคิดเป็นจะต้องมีความสามารถดังนี้

1. สามารถเห็นและรู้ปัญหา (ทุกข์)

2. สามารถเห็นสาเหตุหรือที่มาของปัญหานั้น ๆ (สมุทัย)

3. สามารถเห็นทางแก้ปัญหา (นิโรธ)

4. สามารถเลือกทางแก้ปัญหาได้เหมาะสมถูกต้อง (มรรค)

5. สามารถทำตามที่ได้คิดไว้ได้สำเร็จ

6. ในกรณีเกิดอุปสรรค ก็สามารถยอมรับความจริงและหาทางอื่นทดแทนหรือปรับปรุง
แก้ไขให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2.7.2.4 การคิดเป็น กับ การแก้ปัญหา

คิดเป็น เป็นการคิดเพื่อแก้ปัญหา เนื่องจากเป็นการคิดที่มีจุดเริ่มต้นที่ตัว ปัญหา ซึ่งใน
การคิดเพื่อแก้ปัญหานี้ มีนักศึกษาลายท่านให้ความสนใจศึกษา ดังที่ วูดเวิร์ท
(Woodworth) และมาร์ควิส (Marquis) (อ้างใน สุขุมาน พาสว่าง 2541 : 66) กล่าว
ว่า “พฤติกรรมในการแก้ปัญหาจะเกิดสถานการณ์ใหม่ขึ้น ซึ่งไม่สามารถหาคำตอบได้ง่าย ๆ ด้วยวิธี
ประยุกต์มโนทัศน์ และหลักการที่ได้รับมาจากประสบการณ์ในอดีตที่มีต่อสถานการณ์ที่

คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เมื่อใดก็ตามที่บุคคลพบอุปสรรค หรือมีจุดมุ่งหมายที่จะทำการ เมื่อนั้นก็เกิดปัญหาขึ้นและเริ่มมีการคิด แก้ปัญหาโดยอาจกล่าวได้ว่า ส่วนประกอบสำคัญของการแก้ปัญหาประกอบด้วย

1. เป้าหมายหรือเครื่องล่อใจ
2. มีการตอบสนองอย่างน้อยหนึ่งวิธีที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จในการทำให้สิ่งล่อใจนั้นและการแก้ปัญหามีหลายระดับ ดังที่ราล์ฟ (Ralph อังโน ศรชัย เลิศไตรภพ 2534: 30) นั้นคือ
 1. ระดับการแก้ปัญหาที่ไม่ได้เรียนรู้มาก่อน เป็นระดับของการใช้สัญชาตญาณแก้ปัญหา ซึ่งใช้มากในสัตว์ชั้นต่ำ และใช้น้อยมากในระดับมนุษย์
 2. ระดับของพฤติกรรมที่เป็นนิสัย เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการกระทำที่ติดเป็นนิสัย
 3. ระดับของการลองผิดลองถูก ที่ระดับที่ใช้กันพอสมควรและประสบความสำเร็จบ้างแต่ไม่ค่อยดีนัก ถ้าพิจารณาถึงเวลาและค่าใช้จ่าย
 4. ระดับของพฤติกรรมแก้ปัญหาแบบหยั่งเห็น วิธีนี้เกี่ยวข้องกับความเข้าใจความสัมพันธ์ของสถานการณ์อย่างทันทีทันใด
 5. ระดับพฤติกรรมแก้ปัญหาแบบทดแทน เป็นการแก้ปัญหาแบบตัดที่ผิดออก
 6. การแก้ปัญหาด้วยวิธีวิทยาศาสตร์.

อุ๋นตา นพคุณ และคณะ (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของประชากรในกรุงเทพมหานครตามเป้าหมายทางการศึกษา : สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม โดยมีเป้าหมายทางการศึกษาเรื่องการคิดเป็นจากประชากรทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ตัวอย่างของประชากรไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามระดับชั้น เพศ อายุ การศึกษา และประชากรนอกระบบโรงเรียนที่มีอาชีพและรายได้แตกต่างกันไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่าประชาชนใช้ข้อมูลด้านตนเองสูงกว่ากลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาและนักศึกษาผู้ใหญ่ นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและเอกชนใช้ข้อมูลด้านตนเองสูงกว่านักศึกษาในวิทยาลัยครู

วสันต์ ศิลปสุวรรณ และคณะ (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่องการคิดเป็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2528-2529 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะทันตแพทย์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะสาธารณสุขศาสตร์ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะความคิดที่ใช้ข้อมูลมากกว่า 1 ด้าน ในการตัดสินใจแก้ปัญหาข้อมูลที่ใช้ได้แก่ ข้อมูลด้าน

ตนเอง และด้านวิชาการ ข้อมูลด้านชุมชนนั้นยังมีน้อย ระดับอายุ ชั้นปีที่เรียน เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่มีผลต่อการคิดเป็น

ศรชัย เลิศไตรภพ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดเป็นอย่างมีเหตุผลกับการคิดเป็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีเรียนทางไกล ในจังหวัดนครปฐม พบว่า การคิดอย่างมีเหตุผล 3 ด้าน นักศึกษามีความสามารถสูงสุด ในด้านการคิดแบบสรุปความ รองลงมาคือ ด้านการจัดเข้าพวก และสุดท้ายคือ แบบอุปมาอุปไมย ส่วนในด้านการคิดเป็น พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ และอาชีพต่างกัน มีความสามารถในการคิดเป็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.5 และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลทั้งในด้านส่วนรวมและในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดเป็นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จะเห็นได้ว่า มนุษย์เราน้อยอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่ปรากฏอันก่อให้เกิดการคิดเป็น ตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ ต่อสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นอยู่เป็นประจำ และการที่เรา目睹เหตุการณ์หรือมีปฏิกิริยาตอบสนองออกมาเช่นนั้น แสดงให้ทราบว่ามนุษย์ได้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งรอบๆ ตัวและเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและนำสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างราบรื่น ดังนั้นในสภาพปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งข่าวสาร สารสนเทศ ที่มีระบบเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งทุกคนจะปฏิเสธไม่ได้ที่จะต้องมีการเรียนรู้ เพื่อฉลาดรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและมีความมั่นคงได้ต่อไปด้วยการนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้มากขึ้นตามสภาวการณ์ในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ การติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ทำให้เกิดความคิด ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ ที่ชี้ให้เห็นถึงการรับความคิดใหม่ก็สามารถผสมผสานกับความคิดเดิมที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเอง แนวคิดการรับรู้ของจำเนียร ช่วงโชติ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง และทฤษฎีกระบวนการสื่อสารของโรเจอร์และชูเมเกอร์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการคิดเป็นซึ่งสัมพันธ์กับแนวคิดของอุ๋นตา นพคุณ ที่ใช้ศึกษาการคิดและการแก้ไขปัญหา จึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้

2.8 การมีศาสนาธรรม กับ ค่าครองชีพที่สมดุล

การมีศาสนธรรม หมายถึง การนำหลักจริยธรรม และคำสั่งสอนของศาสนาที่เชื่อถือและยึดมั่นมาใช้เป็นเกณฑ์วินิจฉัย ตัดสินการกระทำที่มีคุณค่าของตน และบุคคลอื่นในสังคม

ศาสนาทุกศาสนา ล้วนมีคำสอนให้ทุกคนเป็นคนดี ซึ่งจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขร่มเย็น ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาหนึ่งที่สอนในเรื่องของเหตุ และ ผล ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ไม่ได้เกิดขึ้นเอง หรือเป็นเรื่องบังเอิญ ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีเหตุทำให้เกิดทั้งสิ้น

หลักธรรมหรือหลักคำสอนในพระพุทธศาสนามุ่งชี้สภาพปัญหาหรือทุกข์ และหนทางแก้ไขหรือการพ้นทุกข์ ธรรมสำคัญที่ทรงค้นพบได้แก่ไตรลักษณ์ คือ กฎที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสากลและความไม่แน่นอนของสรรพสิ่งได้แก่ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ปฏิจจสมุปบาท คือ กฎแสดงธรรมชาติที่ต้องอาศัยกันและกันเกิดขึ้น อริยสัจสี่ คือ ความจริงพื้นฐานที่ทำให้เป็นอริย ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ซึ่งหลักคำสอนเหล่านี้คือจุดเริ่มต้นในการวิเคราะห์ธรรมชาติของโลกชีวิตและการดำรงอยู่ของมนุษย์ โดยปฐมบทแห่งการวิเคราะห์เริ่มจากภายในตัวมนุษย์ผู้มีความต้องการหรือดิ้นรนจึงเกิดความทุกข์ ความเกลียดความแปลกแยก ความโลภ โกรธ หลง เป็นต้น ที่เป็นความจริงซึ่งดำรงอยู่ในวิถีชีวิตแล้วโยงความจริงดังกล่าวออกสู่ปัญหาพื้นฐานของโลกภายนอก คือปัญหาทางเศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม การลดคุณค่ามนุษย์และความเสื่อมทางศีลธรรม จริยธรรม เป็นต้น เพื่อชี้ให้มนุษย์ได้เห็นถึงผลที่ดำรงอยู่ของปัญหาเหล่านี้ ซึ่งเกี่ยวพันกันจากด้านหนึ่งของธรรมชาติมนุษย์แล้วสำแดงเป็นรูปธรรมภายนอกในรูปปัญหาทางโครงสร้างสังคมระดับต่าง ๆ เพื่อมนุษย์จะได้ตระหนักถึง ปัญหาของตนเอง จากด้านที่เป็นส่วนตัวสู่ด้านที่เป็นส่วนรวม และมีบูรณาการแห่งคุณค่าทั้งหลายดำรงอยู่ในตัวมนุษย์ในสัมพันธภาพระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สุนทรภรณ์ เตชะพะโลกุล 2534 : 24-25)

2.8.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับคุณค่าทางจริยธรรม

พระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่แสดงทัศนะต่อสิ่งรอบกายในด้านที่ให้มนุษย์มีจิตใจและการกระทำประสานสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม เพราะพระพุทธศาสนาถือว่าจิตใจเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ระบบจริยธรรมจึงต้องประสานต่อเนื่องกันโดยตลอดทั้งด้านจิตใจและความประพฤติทางกาย (ในภายนอก) และถือว่าจิตใจเป็นจุดเริ่มต้น เมื่อมนุษย์มีจิตใจและทัศนคติที่เป็นมิตรกับต่าง ๆ รอบกาย รวมถึงความพยายามลดโลภะ โทสะ และเมื่อโมหะลดลงย่อมทำให้มนุษย์มี

ความคิดเข้าใจตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และดำเนินชีวิตอยู่ในหลักมัชฌิมาปฏิปทา ซึ่งเริ่มต้นด้วย

1. สัมมาทิฐิ (เห็นชอบ) คือ มีความเห็นที่ถูกต้องต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น แนวคิดที่ให้นุญชั ยอมรับสิ่งทั้งปวงว่าตกอยู่ในกฎความไม่เที่ยงแท้ ความเปลี่ยนแปลงและความไม่มีตัวตน เช่นเดียวกัน จึงไม่ควรเบียดเบียนและทำลายล้างกัน

2. สัมมาสังกัปปะ (ดำริชอบ) เมื่อมนุษย์มีความเห็นชอบในเบื้องต้นแล้วย่อมจะทำให้มี ความดำริชอบ ดังเช่นคิดค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันและคิดหาทางป้องกัน ปัญหาที่จะเกิดในอนาคต ตลอดจนการมีความคิดริเริ่มปรับปรุงแก้ไขและร่วมมือกัน

3. สัมมาวาจา (เจรจาชอบ) คือการเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ติดต่อกับบุคคลที่เกิดประโยชน์ต่อ ตนเองและส่วนรวม การให้คำแนะนำในเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการให้เหตุและผลเพื่อให้เกิดความ เข้าใจที่ถูกต้องในสังคมด้วย

4. สัมมากัมมันตะ (กระทำชอบ) นอกจากการมีความเห็นที่ชอบ การดำริชอบ และ เจรจาชอบแล้ว การกระทำในสิ่งที่ชอบกล่าวไว้ว่ามีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของสิ่งต่าง ๆ เช่นกัน เพราะเมื่อมนุษย์งดเว้นจากการฆ่าสัตว์ การขโมยทรัพย์สินของผู้อื่น ความสงบสุขจึงได้ เกิดขึ้นใน หมู่ชนนั้น

5. สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีพชอบ) สามารถนำมาประยุกต์ใช้เกี่ยวกับเรื่องของสิ่งแวดล้อม ในแง่ที่ว่ามนุษย์ต้องไม่ยินยอมประกอบอาชีพที่จะส่งเสริมการเบียดเบียนบุคคลอื่นให้เกิดความ เดือดร้อน

6. สัมมาวายามะ (พยายามชอบ) ในสภาวะปัจจุบันการดำรงชีวิตให้มีความสุข ทำมกลางสิ่งแวดล้อมที่ปรับเปลี่ยนไปทุกวัน ซึ่งล้วนแต่มีสิ่งกระตุ้นให้มนุษย์ได้ละเลยหน้าที่ที่ ถูกต้องต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม บางครั้งก็มีการแสวงหาสิ่งมิชอบ หรือหนทางที่ไม่สมควร เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ของตนเอง ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความพยายามอดกลั้น ต่อสิ่งล่อตาล่อใจที่นำไปสู่หนทางที่ไม่เจริญ

7. สัมมาสติ (ระลึกชอบ) มนุษย์ต้องใช้สติคือความระลึกในทางที่ชอบในทุกเรื่องเพื่อให้ เกิดการยั้งคิด โดยเฉพาะเรื่องของการประพฤติปฏิบัติในการทำความดี ยับยั้ง ละ ลด เลิกสิ่งที่ไม่ ดีทั้งปวงเพื่อไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้

8. สัมมาสมาธิ (จิตตั้งมั่นชอบ) ด้วยการมีจิตใจที่แน่วแน่มั่นคงในทางที่ถูกต้องจะทำให้ การคิดและการกระทำที่จะแก้ไขปัญหาล่าง ๆ บรรลุเป้าหมายได้ รวมทั้งปัญหาเศรษฐกิจสังคมที่ กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันนี้ หากมนุษย์มีความตั้งใจหรือมีจิตใจที่มั่นคงในการแก้ไขในแนวทางที่ ถูกต้องแล้วย่อมจะทำให้มนุษย์ทุกคนสามารถหลุดพ้นจากวิกฤตการณ์ในปัจจุบันนี้ได้

(ประยูร ธมมจิตโต 2532 : 6)

2.8.2 มาตรฐานจริยธรรมไทย

ในปี พ.ศ. 2523 กรมวิชาการ (2524 : 24) ได้เริ่มจัดตั้งโครงการ “การศึกษาจริยธรรมไทย” ขึ้น โดยได้ให้คำนิยามหรือความหมายของจริยธรรม คือ แนวทางประพฤติดี ทั้งกาย วาจา และใจ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เพื่อดำเนินการ ศึกษาและพัฒนาจริยธรรมอย่างมีระบบระเบียบและต่อเนื่องจริงจัง คณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย โดยมีฝ่ายวิจัยทดลองนวัตกรรมทางการศึกษา กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อหาคำตอบก่อนการพัฒนาจริยธรรมของประชากร คือ

1. สังคมไทยให้การยอมรับและมีความต้องการมาตรฐานของจริยธรรมอย่างไร
2. จริยธรรมด้านใดบ้างที่ควรเร่งรีบปลูกฝัง เป็นจริยธรรมหลักตามสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน
3. จริยธรรมที่ต้องการแต่ละด้านนั้นจะกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ เพื่อใช้สื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน และเพื่อให้สามารถตรวจสอบวัดได้
4. แนววิธีการวัดและประเมินจริยธรรมในส่วนที่เป็นค่านิยม และพฤติกรรมภายนอกอย่างไร
5. ปัจจุบันประชากรกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมมีคุณสมบัติทางจริยธรรมเด่น – ต้อยในด้านใด อะไรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติจริยธรรมเหล่านั้น
6. ควรมีรูปแบบการสอนเสริมสร้างจริยธรรมแก่เยาวชนอย่างไร จึงจะมีประสิทธิภาพ และได้ผลดี

โดยทั่วไปจริยธรรมประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. ค่านิยมจริยธรรม เป็นส่วนที่เป็นลักษณะจิต ที่สังเกตเห็นไม่ได้โดยตรง มีลักษณะเป็นความเชื่อ ความเห็นคุณค่า ความพอใจ เต็มใจปรารถนาที่จะยึดถือนำหลักจริยธรรมต่าง ๆ เข้าไว้ในลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของตนเอง ค่านิยมนี้จะมีอิทธิพลเป็นแรงจูงใจให้บุคคลมีความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติถูกต้อง ดีงาม สอดคล้องกับค่านิยมที่ตนเองยึดถือ ซึ่งแสดงออกในลักษณะพิธีกรรมทางศาสนา เป็นการแสดงความเชื่อเพื่อแสดงความเคารพและอ่อนวอนต่อเทพเจ้า หรือเป็นประเพณีและเป็นที่ยอมรับของชุมชนว่าถูกต้อง เหมาะสม ถ้าหากบุคคลใดประพฤติไม่ถูกต้องเหมาะสม ถือว่าเป็นผู้ทำผิดประเพณีของชุมชน จะถูกมองว่ากระทำผิดศีลธรรม

2. พฤติกรรมจริยธรรม เป็นส่วนที่เป็นมาตรฐานของความประพฤติปฏิบัติที่สังคมต้องการ การกระทำใด ๆ ของบุคคล ถ้าสอดคล้องกับมาตรฐานของการประพฤติถูกต้อง ดีงาม ก็จัดว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมจริยธรรม หรือมีจริยธรรม

การแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรม ตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมในสังคมไทย จากผลการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทยได้มีความเห็นสอดคล้องกันที่จะกำหนดระดับสูงต่ำของค่านิยมจริยธรรม ตามเกณฑ์แบ่งระดับจริยธรรมของ โคลเบิร์ก (Kolhberg 1976 : 406) ไว้ดังนี้

ระดับ 1 พฤติกรรมทางจริยธรรมที่ยึดหลักการได้รับผลประโยชน์บางประการของตนเองเป็นใหญ่

ระดับ 2 พฤติกรรมทางจริยธรรมที่ยึดหลักการให้ผู้อื่นในสังคมแคบ ๆ ได้รับผลประโยชน์ เช่น เพื่อญาติ พี่น้อง เพื่อนสนิท

ระดับ 3 พฤติกรรมทางจริยธรรมที่ยึดหลักการเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ

ระดับ 4 พฤติกรรมทางจริยธรรมที่ยึดหลักการเพื่อความถูกต้องดีงาม อันเป็นอุดมคติหรืออุดมการณ์ในจิตใจ ทำความดีเพื่อความดี

2.8.3 จริยธรรมสำคัญที่ควรปลูกฝังในสังคมไทย

1. การใฝ่สัจจะหรือใฝ่สัจธรรม เป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมเกี่ยวกับการยึดถือความจริง ยอมรับความจริง เชื่อหรือศรัทธาในสิ่งที่มีเหตุผล เชื่อหรือศรัทธาในสิ่งที่มีหลักฐานข้อมูลรองรับที่สามารถพิสูจน์ตรวจสอบได้ นิยมการแสวงหาความรู้ ความจริง

2. การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา เป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมเกี่ยวกับการใช้กระบวนการค้นหาความรู้ ความจริง หรือทางออกอย่างมีเหตุผลเหมาะสม เพื่อแก้ปัญหา หรือขจัดอุปสรรคข้อ ยุ่งยากต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่ จัดเป็นค่านิยมที่สอดคล้องกับการใช้กระบวนการตามวิธีวิทยาศาสตร์ หรืออริยสัจ 4

3. ความเมตตา – กรุณา เป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมเกี่ยวกับการเสียสละสิ่งของ กำลังกาย ความคิด หรือผลประโยชน์ส่วนตนให้กับผู้อื่น กล่าววาจาเหมาะสม ประพฤติที่เป็นประโยชน์ และแสดงความเป็นมิตรแท้

4. สติ – สัมปชัญญะ เป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เกี่ยวกับการระลึกตัวเสมอว่าตนกำลังกระทำสิ่งใด มีความพร้อมและตื่นตัวในการรับรู้จากสิ่งแวดล้อมอย่างจับใจกระตุ้นเตือนตนเองให้ตัดสินใจประพฤติปฏิบัติในสถานการณ์ เฉพาะหน้าอย่างรอบคอบและระมัดระวัง

5. ไม่ประมาท เป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เกี่ยวกับการมีการวางแผน มีการเตรียมพร้อม มีการคาดการณ์ได้ถูกต้อง คือผลที่ตามมาของการกระทำ หรือการประพฤติปฏิบัติใด ๆ ของตนเอง ทำให้เกิดการยับยั้งชั่งใจ ควบคุมตนเอง หรือควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ

6. ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตรงต่อความจริง และความถูกต้องดีงาม เช่น ตรงต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ ตรงตามระเบียบแบบแผน และกฎเกณฑ์ ตรงต่อคำมั่นสัญญา

7. ความขยันหมั่นเพียร เป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เกี่ยวกับการมีความพอใจในหน้าที่การงานของตน มีใจจดจ่อกับงาน มีความเพียรพยายาม มีการไตร่ตรองปรับปรุงงาน สามารถ ควบคุมตนเองปฏิบัติงานให้บรรลุสำเร็จครบถ้วน

8. หิริ – โอตตัปปะ เป็นพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับความอาย เกรงกลัว ไม่ปรารถนาต่อการประพฤติชั่ว หรือสิ่งที่ผิดไปจากศีลธรรมและมาตรฐานความดีงามของสังคมทุกชนิด จะประเมินการกระทำของตนเองเสมอ และเลือกประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม

สุริยา เหมตะศิลป์ (2521) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับสติปัญญา และการยอมรับตนเองของเด็กวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับสติปัญญาและการยอมรับตนเองมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อหาความสัมพันธ์กันเป็นคู่ ๆ พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับสติปัญญาไม่สัมพันธ์กัน

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ (2527 : 196 – 201) ได้ศึกษาจริยธรรมของชาวกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม พบว่าพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองมีศักยภาพสูงสุด

ฮาน และคนอื่น ๆ (Haan and others อ้างใน ประเสริฐ พานิชกุล 2534 : 29) ได้ศึกษาพฤติกรรมของนิสิตที่เข้าร่วมขบวนการเรียกร้องทางสังคมและการเมืองซึ่งมีระดับจริยธรรมต่างกัน พบว่า นิสิตที่มีจริยธรรมเหนือกฎเกณฑ์เข้าร่วมขบวนการเรียกร้องทางการเมืองถึง 80% ส่วนผู้มี จริยธรรมตามกฎเกณฑ์ จะเข้าร่วมขบวนการเรียกร้องทางการเมืองเพียง 10% เท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมักนึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2538) ยืนยันว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลได้ การวิจัยพบว่า คนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอันแสดงถึงความมีจริยธรรมสูงมากกว่าผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำอย่างเชื่อมั่นได้ และจิตลักษณะอื่นร่วมกับเหตุผลเชิงจริยธรรม จะทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำขึ้น

เครบส์ (Krebs อ้างใน สุขุมาน พาสว่าง 2541) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการโกงกับจิตลักษณะของบุคคล ซึ่งประกอบด้วยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและพลังอีโก้ พบว่า ระดับสติปัญญาและพลังอีโก้ ร่วมกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการโกงของผู้ถูกศึกษา และผลงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตร่วมกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถทำนายพฤติกรรมการโกง หรือไม่โกงในการเล่นเกมส์ของวัยรุ่นได้ดีกว่าจิตลักษณะใดเพียงอย่างเดียว

เนื่องจากจริยธรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักธรรมของพุทธศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญหนึ่งที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจประพฤติในชีวิตประจำวัน จากแนวคิดและผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาจึงอนุมานได้ว่า หลักศาสนธรรมและจริยธรรมที่สังคมไทยมีความตระหนักและพยายามสนับสนุนส่งเสริม และพัฒนาให้เกิดขึ้นนั้น คือ สิ่งจำเป็นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนในสังคมต้องยึดถือให้การยอมรับเชื่อมั่นและนำไปปฏิบัติทั้งนี้เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดแก่ตน ครอบครัว และส่วนรวม โดยเฉพาะเรื่องของการเพียรพยายามในการประกอบอาชีพที่สุจริต อันนำมาซึ่งความความอุดมสมบูรณ์ของค่าครองชีพของผู้ที่ได้ปฏิบัติเช่นนั้น

2.8.3 หลักความสันโดษ

สันโดษ ความหมาย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) หมายถึง ความยินดีหรือพอใจเท่าที่ตนมีอยู่ หรือไม่มีอยู่

ความพอใจเท่าที่ตนมีอยู่จึงมีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตประจำวันของบุคคล โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งต้องมีความโปร่งใส สุจริต รวดเร็ว ความเสมอภาคและความเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง การปฏิบัติงานจึงต้องปฏิบัติอย่างถูกต้อง ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ เสียสละ และอดทน เพื่อประโยชน์แห่งการอำนวยความยุติธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ด้วยความสุภาพอ่อนโยน มีไมตรีจิต และเต็มใจบริการประชาชน พึงสำนึกและยึดมั่นในวิชาชีพ มีความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีและวิชาชีพของตนเอง (ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วย จรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน พ.ศ.2544 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2544

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541: 26-28) เกี่ยวกับความสำเร็จในชีวิต ที่กล่าวถึงคำว่า “พอ” ไว้ว่า ทุกวันนี้คนจำนวนมากไม่รู้จักคำว่า “พอ” เขาต่างแสวงหาเงินทองชื่อเสียง เกียรติคุณ ตำแหน่งหน้าที่การงานอยากจะรวยยิ่งขึ้น อยากจะดังยิ่งขึ้น อยากจะใหญ่ยิ่งขึ้นตามมาตรฐานที่สร้างกันขึ้นมามาก ตามความนิยมที่ยึดถือกันแพร่หลายต้องดิ้นรนแสวงหา ในขณะที่ความพอทำให้เกิดความงาม ความรวย ความใหญ่และความดังในตัวของมันเอง เพราะคนที่รู้จักพอรู้สึกพอ ไม่ว่าเขาจะมีเงินอยู่เท่าไร มีรายได้อยู่ขนาดไหน เขาก็รวยเพราะในความรู้สึกของเขา เงินแค่นั้น

เต็มหรือเกือบเต็มตามความต้องการของเขาแล้ว เขาไม่ต้องการอีกแล้วหรือต้องการอีกนิดเดียวจึงไม่จำเป็นต้องรีบร้อนทูลทูลรายไขว่หา

แนวคิดเกี่ยวกับศาสนา เป็นแนวคิดให้เห็นหลักพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่แสดงทัศนะต่อสิ่งรอบกายในด้านที่ให้นักขณณ์มีจิตใจและการกระทำประสานสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม เพราะพระพุทธศาสนาเถรวาทถือว่าจิตใจเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ระบบจริยธรรมจึงต้องประสานต่อเนื่องกันโดยตลอดทั้งด้านจิตใจและความประพฤติทางกาย (ในภายนอก) และถือว่าจิตใจเป็นจุดเริ่มต้น เมื่อมนุษย์มีจิตใจและทัศนคติที่เป็นมิตรกับต่าง ๆ รอบกาย รวมถึงความพยายามลดโลภะ โทสะ และเมื่อโมหะลดลงย่อมทำให้นักขณณ์มีความคิดเข้าใจตามสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และดำเนินชีวิตอยู่ในหลักมัชฌิมาปฏิปทา ทำให้นักขณณ์มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการดำรงชีวิต รู้จักมีความสันโดษและมีความพอต่อการดำรงชีวิตละเว้นจากการคดโกงมีดีนรณไขว่หา ไม่สามารถหาความสุขสงบได้ ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดของเครบส์ ซึ่งเป็นแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับจิตลักษณะของบุคคล แนวคิดด้านจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิกแนวคิดเกี่ยวกับความพอที่อธิบายถึงความสันโดษในการดำรงชีวิต ของสัญญา สัญญาวิวัฒน์ มาใช้เป็นกรอบในการศึกษาค่าครองชีพที่สมดุลของตำรวจ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ได้นำเสนอมาทั้งหมดนั้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยเหตุหรือตัวแปรอิสระ และผลหรือตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันเช่นไร โดยในส่วนของปัจจัยเหตุทั้ง 7 ด้าน ซึ่งกำหนดขึ้นจาก ทฤษฎีองค์กร ของ Norbert Wiener (อ้างใน สมยศ นาวิการ 2522) ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow,1960) แนวคิดการพึ่งตนเอง สุเมธ ตันติเวชกุล (2541) วิกุลย์ เข็มเฉลิม (2532) เสรี พงศ์พิศ (2536) ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534) แนวคิดการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ประเวศ วะสี (2541) ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2541) แนวคิดด้านสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ของ ฟรายด์แมน (Friedman, 1981) มอร์โรว์ และ วิลสัน(Morrow and Wilson ,1961) แนวคิดความพึงพอใจในชีวิต ตามทัศนะของ โรล์แมน (Wolman, 1973 และ แคมป์เบล (Campbell ,1976) แนวคิดเรื่ององค์การเรียนรู้ ของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2544) ทฤษฎีกระบวนการติดต่อสื่อสาร ของ โรเจอร์ และ ชูเมคเกอร์ (Roger an Shoemaker, 1973) แนวคิดเกี่ยวกับการคิดเป็น ของ อุ่นตา นพคุณ (2528) การมีหลักศาสนธรรม ของ สุนทราภรณ์ เตชะพะโลกุล (2534) มาตรฐานจริยธรรมไทย (2524) และ หลักความสันโดษ ของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพการสมรส รายได้ ฐานะทางครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์และเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติหน้าที่มี

ประสิทธิภาพ ความภาคภูมิใจในอาชีพ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การได้รับการยอมรับ ความมั่นคงในหน้าที่การงาน การมีจิตสำนึกหรือมีความตระหนักดำเนินชีวิตอย่างสายกลาง มีความเพียงพอทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ ความผูกพันรักใคร่ ความปรารถนาดีที่มีต่อกันภายในครอบครัว การเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เกิดขึ้นกับตนเองตลอดเวลา และสามารถนำมาปรับใช้เพื่อสร้างประโยชน์ให้เกิดต่อตนเองและครอบครัว เป็นปัจจัยเหตุที่ก่อให้เกิดการมีค่าครองชีพที่สมดุล ในส่วนของตัวแปรตาม หรือ ผล ผู้วิจัยได้ศึกษาและกำหนดขึ้นมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่าด้วย การมีค่าครองชีพที่สมดุลภายใต้จิตวิญญาณและภูมิปัญญาตามวิถีและวัฒนธรรมพื้นฐานของสังคมไทย ที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้วยการรู้จักปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์และให้สอดคล้องเหมาะสมกับบุคคลนั้น ๆ โดยให้มีความสมดุลระหว่าง การป้องกันความเสี่ยง หรือการสร้างภูมิคุ้มกัน และการพึ่งตนเอง และพึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อช่วยในการสร้างพลัง และหลีกเลี่ยงการเอาเปรียบ ยึดมั่นในการทำความดี นำหลักพุทธศาสนาเป็นแกนกลางในการปฏิบัติ สิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะนำไปสู่ความมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมของปัจเจกชน ชุมชน และสังคม ของตนเองและประเทศชาติให้มีแต่ความสงบสุข ร่มเย็นและเจริญก้าวหน้าตลอดไป สามารถนำมาใช้เป็นตัวชี้วัดการมีค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจได้ อันได้แก่ การมีค่าครองชีพที่สมดุล อันได้แก่ การมีรายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอในการใช้จ่าย หรือการมีรายจ่ายอยู่ในระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ครอบครัวไม่มีความเดือดร้อนในค่าครองชีพ ส่งผลให้มีความเพียงพอทั้งทางร่างกาย

จากหัวข้อการวิจัยเรื่องค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 จะเห็นได้ว่าสถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ สภาพการทำงานที่ดี การพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต การมีศาสนาธรรม เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสมดุลทางด้านเศรษฐกิจซึ่งสอดคล้องกับแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่ชี้ให้เห็นว่าความพอเพียงเกิดจากความพอประมาณและความมีเหตุผลที่เหมาะสมกับตนเองและสิ่งแวดล้อมภายนอก ทั้งด้านทรัพยากรท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การยึดมั่นในหลักของการพึ่งตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความสันโดษ ทำให้บุคคลที่นำมาวิจัยดีถือและปฏิบัติสามารถมีวิถีชีวิตและเศรษฐกิจของตนเอง ครอบครัว มีความสมดุล

ปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้จึงนำไปตั้งเป็นสมมติฐานว่าเป็นจริงหรือไม่ โดยนำไปตั้งเป็นสมมติฐานอยู่ภายใต้แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทฤษฎีองค์การ ทฤษฎีแรงจูงใจ แนวคิดการพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อชีวิต และแนวคิดการมีศาสนาธรรม จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเหตุทั้งหลายเหล่านี้มีวิเคราะห์และ

สังเคราะห์ร่วมกับหลักฐานเชิงประจักษ์พัฒนาตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการตอบปัญหาค่าครองชีพที่สมดุล
ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ในการวิจัย
ครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง หนังสือ งานวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบสอบถาม สำหรับเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่นำมาศึกษาเป็นข้าราชการตำรวจระดับชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ที่สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ซึ่งมีทั้งสิ้น 11 สถานี ตำรวจโดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้ โดยกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบตามสายงานที่มีอยู่เพื่อให้ครอบคลุมได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกันและปราบปราม เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน เจ้าหน้าที่ฝ่ายสอบสวน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายจราจร

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพกำลังพลชั้นประทวน-พลตำรวจสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 (ข้อมูล ณ เดือน ตุลาคม 2545)

สถานีตำรวจ	ธุรการ	ป้องกัน ปราบปราม		สืบสวน		สอบสวน	จราจร		รวม
		สตร.	อื่น ๆ	ทท. สส.	ทท. ธร.		ทท. จร.	ทท. ธร.	
1.บางยี่เรือ	4	36	5	8	1	10	26	0	90
2.ตลาดพลู	6	43	8	8	1	12	19	2	99
3.บุปผาราม	11	52	8	9	1	17	52	2	152
4.บุคคโล	7	64	5	8	1	17	47	1	150
5.สำเหร่	8	37	7	8	1	17	28	1	107
6.สมเด็จพระเจ้าพระยา	8	49	5	9	0	13	25	2	111
7.ราษฎร์บูรณะ	8	86	7	9	1	12	51	1	175
8.บางมด	7	61	4	10	1	15	30	0	131
9.ทุ่งครุ	6	33	5	4	0	10	12	1	71
10.ปากคลองสาน	6	19	2	4	0	6	8	1	46
11.บางคอแหลม	4	14	8	4	0	9	0	0	39
รวม	75	494	64	81	7	138	298	11	1171

ที่มา : กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 งาน 2

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเจาะจง (Purposive Random) ตามสายงานภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ทั้งหมด 5 แผนก ได้แก่ อธิการ ป้องกันและปราบปราม สืบสวนสอบสวน และจราจร จากสถานีดำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ทั้งหมด 11 สถานี ตำรวจซึ่งมีตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในเขตธน ซึ่งมีตำรวจชั้นประทวนทั้งสิ้น 1,171 คน

ในการเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ ร้อยละ 15 ของจำนวนประชากรในแต่ละสถานีดำรวจ ซึ่งเป็นเกณฑ์ต่ำสุดตามหลักเกณฑ์การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 37-42) มีหลักการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

จำนวนประชากรที่มีเป็นหลักร้อยละใช้วิธีการคำนวณจากสัดส่วนของประชากรด้วยเกณฑ์ร้อยละ 15-30 จำนวนประชากรที่มีเป็นหลักพันใช้วิธีการคำนวณจากสัดส่วนของประชากรด้วยเกณฑ์ร้อยละ 10-15 จำนวนประชากรที่มีเป็นหลักหมื่นใช้วิธีการคำนวณจากสัดส่วนของประชากรด้วยเกณฑ์ ร้อยละ 5-10

จากแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนกำลังพลของสถานีดำรวจที่ทำการศึกษารายละเอียดดังแสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตำรวจชั้นประทวน-พลตำรวจ

สถานีดำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

กำลังพลชั้นประทวน-พลตำรวจ สถานีดำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8	จำนวน	
	ประชากร	ตัวอย่าง
1.บางยี่เรือ	90	15
2.ตลาดพลู	99	15
3.บุปผาราม	152	25
4.บุคคโล	150	25
5.สำเหร่	107	20
6.สมเด็จพระเจ้าพระยา	111	20
7.ราชบุรณะ	175	30
8.บางมด	131	20
9.ทุ่งครุ	71	15
10.ปากคลองสาน	46	15

11.บางคอแหลม	39	15
รวม	1,171	215

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.ศึกษาเอกสารและงานวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต้น หรือปัจจัยเหตุที่มีความสัมพันธ์กับการมีค่าครองชีพที่สมดุล และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2.สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมรายละเอียดของปัจจัยแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กับการมีค่าครองชีพที่สมดุลของตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 จัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องเหมาะสมและสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับนำแบบสอบถามฉบับนี้ไปหาคุณภาพ โดยได้กำหนดการวัดและเกณฑ์การให้คะแนนมีรายละเอียดของส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด และให้เลือกตอบข้อเดียว ใช้เป็นเกณฑ์การให้คะแนน ประกอบด้วยคำถาม ข้อ ได้แก่ อายุ ราชการ อายุ สถานภาพการสมรส บุตรหรือบุคคลในครอบครัวที่ต้องรับภาระดูแล ฐานะของครอบครัว การบริโภค และการมีหนี้สิน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นใช้วัดความคิดเห็นจากปัจจัยภายนอก เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีระดับการวัดแบบประเภทช่วง (Interval Scale) จำนวน 50 ข้อ มีรายละเอียดและเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ความคิดเห็น	คะแนน	
	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่แน่ใจ	3	3
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1

แปลผลจากคะแนนของแบบสอบถาม โดยรวมคะแนนจากแบบสอบถามทั้ง 50 ข้อ แล้วใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของกลุ่มปัจจัยภายนอก ได้แก่ การพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต และการมีศาสนาธรรม

เนื่องจากลักษณะแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นการเลือกตอบโดยใช้มาตราของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) แต่ละข้อมีคะแนนเป็น 1,2,3,4,5 ดังนั้น เกณฑ์การพิจารณาขอบเขตของคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการแปลผลตามความหมายของข้อมูล จึงกำหนดไว้เป็น 3 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

$$\begin{aligned}\text{พิสัย} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / 3 \\ &= (5 - 1) / 3 \\ &= 1.33\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวจึงสามารถกำหนดระดับความคิดเห็นต่อ ค่าครองชีพที่สมดุล ได้ดังนี้

3.67 - 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับสูง
2.34 - 3.66	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
1.00 - 2.33	หมายถึง	อยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 คำถามด้านความคิดเห็น ความต้องการ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่องค์กรและตัวข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีสิ่งใดบ้างที่ต้องการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าและสอดคล้องกับความต้องการ เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

3.3 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือด้วยตนเองโดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

เมื่อทำการสร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ (Validity) ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำเสนอแบบสอบถามฉบับร่างไปให้กรรมการวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือในด้านเนื้อหาคำถาม เพื่อให้

ครอบคลุมและวัดได้ตรงตามที่ต้องการวัด รวมทั้งตรวจสอบความเป็นปรนัย (Objectivity) ของคำถาม คำตอบแต่ละข้อเพื่อให้ได้ข้อคำถามคำตอบที่ชัดเจน ถูกต้อง เมื่อผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทำการปรับแก้ให้เหมาะสมทั้งภาษาและเนื้อหา ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจการจำแนกของข้อคำถาม ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อนำไปใช้จริง

3.3.2 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่ในชุมชนเขตอื่นซึ่งได้เข้าร่วมโครงการลักษณะเดียวกัน จำนวน 100 คน เพื่อตรวจสอบภาษาที่ใช้ให้เป็นที่น่าสนใจและมีความชัดเจนเมื่อนำแบบสอบถามไปใช้จริง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9212

3.3.3 การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม (Discrimination) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพด้วยอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถามด้วยการทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามเทคนิค 25 % ของลิเคอร์ต (Likert) โดยเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย แบ่งเป็นกลุ่มสูง 25 % และกลุ่มต่ำ 25% แล้วนำมาเปรียบเทียบกับสูตร t-test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t-test ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงนำไปใช้จริง โดยถือว่าเป็นอำนาจจำแนกที่ใช้ได้

3.3.4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Reliability) มีวิธีหาความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows)

3.3.5 ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามขั้นสุดท้าย ในด้านการใช้สำนวนภาษาในข้อคำถามให้เข้าใจง่ายและเข้าใจตรงกัน มีความเที่ยงตรง มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ แล้วจึงนำไปทำการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้บังคับบัญชาแต่ละสถานีดำรงในพื้นที่ทำการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าไปเก็บข้อมูล ในแต่ละสถานีดำรง ตามจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยพยายามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองพร้อมทั้งอธิบายและชี้แจงผู้ตอบแบบในข้อคำถามที่ไม่เข้าใจ โดยจะใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 2 เดือน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์ นำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS(Statistical Package for Social Science) และในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ทางสถิติในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha = 0.05$) เป็นเกณฑ์ในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความแปรปรวนของคะแนนตัวแปรทุกตัวในกลุ่มตัวอย่างตัวแปรอิสระเพื่ออธิบายตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่มีระดับการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) แบบช่วง (Interval Scale) ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) ในการอธิบายตัวแปรที่นอกเหนือจากที่ใช้วัดด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวที่ดี การพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต การมีศาสนาธรรม ที่มีความสัมพันธ์กับ ค่าครองชีพที่สมดุล ประกอบด้วย รายได้มีความเพียงพอกับรายจ่ายแต่ละเดือน รายได้มีความเหมาะสม มีเงินเหลือเก็บ ครอบครัวไม่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องค่าครองชีพ ครอบครัวมีความสุขเพราะไม่มีหนี้สิน นำมาพิจารณาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได (Stepwise Multiple Regression Analysis)

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน มีดังนี้

ค่า r	ความหมาย
0.81 ขึ้นไป	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง
0.61 - 0.80	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง
0.41 - 0.60	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
0.21 - 0.40	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
0.01 - 0.20	มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ
0.0	ไม่มีความสัมพันธ์

(ค่า r แสดงความสัมพันธ์ได้ทั้งค่าบวก และค่าลบ)

3.7 การทดสอบสมมติฐาน

กำหนดสมมติฐานจากตัวแปรทุกตัวในกลุ่มปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสถานภาพ ส่วนตัวที่ดีของตำรวจ สถานภาพการทำงาน การพึ่งตนเอง การดำรงชีพวิถีแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต และการมีศีลธรรม มีผลต่อ ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 โดยมีสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจแตกต่างกัน มีค่าครองชีพที่สมดุลของตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 แตกต่างกัน

สมมติฐานโดยใช้สถิติค่าความแปรปรวน ของกลุ่มตัวแปรอิสระทุกตัว ซึ่งได้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทุกตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ของสถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ ประกอบด้วย สถานภาพการสมรส รายได้ของครอบครัว และสายงาน และพิจารณาความมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สมมติฐานที่ 2-7 ทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อการมีค่าครองชีพที่สมดุล ได้แก่ สภาพการทำงานที่ดี การพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต การเรียนรู้เพื่อชีวิต และการมีศีลธรรม ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได (Stepwise Multiple Regression Analysis) ได้สรุปขั้นตอนที่ใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณดังนี้

1. สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ (b) ซึ่งจะบอกน้ำหนักของตัวพยากรณ์แต่ละตัวว่ามีอิทธิพลต่อตัวเกณฑ์มากน้อยเพียงใดในหน่วยข้อมูลดิบ ในกรณีใช้หน่วยคะแนนมาตรฐานจะเปลี่ยนค่า b ให้เป็นสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) หรือ เรียกว่า สัมประสิทธิ์เบต้า

2. ความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ (S.E.est) จะเป็นเครื่องชี้ความใกล้เคียงหรือความสอดคล้องกับค่าของจริงกับค่าพยากรณ์ตัวเกณฑ์

3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ R คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวเกณฑ์ตัวเดียวกับตัวพยากรณ์หลาย ๆ ตัว ส่วนกำลังสองของ R โดยมากจะเอาร้อยไปคูณเพื่อทำให้เป็นเปอร์เซ็นต์ นั่นคือ $100R^2$ ก็คือ เปอร์เซ็นต์ที่ตัวเกณฑ์ขึ้นอยู่กับหรือถูกอธิบายโดยกลุ่มตัวพยากรณ์ทั้งหลาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง “ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8” โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน สังกัดสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ตำแหน่งตั้งแต่นายดาบตำรวจลงมาจาก 11 สถานี เขตธนบุรี มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 204 คน จากแบบสอบถามจำนวน 215 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.88 เมื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows มีผลการวิเคราะห์ที่จะนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยตามลำดับดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ระดับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

4.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์สภาพการทำงานที่ดีที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

4.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 การวิเคราะห์ระดับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

ตารางที่ 3 ค่าระดับตัวชี้วัดและค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ตัวชี้วัดค่าครองชีพที่สมดุล	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1.รายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายแต่ละเดือน	2.38	1.03	ปานกลาง
2.รายได้ที่มียังมีความเหมาะสม	2.23	.99	ต่ำ
3.ท่านมีเงินเหลือเก็บ	2.18	1.10	ต่ำ
4.ครอบครัวไม่เคยได้รับความเดือดร้อนจากค่าครองชีพ	2.37	1.10	ปานกลาง
5.ความสัมพันธ์ในครอบครัว	3.47	1.29	ปานกลาง

6.ครอบครัวของท่านมีความสุขเพราะไม่มีหนี้สิน	2.79	1.28	ปานกลาง
ค่าครองชีพที่สมดุล	2.569 4	.750 4	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองกำกับการตำรวจนครบาล 8 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .7504 ค่าเฉลี่ย 2.5694 มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีตัวชี้วัดอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ รายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายแต่ละเดือน ($\bar{X}=2.38$) ครอบครัว ไม่เคยได้รับความเดือดร้อนจากค่าครองชีพ ($\bar{X}=2.37$) ครอบครัวมีความสุขเพราะไม่มีหนี้สิน ($\bar{X}=2.79$) และความสัมพันธ์ในครอบครัว ($\bar{X}=3.47$) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและส่วนตัว ชีวทัศน์ที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ รายได้ที่มีนั้นมีความเหมาะสม ($\bar{X}=2.23$) ท่านมีเงินเดือนเหลือเก็บ ($\bar{X}=2.18$) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4 ค่าระดับปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน
สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 โดยภาพรวม

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1.สถานภาพการงานที่ดีของตำรวจ	3.6338	.5289	ปานกลาง
2.การพึ่งตนเอง	3.8254	.5402	มาก
3.การดำรงชีวิตแบบพอเพียง	4.0797	.4878	มาก
4.ความสัมพันธ์ในครอบครัว	4.1201	.5460	มาก
5.การเรียนรู้เพื่อชีวิต	4.0839	.4805	มาก
6.การมีศาสนาธรรม	4.3461	.4640	มาก

จากตารางที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่า สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5289 ค่าเฉลี่ย 3.6338 มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง การพึ่งตนเอง มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5402 ค่าเฉลี่ย 3.8254 มีค่าอยู่ในระดับมาก การดำรงชีวิตแบบพอเพียง มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4878 ค่าเฉลี่ย 4.0797 มีค่าอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.5460 ค่าเฉลี่ย 4.1201 มีค่าอยู่ในระดับมาก การเรียนรู้เพื่อชีวิต มีส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4805 ค่าเฉลี่ย 4.0839 มีค่าอยู่ในระดับมาก และการมีศาสนาธรรม มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.4640 ค่าเฉลี่ย 4.3461 มีค่าอยู่ในระดับมาก

จากแบบสอบถามเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลโดยถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานภาพการงานที่ดีของตำรวจโดยละเอียด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น						S.D.
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$	
1. ท่านคิดว่าอาชีพตำรวจเป็นอาชีพที่มีเกียรติ	47.5	40.7	8.3	1.5	2.0	4.30	.84
2. ท่านคิดว่างานที่ท่านทำอยู่ตรงกับความรู้ ความสามารถ	20.6	56.4	15.2	5.4	2.5	3.87	.88
3. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านมีระเบียบการทำงานที่ชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติงาน	12.7	44.1	24.0	14.7	4.4	3.46	1.03
4. ท่านมีความภูมิใจที่รับราชการตำรวจ	47.1	36.3	6.4	5.9	4.4	4.16	1.07
5. ท่านมีเงินเดือนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	7.8	11.8	19.1	34.3	27.0	2.39	1.22
6. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน	6.9	41.7	27.9	14.7	8.8	3.23	1.07
7. ท่านมีโอกาสก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงาน	9.3	35.8	39.2	11.3	4.4	3.33	.95
8. ท่านได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน	10.3	57.4	29.9	-	2.5	3.75	.66
9. ท่านมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา	18.6	65.2	13.7	2.0	0.5	4.00	.67

10. ท่านคิดว่างานที่ท่านมีความมั่นคง	18.6	53.9	21.1	4.4	2.0	3.83	.85
--------------------------------------	------	------	------	-----	-----	------	-----

จากตารางที่ 5 ปัจจัยด้านสภาพการทำงานที่ดีของตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.30-2.39 โดย อาชีพตำรวจเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงและมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$) และเงินเดือนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.39$) ส่วนอาชีพนี้ตรงกับความรู้ความสามารถ มีความภาคภูมิใจและมั่นคง มีความสัมพันธ์อันดีพร้อมทั้งได้รับความยอมรับจากผู้บังคับบัญชามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ส่วนหน่วยงานมีระเบียบการทำงานที่ชัดเจน ง่าย มีส่วนร่วมต่อการปฏิบัติ มีโอกาสในความก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และ เงินเดือนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 6 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สมดุลโดยละเอียด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น						S.D.
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$	
1. รายได้ของท่านเพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือน	2.9	13.7	20.6	44.1	18.6	2.38	1.03
2. รายได้ที่มีนั้นมีความเหมาะสม	2.0	11.3	17.2	47.1	22.5	2.23	.99
3. ท่านมีเงินเหลือเก็บ	3.9	11.8	12.3	42.6	29.4	2.18	1.1
4. ครอบครัวไม่เคยได้รับความเดือดร้อนในเรื่องค่าครองชีพ	3.9	15.2	15.7	44.1	21.1	2.37	1.1
5. รายได้ของท่านไม่เพียงพอกับรายจ่าย	24.5	33.8	14.7	17.6	9.3	3.47	1.29
6. ครอบครัวของท่านมีความสุขเพราะไม่มีหนี้สิน	10.3	24.5	17.2	29.9	18.1	2.79	1.28

จากตารางที่ 6 ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองกำกับการตำรวจนครบาล 8 มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.18-3.47 ตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ รายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายแต่ละเดือน ครอบครัวไม่เคยได้รับความเดือดร้อนจากค่าครองชีพ ครอบครัวมีความสุขเพราะไม่มีหนี้สินและความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.47$) ส่วนตัวชี้วัดที่เหลือนี้อาจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ รายได้ที่มีนั้นมีความเหมาะสม ท่านมีเงินเดือนเหลือเก็บ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}=2.18$)

ตารางที่ 7 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลโดยละเอียด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	S.D.
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
การพึ่งตนเอง	23.0	58.3	9.3	6.9	2.5	3.93	.90	
1. ความสำเร็จที่ได้รับเกิดจากการกระทำด้วยตัวของท่านเอง								
2. ท่านมีความมั่นใจว่าท่านสามารถฝ่าฟันอุปสรรคปัญหาได้ด้วยตนเอง	16.7	55.9	21.1	4.9	1.5	3.81	.82	
3. ท่านคิดและตัดสินใจด้วยตัวของท่านเองได้	13.7	64.2	9.8	9.8	2.5	3.77	.89	
4. ท่านและครอบครัวสามารถอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่น	9.3	43.1	25.5	18.1	3.9	3.36	1.01	
5. ท่านสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้	12.3	54.9	18.1	13.7	1.0	3.64	.90	
6. ท่านวางแผนชีวิตให้กับตนเอง	20.1	63.7	13.7	2.0	0.5	4.01	.68	
7. ท่านใช้แรงงานและความพยายามทำสิ่งที่เป็ประโยชน์	20.6	69.6	8.3	1.5	-	4.09	.58	
8. ท่านสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขด้วยตัวของท่านเอง	19.6	63.2	14.2	2.9	-	4.00	.58	
การดำรงชีวิตแบบพอเพียง								
1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตอย่างสายกลางมีความพอดีทำให้ชีวิตมีความสุข	26.5	62.3	6.4	4.9	-	4.10	.72	

2. ท่านพอใจในสิ่งที่ตนเองมี	22.5	62.7	9.8	4.4	0.5	4.02	.74
3. ท่านไม่เอาเปรียบผู้อื่น	29.4	61.8	7.4	1.0	0.5	4.19	.65
4. การอยากได้ อยากมี ทำให้เกิด ความเดือดร้อน	34.3	54.4	6.9	3.4	1.0	4.18	.78
5. ท่านเสียสละช่วยเหลือผู้อื่น อยู่เสมอ	24.0	61.8	11.3	2.0	1.0	4.06	.72
6. ท่านและสมาชิกในครอบครัวนำสิ่งที่มี อยู่มาสร้างให้เกิดประโยชน์	16.2	70.6	12.7	0.5	-	4.02	.56
ข้อความ	ระดับความคิดเห็น						
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.
7. สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความ รับผิดชอบและช่วยกันแบ่งเบาภาระ ที่เกิดขึ้นได้	18.6	64.7	11.8	3.9	1.0	3.96	.74
8. การมีชีวิตที่พอเพียงสามารถ แก้ ปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัวได้	25.5	62.3	9.8	2.0	0.5	4.10	.68
ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว							
1. ครอบครัวช่วยเหลือเกื้อกูลและ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	29.4	61.8	6.9	1.5	0.5	4.18	.66
2. ครอบครัวของท่านมีความร่วมแรงร่วม ใจที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุข	25.5	65.2	6.9	1.5	1.0	4.13	.68
3. ทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่ กลมเกลียวและห่วงใยในกันและกัน	28.9	60.8	6.9	2.5	1.0	4.14	.73
4. ครอบครัวของท่านปรองดองเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน	26.0	61.3	8.8	3.4	0.5	4.09	.72
5. ครอบครัวท่านมีการพักผ่อนหย่อนใจ และใช้เวลาว่างร่วมกัน	21.6	59.8	14.7	2.9	1.0	3.98	.76
6. ท่านเป็นที่รักของครอบครัว	28.9	60.3	8.8	1.5	0.5	4.16	.68
7. ครอบครัวภาคภูมิใจในตัวท่าน	32.4	54.9	9.3	2.9	0.5	4.35	2.89

8. ท่านเป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิก ในครอบครัว	27.9	59.3	10.8	1.5	0.5	4.13	.69
การเรียนรู้เพื่อชีวิต							
1. ท่านสามารถดัดแปลงแก้ไขสิ่งของ เหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ได้	20.1	65.2	11.8	2.9	-	4.02	.66
2. ความรู้บางส่วนที่ได้รับเกิดจากการ เรียนรู้จากผู้อื่นและสิ่งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ข้าง	21.1	66.7	9.3	2.9	-	4.06	.65
3. ท่านพบว่าตนเองมีความรู้เพิ่มขึ้นตลอด เวลาจากการปฏิบัติงานของท่าน	22.1	64.2	10.8	2.5	0.5	4.05	.69

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	S.D.
	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง			
5. คนที่มีความรู้คือคนที่มีคุณค่าเป็นที่ ยอมรับของบุคคลอื่น	23.5	62.7	11.8	1.5	-	4.09	.74	
6. ท่านนำสิ่งที่พบเห็นบางอย่างมาปรับใช้ ให้เกิดประโยชน์เพื่อตัวของท่านเองได้	27.0	65.2	9.8	1.5	-	4.11	.62	
7. ท่านเป็นคนใฝ่หาความรู้อยู่ตลอดเวลา	30.4	63.2	8.8	1.0	-	4.16	.61	
8. ความรู้ที่ได้รับมาบางส่วนสามารถแก้ไข ปัญหาในการดำเนินชีวิตของท่านได้		58.3	10.3	1.0	-	4.18	.64	
การมีศาสนาธรรม								
1. ท่านยึดมั่นและปฏิบัติตามพระบรม- ราชาาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการดำรงชีวิต	34.8	57.8	6.4	1.0	-	4.26	.62	
2. ท่านเชื่อว่าคนทำดี ได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	42.2	49.0	6.4	2.5	-	4.31	.70	
3. ท่านเชื่อว่าสรรพสิ่งในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดที่ เที่ยงแท้แน่นอน ทุกคนควรสร้างความดีไว้	43.6	49.0	7.4	-	-	4.36	.62	
4. คนดี คนซื่อสัตย์สุจริต และผู้เสียสละ คือบุคคลที่ควรยกย่อง	45.6	48.5	4.9	1.0	-	4.39	.63	

5. การทำงานคือการปฏิบัติธรรม	41.2	46.1	9.8	2.9	-	4.25	.75
6. ความเพียรพยายาม ชยัน อดทน นำไปสู่ความสำเร็จทุก ๆ ด้าน	44.6	49.0	5.4	1.0	-	4.37	.63
7. การลด ละ ความโลภ ความโมโห และรู้จัก การให้อภัยทำให้ชีวิต มีความสุข	42.6	53.4	2.0	1.5	0.5	4.36	.65
8. การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเป็นสิ่งที่ ไม่ควรทำ	48.5	45.6	3.4	2.0	0.5	4.40	.70
9. การแสวงหาผลประโยชน์ในทาง มิชอบเป็นบาป	43.6	50.5	4.4	1.5	-	4.36	.64
10. ทุกคนควรปฏิบัติตนในการทำ ความดี ยับยั้ง ลด ละ เลิกสิ่งที่ไม่ดี ทั้งปวง	45.1	50.5	2.9	1.0	0.5	4.39	.64

จากตารางที่ 7 ในปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยด้านการพึ่งตนเอง ทั้ง 8 ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกตัวชี้วัด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.36-4.09 โดยตัวชี้วัดด้านท่านใช้แรงงานและความพยายามทำสิ่งที่เป็ประโยชน์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วน ท่านและครอบครัวสามารถอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ปัจจัยด้านการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ทั้ง 8 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกตัวชี้วัด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.96-4.19 โดยตัวชี้วัดด้านท่านไม่เอาเปรียบผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความรับผิดชอบและช่วยกันแบ่งเบาภาระที่เกิดขึ้นได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจาก 8 ตัวชี้วัด ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ทั้ง 8 ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกตัวชี้วัด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.98-4.35 โดยตัวชี้วัดด้านครอบครัวมีความภาคภูมิใจในตัวท่านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ ครอบครัวท่านมีการพักผ่อนหย่อนใจและใช้เวลาว่างร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจาก 8 ตัวชี้วัด ปัจจัยด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้ง 8 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกตัวชี้วัด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.00-4.18 โดยตัวชี้วัดด้านความรู้ที่ได้รับมาบางส่วนสามารถแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตของท่านได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ ท่านนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์งานของท่านมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาภายในครอบครัวของท่าน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจาก 8 ตัวชี้วัด ปัจจัยด้านการมีศาสนาธรรม ทั้ง 10 ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงทุกตัวชี้วัด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.25- 4.40 โดยตัวชี้วัดด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ การทำงานคือการปฏิบัติธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อนำมาเปรียบเทียบทั้ง 10 ตัวชี้วัด

4.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อหาปัจจัยที่มีต่อการค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

สมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ ทำการทดสอบด้วยการใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยการนำคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ การพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต และการมีศาสนาธรรม เป็นข้อคำถามที่วัดระดับความคิดเห็นซึ่งเป็นแบบสอบถามประมาณค่านำมาคำนวณหาการถดถอยพหุคูณในลำดับต่อไปนี้

เพื่อความเหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรอิสระตัวแปรตาม และค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

X_1	แทน	ปัจจัยสภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ
X_2	แทน	ปัจจัยการพึ่งตนเอง
X_3	แทน	ปัจจัยการดำรงชีวิตแบบพอเพียง
X_4	แทน	ปัจจัยความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว
X_5	แทน	ปัจจัยการเรียนรู้เพื่อชีวิต
X_6	แทน	ปัจจัยการมีศาสนาธรรม
Y	แทน	ปัจจัยค่าครองชีพที่สมดุล
γ	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ดัชนีการพยากรณ์หรือประสิทธิภาพการพยากรณ์
$SE.b$	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
β	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน

a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
$\hat{Y}$	แทน	คะแนนค่าครองชีพที่เหมาะสมของตำรวจชั้นประทวน ในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	คะแนนค่าครองชีพที่เหมาะสมของตำรวจชั้นประทวนในรูปคะแนน

มาตรฐาน

ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีผลค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบัญชาการตำรวจนครบาล 8 ซึ่งจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์และระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์

การวิเคราะห์ขั้นตอนนี้ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เพื่อหาสหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์หรือปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ สถานภาพการทำงานที่ดี (X_1) การพึงตนเอง (X_2) การดำรงชีวิตแบบพอเพียง (X_3) ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว (X_4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (X_5) การมีศาสนธรรม (X_6) กับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y) ดังแสดงผลในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์

ตัวพยากรณ์	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	Y
X_1	1.000						
X_2	.379* *	1.000					
X_3	.249* *	.603* *	1.000				

X₄	.248* *	.424* *	.657**	1.000			
X₅	.285* *	.472* *	.557**	.604*	1.000		
X₆	.318* *	.326* *	.557**	.424* *	.507* *	1.00 0	
Y	.330* *	.189* *	.119*	.170* *	.177* *	.183 **	1.00 0

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของปัจจัยบางตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (r อยู่ระหว่าง 0.248 ถึง 0.657) โดย ปัจจัยการดำรงชีวิตแบบพอเพียง (X_3) มีความสัมพันธ์กับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y) สูงสุด ($r=.330$) และสถานภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ (X_1) ต่ำสุด ($r=.189$)

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.170 ถึง 0.330 โดย ปัจจัย การเรียนรู้เพื่อชีวิต (X_5) มีความสัมพันธ์กับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y) ต่ำสุด ($r=.330$) และสถานภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ (X_1) มีความสัมพันธ์กับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y) สูงสุด แสดงว่า สถานภาพที่ดีของตำรวจมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y) มากที่สุด ในขณะที่ตัวแปรการพึงตนเองมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุล (Y) ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนต่ำสุด

การดำเนินงานจัดการเป็นขั้นตอน มีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการมีความสัมพันธ์กับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์ ที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีจำนวนทั้งสิ้น 6 ตัว เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยสถานภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ (X_1) การพึงตนเอง (X_2) การดำรงชีวิตแบบพอเพียง (X_3) การมีศาสนธรรม (X_6) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (X_5) ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว (X_4) ($r = 0.330, r = 0.189, r = 0.119, r = 0.183, r = 0.177$ และ $r = 0.170$ ตามลำดับ) แสดงว่า ปัจจัยด้านสถานภาพของตำรวจที่ดีมีความสัมพันธ์กับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y) อยู่ในระดับ

ค่อนข้างต่ำ ส่วนปัจจัยอื่นๆ มีความสำคัญกับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y) อยู่ในระดับต่ำ สถานภาพการทำงานที่ดีของตำรวจจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y)

ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือสถานภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ (X_1) และการพึงตนเอง (X_2)

ส่วนตัวแปรการดำรงชีวิตแบบพอเพียง (X_3) ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว (X_4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (X_5) และ การมีศาสนาธรรม (X_6) ไม่มีความสัมพันธ์กับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน (Y) แสดงว่าเป็นตัวแปรที่ไม่มีอิทธิพลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์

ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวพยากรณ์ จากตารางที่ 9 พบว่า

ตัวพยากรณ์ ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือตัวพยากรณ์ ที่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ (X_1) ได้แก่ การพึงตนเอง (X_2) การดำรงชีวิตแบบพอเพียง (X_3) ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว (X_4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (X_5) การมีศาสนาธรรม (X_6)

ตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับ การพึงตนเอง (X_2) ได้แก่ การดำรงชีวิตแบบพอเพียง (X_3) ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว (X_4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (X_5) การมีศาสนาธรรม (X_6)

ตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับ การดำรงชีวิตแบบพอเพียง (X_3) ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว (X_4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต (X_5) การมีศาสนาธรรม (X_6)

ตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับ ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว (X_4) ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อชีวิต (X_5) การมีศาสนาธรรม (X_6)

ตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับ การเรียนรู้เพื่อชีวิต (X_5) ได้แก่ การมีศาสนาธรรม (X_6)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์

จากการนำตัวพยากรณ์ทั้ง 6 ตัวมาทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได ซึ่งทำให้เกิดกลุ่มตัวพยากรณ์ หรือกลุ่มปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 กลุ่มตัวพยากรณ์หรือกลุ่มปัจจัยดังกล่าว จัดอยู่ในรูปของสมการที่เรียกว่า สมการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าดัชนีพยากรณ์ (R^2) และค่าดัชนีพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change)

ตัวพยากรณ์	R	R^2	R^2 Change	S.E _{est}
X_1	.330	.109	.105	.7100

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ตัวพยากรณ์ที่มีผลกระทบเชิงเส้นตรงกับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 คือ สถานการทำงานที่ดีของตำรวจ (X_1) ซึ่งเป็นตัวแปรตัวเดียวที่สามารถ พยากรณ์ความแปรปรวนของ ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ได้ร้อยละ 10.90 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.330 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีความคลาดเคลื่อนการตัวพยากรณ์ (S.E_{est}) 0.7100

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์

Model	SS	df	MS	F	Sig.
-------	----	----	----	---	------

Regression	12.482	1	12.482	24.757	.000
Residual	101.840	202	.504		
Total	114.322	203			

จากตารางที่ 10 มีตัวพยากรณ์ 1 ตัวที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ดังรายละเอียดตารางที่ 10 ซึ่งตัวพยากรณ์กับตัวเกณฑ์ที่อยู่ในตัวแบบมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสามารถใช้พยากรณ์ได้

ตารางที่ 11 การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์ต่อตัวเกณฑ์

ตัวแปร	Understandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	b	SE.b	β		
Constant	.866	.346	.330	2.502	.000
X₁	.469	.094		4.976	

จากตารางที่ 11 การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์ 1 ตัวต่อตัวเกณฑ์ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวพยากรณ์ **X₁** ที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ รวมทั้งสมการพยากรณ์ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.866 + 0.469 X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.330 Z_1$$

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์สภาพการทำงานที่ดีที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 จำแนกตามสถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ (สายงาน, สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัว)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. สายงาน	Between Groups	4.056	4	1.014	1.830	.124
	Within Groups	110.265	199	.5540		
	Total	114.321	203			
2. สถานภาพสมรส	Between Groups	.109	2	5.4470	.096	.909
	Within Groups	114.213	201	.568		
	Total	114.322	203			
3. รายได้	Between Groups	.282	2	.141	.249	.780

	Within Groups	114.04 0	201	.567		
	Total	114.32 2	203			

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพการทำงานที่ดี

เพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลส่วนตัวเพิ่มเพื่อหาเกณฑ์ในการชีวิต หรือหาปัจจัยเหตุที่ส่งผลให้การมีค่าครองชีพที่สมดุลมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ด้วยการออกแบบสอบถามปลายปิดเชิงสำรวจข้อมูลของบุคคลโดยละเอียด ได้แก่ อายุ อายุราชการ สายงาน สถานภาพสมรส คู่สมรส จำนวนบุตร มีอาชีพอื่นหรือไม่ เงินเดือน การได้รับเบี้ยเลี้ยงเดือนละ สวัสดิการที่ได้รับหรือค่าตอบแทน ค่าเช่าบ้าน ค่าพาหนะ มีรายจ่ายต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค รายจ่ายเพื่อการศึกษา เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ รายจ่ายอื่น ๆ ต่อเดือน ความพอเพียงในเรื่องของรายได้และค่าใช้จ่าย การวางแผนการใช้จ่าย การประหยัด เลือกใช้จ่ายเฉพาะในสิ่งที่มีความจำเป็น การมีอาชีพเสริมของคู่สมรส รวมทั้งความรู้ถึงถึงความเหมาะสมของเงินเดือนที่ได้รับจากการประกอบอาชีพราชการ โดยมีรายละเอียดแสดงเป็นคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
< 35 ปี	82	40.2
ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป	122	59.8
2. อายุราชการ		
1-10 ปี	90	44.1
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	114	55.9

3. สายงาน		
ธุรการ	49	24.0
ป้องกันปราบปราม	116	56.9
สืบสวน	4	2.0
สอบสวน	9	4.4
จราจร	26	12.7

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
5. คู่สมรส		
ไม่มีรายได้	109	53.4
มีรายได้	95	46.6
< 10,000 บาท	56	27.5
10,000-20,000 บาท	35	17.2
> 30,000 บาท	4	2.0
6. จำนวนบุตร		
ไม่มีบุตร	59	28.9
มีบุตร	145	71.1
1-3 คน	122	97.6
มากกว่า 3 คนขึ้นไป	23	2.4
7. มีอาชีพอื่นหรือไม่		
ไม่มี	177	86.8
มี	27	13.2
< 10,000 บาท	25	92.60
10,000-20,000 บาท	2	7.40
8. เงินเดือน		
< 10,000 บาท	120	58.8
10,000-20,000 บาท	84	41.2
9. ได้รับเบี้ยเลี้ยงเดือนละ		
ไม่มีเบี้ยเลี้ยง	79	38.7
	125	61.3

มีเบี้ยเลี้ยง	117	93.6
< 1,000 บาท	8	6.4
1,000-2,000 บาท		

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
10. สวัสดิการที่ได้รับหรือค่าตอบแทน	137	67.2
ไม่มีสวัสดิการหรือค่าตอบแทน	67	32.8
มีสวัสดิการหรือค่าตอบแทน	63	94.0
< 1,000 บาท	4	6.0
1,000-2,000 บาท		
11. ค่าเช่าบ้านเดือนละ		
ไม่มีค่าเช่าบ้าน	150	73.5
มีค่าเช่าบ้าน	54	26.5
< 1,000 บาท	46	85.18
1,000-2,000 บาท	8	14.82
12. ค่าพาหนะเดือนละ		
ไม่มีค่าพาหนะ	120	58.8
มีค่าพาหนะ	84	41.2
< 1,000 บาท	71	84.52
1,000-2,000 บาท	11	13.10
> 2,000บาท	2	2.38
13. มีรายจ่ายต่อเดือนเพื่อการบริโภค		
< 5,000 บาท	169	82.8
5,000-10,000 บาท	31	15.2
> 10,000 บาท	4	2.0

14. มีรายจ่ายต่อเดือนเพื่อการอุปโภค < 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท	196 8	96.1 3.9
ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
15. มีรายจ่ายต่อเดือนเพื่อการศึกษา ไม่มีรายจ่ายเพื่อการศึกษา มีรายจ่าย < 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท > 10,000บาท	97 107 102 3 2	47.5 52.5 95.32 2.80 1.88
16. มีรายจ่ายต่อเดือนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ไม่มีรายจ่ายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีรายจ่ายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ <1,000 บาท 1,000-2,000 บาท	103 101 94 7	50.5 49.5 93.07 6.93
17. มีรายจ่ายต่อเดือนอื่นๆ ไม่มีรายจ่ายอื่นๆ มีรายจ่ายอื่นๆ <1,000 บาท 1,000-2,000 บาท	131 63 49 24	64.2 35.8 24.0 11.8

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
18. รายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือน		
ไม่เพียงพอ เพราะบุตรอยู่ในวัยเรียน		
ไม่ใช่	110	53.9
ใช่	94	46.1
ไม่เพียงพอ เพราะมีรายจ่ายที่จำเป็นมาก		
ไม่ใช่	124	60.8
ใช่	80	39.2
ไม่เพียงพอ เพราะคู่สมรสไม่มีรายได้		
ไม่ใช่	148	72.5
ใช่	56	27.5
ไม่เพียงพอ เพราะตัวท่านเองไม่มีอาชีพเสริม		
ไม่ใช่	123	60.3
ใช่	81	39.7
ไม่เพียงพอ อื่น ๆ โปรดระบุ		
ไม่ใช่	187	91.7
ใช่	17	8.3
เพียงพอ เพราะตัวท่านเองมีอาชีพเสริม	195	95.6
ไม่ใช่	9	4.4
ใช่		
เพียงพอ อื่น ๆ	194	95.1
ไม่ใช่	10	4.9
ใช่		

20. รายได้ที่ท่านได้รับจากทางราชการในแต่ละเดือนมี		
ความเหมาะสม		
ไม่เหมาะสม	190	93.1
เหมาะสม	14	6.9

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 13 พบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่นำมาศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป มีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 อายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 40.2 มีอายุราชการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 ทำงานอยู่ในสายงานป้องกันปราบปรามมากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 56.9 สายธุรการจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 สายจราจร จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 สายงานสอบสวน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และสายงานสืบสวน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนส่วนใหญ่พบว่า สมรสแล้ว จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 เป็นโสด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และหย่าหรือหม้าย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 โดยที่ผู้ที่สมรสแล้ว มีคู่สมรสที่ไม่มีรายได้ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 มีรายได้ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 และคู่สมรสที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 รายได้ระหว่าง 10,000- 20,000 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และรายได้มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 เป็นผู้ที่ไม่มียศ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 และมีบุตรจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1 จำแนกเป็น มีบุตร 1-3 คน จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 97.6 และมีบุตรมากกว่า 3 คน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 เป็นผู้ที่ไม่มียศหรือมียศอื่น ๆ จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 86.8 มีอาชีพเสริม 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 จำแนกรายได้ โดยมีรายได้เพิ่มจากอาชีพเสริมน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 92.60 และมีรายได้อยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.40 มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 10,000-20,000 บาท จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2

ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่มีเบี้ยเลี้ยง มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 ผู้ที่มีเบี้ยเลี้ยงจำแนกเป็น เบี้ยเลี้ยงน้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 93.6 เบี้ยเลี้ยง 1,000 - 2,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ไม่ได้รับสวัสดิการหรือค่าตอบแทน จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 67.2 มีสวัสดิการหรือค่าตอบแทน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 จำแนกเป็น น้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 94 และ 1,000-

2,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ไม่มีเงินค่าเช่าบ้าน จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 มีค่าเช่าบ้าน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 จำแนกเป็นต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 85.18 และ 1,000-2,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 14.82 ไม่มีค่าพาหนะ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 มีค่าพาหนะ 84 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 เป็นจำนวนเงินต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 84.52 และ 1,000-2,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 และ มากกว่า 2,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.38

เมื่อพิจารณาด้านรายจ่าย พบว่า มีรายจ่ายต่อเดือนเพื่อการบริโภค จำแนกเป็น ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 82.8 5,000-10,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 มากกว่า 10,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 มีรายจ่ายต่อเดือนด้านอุปโภค จำแนกเป็น ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 5,000-10,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 มีรายจ่ายต่อเดือนด้านการศึกษา จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 ไม่มีรายจ่ายด้านการศึกษา จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รายจ่ายเพื่อการศึกษาจำแนกเป็น ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 95.32 5,000-10,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และ มากกว่า 10,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.88 ไม่มีรายจ่ายต่อเดือนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 มีรายจ่ายต่อเดือนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 จำแนกเป็นน้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 93.07 1,000-2,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 ไม่มีรายจ่ายต่อเดือนอื่นๆ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 มีรายจ่ายอื่นๆ ต่อเดือน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 จำแนกเป็นต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 77.78 และ 1,000-2,000 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

ด้านหนี้สิน พบว่า มีหนี้สินกับธนาคารและสถาบันการเงิน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 ไม่มีหนี้สินจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9

เมื่อพิจารณาด้านรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือน พบว่า มีรายได้ไม่เพียงพอเพราะสาเหตุต่างๆ ในแต่ละสาเหตุได้แก่ เพราะบุตรอยู่ในวัยเรียน จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 เพราะมีรายจ่ายที่จำเป็นมาก จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 เพราะคู่สมรสไม่มีรายได้ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 เพราะตัวเองไม่มีอาชีพเสริม จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 เพราะสาเหตุอื่น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และ พบว่า รายได้เพียงพอเพราะมีการวาง

แผนการใช้จ่ายแต่ละเดือน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 เพราะประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 เพราะใช้จ่ายสิ่งที่จำเป็น จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 เพราะมีอาชีพเสริม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 เพียงพอเพราะสาเหตุอื่นๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านรายได้ที่ได้รับจากทางราชการในแต่ละเดือนไม่มีความเหมาะสม จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 93.1 และเหมาะสม จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ซึ่งผลการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 14 ท่านให้ความคิดเห็นด้านรายได้ทางราชการมีความเหมาะสมทั้งนี้เนื่องจาก มีเงินเดือนและสวัสดิการอื่น ๆ อยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท อีกทั้งไม่มีภาระที่ต้องรับผิดชอบมากมายนัก และคู่สมรสและตนเองยังมีรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพนอกเวลาราชการ รู้จักเก็บออม และใช้จ่ายอย่างไม่ฟุ่มเฟือย ตัดสิ่งที่ไม่จำเป็นออกไป และพบว่าใน 14 ท่านที่ตอบว่ามีรายได้ที่ได้รับมีความเหมาะสม ทุกคนไม่มีรายจ่ายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และทุกคนมีการวางแผนในการใช้จ่ายเงิน

จึงกล่าวได้ว่า เงินเดือนที่เหมาะสมนั้นไม่ควรจะต่ำกว่า 15,000 บาท สำหรับผู้ที่ไม่มีภาระรับผิดชอบเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว แต่หาว่ามีบุคคลที่ต้องรับผิดชอบดูแล รายได้ระดับนี้ไม่เพียงพอกับความต้องการ จึงต้องมีการเพิ่มสวัสดิการ หรือปรับเงินเดือนให้สูงมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะอาชีพข้าราชการตำรวจชั้นประทวนนั้น เป็นอาชีพที่มีบทบาทภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบสูง อีกทั้งยังต้องเสี่ยงอันตรายเพื่อความสุขของบุคคลอื่น ดังนั้นการที่จะสร้างค่าครองชีพที่สมดุลได้นั้น นอกจากการจะให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านการปฏิบัติหน้าที่แล้ว การให้ความรู้ในเรื่องของการแก้ปัญหาและการดำรงชีวิตของตนเองก็เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้รัฐไม่จำเป็นต้องเพิ่มเงินงบประมาณในการเพิ่มอัตราเงินเดือนเพียงด้านเดียวยังไม่พอ ทั้งนี้หาผู้มีรายได้ไม่รู้จักรายได้ที่มีคุณค่าตามความเหมาะสม การเพิ่มเงินเท่าใดก็ไม่สามารถแก้ปัญหาค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจระดับล่างให้หมดไปได้

4.5 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2-7

สมมติฐานที่ 1 สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจแตกต่างกัน มีค่าครองชีพที่สมดุลแตกต่างกัน

ผลการวิจัย จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนแตกต่างกัน เมื่อ สายงาน สถานภาพสมรส รายได้แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 สถานภาพการทำงานที่ดีของตำรวจมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับค่าครองชีพที่สมดุล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกเท่ากับ 0.330 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 การพึ่งตนเองมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ผลการวิจัยพบว่า การพึ่งตนเอง ไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับค่าครองชีพที่สมดุล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกเท่ากับ 0.189

สมมติฐานที่ 4 การดำรงชีวิตแบบพอเพียง มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ผลการวิจัยพบว่า การดำรงชีวิตแบบพอเพียงไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับค่าครองชีพที่สมดุล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.119

สมมติฐานที่ 5 ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับค่าครองชีพที่สมดุล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.170

สมมติฐานที่ 6 การเรียนรู้เพื่อชีวิตมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้เพื่อชีวิตไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับค่าครองชีพที่สมดุล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.177

สมมติฐานที่ 7 การมีศาสนธรรมมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8

ผลการวิจัยพบว่า การมีศาสนธรรมไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับค่าครองชีพที่สมดุล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.183

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาและสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 14 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	r	ค่า ความสัมพันธ์	ผลการพิสูจน์ สมมติฐาน
1. สภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ	3.6338	.528 9	ปานกลาง	.330	ค่อนข้าง ต่ำ	ยอมรับ
2. การพึ่งตนเอง	3.8254	.540 2	มาก	.189	ต่ำ	ปฏิเสธ
3. การดำรงชีวิตแบบพอเพียง	4.0797	.487 8	มาก	.119	ต่ำ	ปฏิเสธ

4. ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว	4.1201	.5460	มาก	.170	ต่ำ	ปฏิเสธ
5. การเรียนรู้เพื่อชีวิต	4.0839	.4805	มาก	.177	ต่ำ	ปฏิเสธ
6. การมีศาสนธรรม	4.3461	.4640	มาก	.183	ต่ำ	ปฏิเสธ
7. ค่าครองชีพที่สมดุล	2.6538	.5389	ปานกลาง			

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 มีค่าระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.6538$)

พบว่าปัจจัยสภาพการทำงานที่ดีของตำรวจคือปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ซึ่งเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้เพียงโดย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.6338$) ส่วนปัจจัยที่เหลือปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านการพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต และการมีศาสนธรรม ในขณะเดียวกันพบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมทุกวันนี้เกิดจากวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งกระทบกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ ขาดคุณธรรม และจริยธรรม ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ติดตามมา เช่น การติดยาเสพติด การก่ออาชญากรรม การคอร์รัปชัน การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในระบบราชการ ถึงแม้ว่าทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะได้ปรับปรุงระบบค่าตอบแทนให้มีความสมดุลและเหมาะสมเพื่อให้เกิดสภาพคล่องตัว และเพื่อแก้ปัญหาการบริหารงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็เช่นเดียวกัน แม้ว่าจะได้มีการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนด้วยการปรับปรุงสวัสดิการให้มีความเป็นธรรมในระดับหนึ่งแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนซึ่งเป็นบุคคลากรที่เป็นฐานรากในองค์กรซึ่งมีจำนวนมากได้ ปัญหาเงินเดือนค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนแต่ละคนจึงเป็นเรื่องที่ควรนำมาศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาแนวทางในการช่วยเหลือข้าราชการตำรวจชั้นประทวนได้รับค่าตอบแทนที่มีความเหมาะสมและมีความยุติธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ต้อง รับผิดชอบในชีวิตทรัพย์สินของบุคคลอื่น ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขที่จะต้องให้เกิดขึ้นในชุมชนสังคมและบ้านเมือง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษา ปัจจัยเหตุที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ทั้ง 11 สถานีตำรวจ เป็นการวิจัยเฉพาะความพึงพอใจที่มีผลทางด้านจิตใจของตำรวจชั้นประทวนต่อค่าครองชีพเท่านั้น จึงไม่ได้นำสภาพเศรษฐกิจและสังคมมาร่วมศึกษาในครั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีเจาะจง มี 215 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,171 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ข้อมูลที่ได้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ครบถ้วนที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 215 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.88 ซึ่งถือว่าสามารถเก็บข้อมูลได้ตามขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้เบื้องต้น แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาความสัมพันธ์ทางสถิติในการวิจัยครั้งนี้โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\alpha=0.05$) เป็นเกณฑ์ในการยอมรับหรือปฏิเสธ สมมติฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าประสิทธิสัมพันธะระหว่างกันของตัวพยากรณ์และตัวเกณฑ์ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการนครบาล 8 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.5694$)

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการนครบาล 8 พบว่าปัจจัยสภาพการทำงานที่ดีของตำรวจคือปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ซึ่งเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.6338$) ส่วนปัจจัยอื่นปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านการพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต และการมีศาสนธรรม ในขณะเดียวกันพบว่าปัจจัยทั้ง 5 ด้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่จะนำเสนอได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ และ ค่าครองชีพที่สมดุล ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน การเรียนรู้เพื่อชีวิต และการมีศาสนธรรม

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 พบว่า ปัจจัยด้านต่าง ๆ คือ ตัวแปรต้น มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ซึ่ง จากการศึกษานี้สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่จะนำเสนอได้ดังนี้

ปัจจัยสภาพการทำงานที่ดีของตำรวจ คือ ปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ผลของการศึกษาพบว่า ที่

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.6338$) และ มีอำนาจในการทำนายค่าครองชีพที่สมดุลของ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต และการมีศาสนาธรรม ไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุล แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 แสดงว่าเมื่อการพึ่งตนเอง การดำรงชีวิตแบบพอเพียง ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว การเรียนรู้เพื่อชีวิต และการมีศาสนาธรรมเพิ่มมากขึ้น ความสมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ก็จะเพิ่มมากขึ้น

5.2 อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

สภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ สภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจแตกต่างกัน มีค่าครองชีพที่สมดุลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบที่สอดคล้องนี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อ สภาพการสมรส รายได้และฐานะของครอบครัวซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์และเอื้ออำนวยให้การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของตนเองและครอบครัวได้อย่างมั่นคงตลอดไป จะทำให้รายรับที่มีความเหมาะสมเพียงพอใช้จ่ายกับการใช้จ่าย หรือรายจ่ายที่มีระดับต่ำและเพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีเหลือเก็บ ซึ่งทำให้ครอบครัวไม่เกิดความเดือดร้อนในการครองชีพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเพียงพอทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัวมีความแตกต่างกัน

เนื่องจาก สภาพการสมรส รายได้และฐานะของครอบครัวเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับรายได้ที่มีนั้นมีความสมดุลเหมาะสมหรือไม่ หากคู่สมรส เป็นผู้มีรายได้อันเดียวกัน หรือสามารถหารายได้เสริม หรือคู่สมรสสามารถใช้เวลาร่วมกันในการทำปฏิบัติวิธีการดำรงชีพแบบรู้จักกินรู้จักใช้ และเก็บออม ก็จะทำให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีคู่สมรสที่คิดปฏิบัติเช่นนี้มีค่าครองชีพที่สมดุลในขณะเดียวกัน ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่เป็นโสด รายได้ที่มีนั้นอาจนำมาใช้จ่ายเฉพาะส่วนตัวและรับผิดชอบพ่อแม่พี่น้องบางส่วน จะเพียงพอหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับสมาชิกในครอบครัวว่าจะช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันมากน้อยแค่ไหน หากไม่ต้องรับภาระดังกล่าว ข้าราชการตำรวจผู้นั้นควรมีรายได้ที่เหมาะสมสำหรับตนเอง ในส่วนของรายได้และฐานะทางเศรษฐกิจ ด้านเชิงปริมาณที่มีความแตกต่างกันย่อมมีความสมดุลของค่าครองชีพต้องแตกต่างกันอยู่แล้ว ผู้ที่มีรายได้สูง ทำให้ฐานะของครอบครัวดี ค่าครองชีพย่อมมีความสมดุลมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจที่มีผลต่อการมีค่าครองชีพที่สมดุลได้แก่ทฤษฎีองค์การที่กล่าวว่า บุคคลเป็นสมาชิกหรือสร้างองค์การขึ้นเพราะมีความคาดหวังได้แก่ค่าตอบแทนที่จะได้รับจาก

องค์การในขณะเดียวกันก็ต้องการให้บางสิ่งบางอย่างตอบแทนให้กันองค์การได้ด้วย ดังนั้นอนุมานได้ว่าบุคคลผู้เป็นสมาชิกส่วนหนึ่งที่สร้างเศรษฐกิจของครอบครัวให้มีความสมดุลได้ โดยผลของการตอบแทนที่ได้รับนั้นคือความรักความอบอุ่นความสุขสมบูรณ์มั่นคงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจที่จะมีให้แก่กัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาวเดย์ และคณะ (Mowday and Other 1979) ที่พบว่าผู้แต่งงาน มีครอบครัวแล้วย่อมต้องการความมั่นคงมากกว่าผู้ที่ยังไม่แต่งงาน

ดังนั้นค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีความสัมพันธ์กับคู่สมรสที่จะนำมาสู่การมีรายได้และฐานะที่เพียงพอกับความต้องการ พร้อมทั้งการให้ค่าตอบแทน ค่าเสี่ยงภัยให้มีอัตราที่ค่าสินบนนำจับ หรือค่าตอบแทนที่มาจากผลการปฏิบัติหน้าที่ต้องใช้ความสามารถและศักยภาพที่แตกต่างของแต่ละบุคคลให้สูงขึ้นก็จะทำให้ค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจมีความสมดุลมากขึ้น

ปัจจัยสถานภาพการงานที่ดี มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.176 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบที่สอดคล้องนี้แสดงให้เห็นว่า สถานภาพการงานที่ดี ซึ่งประกอบด้วย อายุ ราชการ สายงาน และค่าตอบแทนทุกอย่างที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับจากการปฏิบัติงานนั้น ๆ ได้แก่ เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง สวัสดิการ ค่าพาหนะ ค่าเช่าบ้าน และค่าตอบแทนในรูปของประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ เป็นปัจจัยที่มีอำนาจในการทำนายการมีค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการ ตำรวจนครบาล 8 เพราะองค์ประกอบดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นของการดำรงชีวิตของมนุษย์และเป็นเครื่องจูงใจในการทำงาน เพราะมนุษย์มีแรงผลักดันบางอย่างที่ทำให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อตอบสนองแรงผลักดันที่เกิดขึ้น เช่น หิวน้ำก็ต้องหาน้ำมาดื่ม เพราะมีแรงผลักดันคือ ความกระหาย ซึ่งเป็นความต้องการของร่างกายเป็นแรงผลักดันตามธรรมชาติ เพื่อตอบสนองความต้องการของร่างกาย แต่ถ้ามนุษย์สามารถสร้างแรงผลักดันได้ก็เท่ากับเป็นการสร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้น ดังนั้น ถ้าเราต้องการให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมแบบใดก็ตาม ก็ต้องสร้างแรงผลักดันที่เป็นต้นเหตุแห่งพฤติกรรมนั้น จากหลักการนี้ทำให้มนุษย์เริ่มรู้จักสร้างแรงผลักดันให้คนอื่นทำในสิ่งที่ตัวเองต้องการ ซึ่งเราเรียกวิธีนี้ว่า การจูงใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเฮอริซเบิร์ก และ แซนเดอร์แมน (พงษ์สวัสดิ์ จำรัสประเสริฐ 2537: 12-15 อ้างถึง Herzberg Mauaner and Snyderman) ที่ได้อธิบายไว้ว่า ความพึงพอใจในงานที่ทำและความไม่พอใจในงานที่ทำ มีสาเหตุมาจากปัจจัย 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยจูงใจ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ประสพผลสำเร็จในการทำงาน ได้รับการยอมรับนับถือ และลักษณะของงาน ความรับผิดชอบและความก้าวหน้า ปัจจัยที่ 2 ได้แก่ ปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่ค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลาถ้าไม่มีหรือมีใน

ลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กรก็จะเกิดความไม่ชอบงาน เช่น เงินเดือน สภาพแวดล้อม ของการทำงาน และนโยบายของบริษัท ปัจจัยจิตใจหรือปัจจัยกระตุ้น องค์ประกอบที่ทำให้บุคลากรเกิด ความพึงพอใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์โดยตรงกับแรงจูงใจภายในที่เกิดจากงานที่ทำได้แก่ ความสำเร็จในงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า และปัจจัยค้ำ จุน คือ ปัจจัยที่จะค้ำจุนให้แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา มีความสัมพันธ์โดยตรง กับสิ่งแวดล้อมภายนอก เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภาวะการทำงาน ช่วยป้องกันการปฏิบัติงานไม่ให้หย่อน ประสิทธิภาพลง ประกอบด้วย นโยบายและการบริหาร การปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับ เพื่อนร่วมงาน สภาพการทำงาน และเงินเดือน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปราศัย สังขะทรัพย์ (2521) ที่พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจระดับรองสารวัตรในกองกำลังพล และใน สถานีตำรวจนครบาล มีปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการค่อนข้าง ต่ำ ได้แก่ เงินเดือน และผลประโยชน์ต่าง ๆ

ดังนั้นการมีค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนนั้นจะต้องมีหลักในการให้ ค่าตอบแทนที่เพียงพอต่อการดำรงชีพและสอดคล้องกับความต้องการของปัจเจกชน สังคม วัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการสร้างหลักความมั่นคงให้ข้าราชการตำรวจระดับชั้น ประทวนให้ครอบคลุมไปถึงสภาพความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว หรือผู้ที่อยู่ภายใต้การ ซึ่งสามารถ ทำได้ในด้านการเพิ่มสวัสดิการพื้นฐานของการดำรงชีวิตให้เพิ่มมากขึ้นอย่างพอเพียงทั้งตนเองและ ครอบครัว เพื่อเป็นแก้ปัญหาค่าครองชีพที่ไม่สมดุลในปัจจุบัน

ปัจจัยสถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจ นครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างต่ำกับค่า ครองชีพที่สมดุล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกเท่ากับ 0.330 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาที่สอดคล้อง แสดงให้เห็นว่า สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ ซึ่งหมายถึง อายุ สภาพการสมรส จำนวนบุตรหรือบุคคลในครอบครัวที่ต้องรับภาระดูแล การบริโภค และการมีหนี้สิน ของครอบครัว มีผลต่อ ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เป็นแบบแผนการดำเนิน ชีวิตลักษณะทั่วไป และแบบแผนการดำเนินชีวิตด้วยวิธีการพึ่งตนเองและมีสภาพเศรษฐกิจแบบ พอเพียง สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจมีผลต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ เป้าหมายที่บุคคล ต้องการบรรลุถึงต้องการของบุคคล โดยมีระบบการแยกประเภทความต้องการหลายระบบ ซึ่งระบบ เหล่านี้ทุกระบบเห็นด้วยว่าความต้องการทางชีวภาพเป็นความต้องการเบื้องต้นมากที่สุดของมนุษย์ หลังจากความต้องการทางชีวภาพได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการทางสังคมก็จะเกิดขึ้นมา ความ ต้องการเหล่านี้ ได้แก่ ความต้องการการยอมรับทางสังคม การยกย่อง ความรัก และความสมหวังของ

ชีวิต องค์การสามารถช่วยในการตอบสนองในทุกระดับชั้น ตามแนวคิดของ Wiener ให้ข้อสนับสนุนว่า การที่บุคคลสมัครใจที่จะรับราชการในอาชีพตำรวจนั้น มีสาเหตุมาจากความต้องการที่จะได้รับเงินตอบแทนหรือค่าจ้าง เป็นสิ่งตอบแทนในการรับราชการดังกล่าว โดยเมื่อพิจารณาถึงข้าราชการตำรวจโดยทั่วไปแล้ว จะพบว่า สำหรับข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานด้านการปราบปราม หรือปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ที่สถานีตำรวจต่างๆ จะได้รับผลตอบแทนจากรัฐบาลนอกเหนือจากเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยง รวมไปถึงสวัสดิการต่างๆ มากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่สังกัดฝ่ายอำนวยการ อันจะเห็นได้จากข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายงานปราบปรามหรือสายงานจราจรนั้น จะได้รับเงินค่าเสี่ยงภัยในลักษณะเหมาจ่ายเป็นรายเดือน ในอัตราเดือนละ 1,200 บาท ส่วนข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ยังสถานีตำรวจนั้นยังได้รับเงินสินบนนำจับ หรือ เงินรางวัลนำจับ กรณีที่มีการจับกุมผู้ที่กระทำความผิดทางอาญาและตามกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติให้จ่ายเงินตอบแทนเหล่านั้น ซึ่งรายได้จากค่าตอบแทนเหล่านี้ทำให้ช่วยฐานะทางเศรษฐกิจแก่ตำรวจชั้นประทวนได้เป็นอย่างดี ถ้าพิจารณาในแง่ องค์การ องค์การต้องแก้ไขปัญหาด้านค่าใช้จ่ายที่พอเพียง เหมาะสม เพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น ไม่ต้องกังวลถึง บุตรในความดูแล การประกอบอาชีพของภรรยา ฐานะของครอบครัว การบริโภค และการมีหนี้สิน หากข้าราชการตำรวจดังกล่าวมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ย่อมจะทำให้ข้าราชการตำรวจมีจิตใจหมกมุ่นในการหารายได้เสริม อันจะส่งผลให้การทำงานของข้าราชการตำรวจไม่เต็มความสามารถ และพยายามที่จะนำเวลาที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ไปในกิจการส่วนตัว ซึ่งอาจทำให้งานของหน่วยงานหรือองค์การเสียหายได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอิทธิพล คุปตานนท์ (2530) ที่พบว่า ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นปัจจัยเกี่ยวกับ ตำแหน่ง อายุ อายุราชการ การศึกษาเพิ่มเติม สภาพการสมรส รายได้ ฐานะทางครอบครัว มีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และผลการศึกษาของ จารุพันธ์ สมบูรณ์สิทธิ์ (2535) พบว่าปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต และผลการศึกษาของ วัฒนา ยี่จีน (2538) พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในระดับสูง คือความตั้งใจในการทำงานรายได้และ สวัสดิการ

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ ซึ่งได้แก่ ฐานะ หรือตำแหน่งส่วนบุคคลที่ปรากฏในครอบครัว และ สังคม อายุ สภาพการสมรส จำนวนบุตรหรือบุคคลในครอบครัวที่ต้องรับภาระดูแล การบริโภค และการมีหนี้สินของครอบครัว เป็นพื้นเพของบุคคลที่มีมาแต่ก่อน เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีปัจจัยแวดล้อมทางสังคม เป็นภูมิหลังด้านจิตวิทยา ที่ใช้เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตลักษณะทั่วไป และแบบแผนการดำเนินชีวิตด้วยวิธีการพึ่งตนเองและมีสภาพเศรษฐกิจแบบพอเพียง จึงมีความสัมพันธ์กับค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

ปัจจัยการพึ่งตนเอง ผลการวิจัยพบว่า การพึ่งตนเอง ไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกว่าค่าครองชีพที่สมดุล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกเท่ากับ 0.189

ผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจากผลการวิเคราะห์ทางสถิติที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวไม่มีอำนาจในการทำนายการส่งผลให้เกิดตัวแปรตาม แต่ผลการวิเคราะห์สถิติแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านการพึ่งตนเองมีความสัมพันธ์กับการมีค่าครองชีพที่สมดุลในทิศทางบวก แสดงให้เห็นว่า ว่าเมื่อมีการพึ่งตนเองเพิ่มมากขึ้น การมีค่าครองชีพที่สมดุลก็จะเพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังนั้นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนควรมีจิตสำนึกหรือความตระหนักที่จะพึ่งพาตนเองในการประกอบกิจการใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยอาศัยความอดสาหะพากเพียร ภายใต้ศักยภาพที่ตนเองมีอย่างเต็มความสามารถ ตามแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ และ กนกศักดิ์ แก้วเทพ (2530) ที่ได้อธิบายถึงการพึ่งตนเองในเชิงปัจเจกบุคคลว่า คือกิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยปัจเจกชนและครัวเรือนเพื่อบรรลุถึงหลักประกันของการดำรงชีวิต และโจฮัน กาล์เตอท์ (Johan Galtung) ให้ข้อสนับสนุนว่า การพึ่งตนเอง คือการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความเป็นอิสระ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเพียงพอทางเศรษฐกิจ มีความเสมอภาค มีความร่วมมือที่ไม่ก่อให้เกิดแบบแผนใหม่ของการพึ่งพา เป็นการผสมผสานระหว่างความเป็นเอกราชเข้ากับความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และ เคมปี โรนาล ฮอป (Kempe Ronal Hope) ยังให้ข้อสนับสนุนอีกว่า การพึ่งตนเอง คือ การมีอิสระในการตัดสินใจ และสามารถระดมทรัพยากรของสังคมมาใช้ตามความคิดและแนวทางของตนเองได้รวมทั้งการปฏิเสธหลักการจัดสรรทรัพยากรของผู้อื่นด้วยการเอาเปรียบ (ปราณี หมอนทองแดง 2534 อ้างถึง Kempe Ronal Hope) และ วิบูลย์ เข็มเฉลิม (2532 : 14) กล่าวถึงคุณภาพชีวิตไว้ว่า คนจะมีชีวิตอยู่ได้โดยไม่เดือดร้อนควรพึ่งตนเอง ซึ่งผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การพึ่งตนเองมีผลต่อค่าครองชีพของบุคคลที่ทำให้เกิดความสมดุล การพึ่งตนเอง ด้วยการประหยัด อดออม ใช้แรงงานของตนเอง อดรู้ไว้แห่งกิเลสและอบายมุข ใช้และมีไว้เฉพาะสิ่งที่จำเป็น ตั้งมั่นอยู่ในหลักการลดรายจ่าย ฉลาดที่จะใช้เพื่อพออยู่ พอกิน แก้ปัญหาด้วย ตนเอง มีความเป็นเอกราช มีอิสระ ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้จักการผสมผสานให้เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของตนเองและครอบครัว การกระทำเช่นนี้จะทำให้ปัจเจกชนและครอบครัวสามารถมีรายได้ที่ สมดุลและบรรลุถึงหลักประกันของการดำรงชีวิต

ปัจจัยการดำรงชีวิตแบบพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า การดำรงชีวิตแบบพอเพียงไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกว่าค่าครองชีพที่สมดุล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.119

ผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจากผลการวิเคราะห์ทางสถิติที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวไม่มีอำนาจในการทำนายการส่งผลให้เกิดตัวแปรตาม แต่ผลการวิเคราะห์สถิติแสดงให้เห็นว่า ยิ่งเพิ่มปัจจัยด้านการดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้นเท่าไร การมีค่าครองชีพที่สมดุลย่อมมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นการมีค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 นั้นควรมีจิตสำนึกหรือความตระหนักในการดำเนินชีวิตอย่างสายกลาง มีความพอเพียงทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ดำรงชีวิตอย่างสมณะ สันโดษ พอใจในสิ่งที่ตนมี ไม่เอาจริงเอาจัง เสียดสีและพร้อมที่จะช่วยเหลือส่วนรวม สามารถนำแนวคิดนี้มาใช้ได้ทุกระดับ ดังจะเห็นได้จาก ในภาวะวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้ ทำให้เกิดการน้อมนำกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง “เศรษฐกิจแบบพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตด้วยวิธีการ พึ่งพาตนเองได้เกิดขึ้นในสังคมไทยขณะนี้ อันเป็นการพัฒนาและการเสริมสร้างศักยภาพตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยสร้างการเรียนรู้ถึงวิธีการพึ่งตนเองได้ ตามแนวคิดของประเวศ วะสี (2541 : 43-45) ที่ให้ข้อสนับสนุนว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือ พอเพียงสำหรับทุกคน มีธรรมชาติพอเพียง มีความรักพอเพียง เมื่อทุกอย่างพอเพียงก็เกิดความสมดุล

ดังนั้น การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงจึงควรเป็นวิถีชีวิตแบบพอเพียงของคนส่วนใหญ่ในประเทศ ซึ่งเป็นคนระดับล่าง หรือชั้นระดับรากหญ้า เพราะเป็นวิถีชีวิตภายใต้ ความสันโดษ ความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมี และความเข้มแข็งของตนเอง ที่มีความสามารถ ประสบการณ์ ศักยภาพในการนำสิ่งรอบข้างที่ตนเองมีมาสร้างให้เกิดประโยชน์ที่สามารถตอบสนองความต้องการและความจำเป็นในการดำรงชีวิตโดยไม่จำเป็นต้องไปแสวงหาในสิ่งที่ตนเองไม่มี อันจะก่อให้เกิดภาระ ปัญหาความยากลำบากให้เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว การเดินทางสายกลางก่อให้เกิดความไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและคนรอบข้าง อันนำไปสู่การบรรลุถึงความสมดุลในทุก ๆ ด้าน ทั้งตนเอง ครอบครัว

ปัจจัยความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกว่าค่าครองชีพที่สมดุล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.170

ผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจากผลการวิเคราะห์ทางสถิติที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวไม่มีอำนาจในการทำนายการส่งผลให้เกิดตัวแปรตาม แต่ผลการวิเคราะห์สถิติแสดงให้เห็นว่า ยิ่งเพิ่มปัจจัยด้านความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวมากขึ้นเท่าไร การมีค่าครองชีพที่

สมดุลย่อมมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น เนื่องจากความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว เป็นการอยู่ร่วมกันในครอบครัวที่มี ความรักใคร่ ความปรารถนาดี มีความเอื้ออาทรและความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันในฐานะเป็นสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่เอาเปรียบกัน และก่อให้เกิดความร่วมแรงร่วมใจกันสร้างเสริมให้ครอบครัวดำรงอยู่อย่างมีความสุขที่มั่นคง ลักษณะพฤติกรรมที่บุคคลในครอบครัว สามี ภรรยา บุตร หลาน ญาติพี่น้อง หรือ บุคคลอื่นที่อาศัยอยู่รวมกันในครอบครัวปฏิบัติดูแลต่อกันในทุกๆ ด้าน ทั้ง มีความรัก ความห่วงใย มีการดูแลเอาใจใส่ต่อการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในครอบครัว การเคารพยกย่องและให้ความสำคัญต่อกัน มีการปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และรวมถึงการพักผ่อนหย่อนใจร่วมกัน อันจะนำไปสู่ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต หรือ ความรู้สึกเป็นสุข ปราศจากความทุกข์หรือความไม่สบายใจ ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด เป็นสังคมกลุ่มแรกที่คนเราต้องเผชิญตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเสียชีวิต หน้าที่ของครอบครัวมีอยู่หลายประการ เช่น สร้างสรรค์สมาชิกใหม่ สนองความต้องการทางเพศ เลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เจริญเติบโตในสังคมดูแลผู้สูงอายุ ให้ความรักความอบอุ่น ซึ่งเป็นแหล่งที่สมาชิกในครอบครัวได้รับความรักความอบอุ่นอย่างบริสุทธิ์ใจ ครอบครัวเป็นแหล่งให้กำลังใจและปลุกปลอบใจ เพื่อให้บุคคลสามารถผ่านอุปสรรคได้ ครอบครัวจึงเป็นแหล่งที่ให้ทั้งความรัก ความคุ้มครองและความมั่นคงทางด้านจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มอร์โรว์ และ วิลสัน (Morrow and Wilson 1961 : 63) ที่ให้ข้อสนับสนุนว่า ลักษณะของ สัมพันธภาพในครอบครัว ได้แก่ การสนับสนุนด้านอารมณ์ และสิ่งแวดล้อมในครอบครัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันในครอบครัว มีการรักใคร่ ผูกพันซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกัน และมีความกลมเกลียวสามัคคีปรองดองระหว่างสมาชิกใน ครอบครัว ทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของบุคคล เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นๆ ความ พึงพอใจในชีวิตเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ผลการศึกษาในครั้งนี้จึงให้ข้อสนับสนุน ปัจจัยสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดแรงกระตุ้น ผลักดัน ให้สมาชิกในครอบครัวพร้อมที่จะต่อสู้ ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามสถานะภาพและ บทบาทตามที่ผู้อื่นคาดหวังให้ปฏิบัติ โดยเฉพาะความพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือสนับสนุนในทุกๆ ด้าน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ด้วยความรักอันบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการประสานความสัมพันธ์เชื่อมโยงให้เกิดความรู้สึก อบอุ่น มีความสงบสุข ปราศจากความทุกข์ เศร้า โดดเดี่ยว หรือ ขมขื่น การทะเลาะเบาะแว้ง อันเป็นที่มาของการดำรงชีพของตนเอง ครอบครัวอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และสอดคล้องกับแนวคิดความสัมพันธ์ในครอบครัวของฟรายด์แมน ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ในครอบครัวทำให้เกิดประโยชน์และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าตามบทบาทหน้าที่ของตนและเกิดความพึงพอใจในการดำรงชีวิตและนำไปสู่ค่าครองชีพที่สมดุล

ปัจจัยการเรียนรู้เพื่อชีวิต ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้เพื่อชีวิตไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจ ชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกว่าค่าครองชีพที่สมดุล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.177

ผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจากผลการวิเคราะห์ทางสถิติที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวไม่มีอำนาจในการทำนายการส่งผลให้เกิดตัวแปรตาม แต่ผลการวิเคราะห์สถิติแสดงให้เห็นว่า ยิ่งเพิ่มปัจจัยด้านการเรียนรู้เพื่อชีวิตมากขึ้นเท่าไร การมีค่าครองชีพที่สมดุลย่อมมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้เพื่อชีวิต คือการเรียนรู้ของบุคคลมีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ตลอดชีวิตอย่างไม่หยุดนิ่ง เกิดขึ้นด้วยตนเอง หรือด้วยการเรียนรู้จากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ช่วยให้เกิดศักยภาพมากขึ้นในการดำรงชีวิตทุกด้าน การนำความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องชีวิตมาใช้ในการแก้ไขจัดการปัญหา ตลอดจนพัฒนาตนเอง เศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดการคิดเป็นตามแนวคิดของ อุนตา นพคุณ (2528 : 14 -15) กล่าวว่า “คิดเป็น” สามารถนำมาใช้ในการวางแผนครอบครัว มนุษย์แต่ละคน สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง คิดเป็นเป็นการคิดเพื่อแก้ปัญหา เนื่องจากเป็นการคิดที่มีจุดเริ่มต้นที่ตัวปัญหา ซึ่งในการคิดเพื่อแก้ปัญหานี้ เมื่อการศึกษาของ วูดเวิร์ท และมาควิส (สุขุมาน พาสว่าง 2541 : 66 อ้างถึง Woodworth and Marquis) พฤติกรรมการแก้ปัญหาจะเกิดสถานการณ์ใหม่ขึ้น เมื่อได้ก็ตามที่บุคคลพบอุปสรรค หรือมีจุดมุ่งหมายที่จะทำการ เมื่อนั้นก็เกิดปัญหาขึ้นและเริ่มมีการคิดแก้ปัญหา มนุษย์ได้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งรอบ ๆ ตัวและเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและนำสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างราบรื่น ดังนั้นในสภาพปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งข่าวสารสารสนเทศ ที่มีระบบเทคโนโลยีขั้นสูง จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ เพื่อฉลาดรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและมีความมั่นคงได้ต่อไปด้วยการนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้มากขึ้นตามสภาวการณ์ในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ปัจจัยการมีศาสนาธรรม ผลการวิจัยพบว่า การมีศาสนาธรรมไม่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งปฏิเสธกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกว่าค่าครองชีพที่สมดุล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.183

ผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจากผลการวิเคราะห์ทางสถิติที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวไม่มีอำนาจในการทำนายการส่งผลให้เกิดตัวแปรตาม แต่ผลการวิเคราะห์สถิติแสดงให้เห็นว่า ยิ่งเพิ่มปัจจัยด้านการมีศาสนาธรรมมากขึ้นเท่าไร การมีค่าครองชีพที่สมดุลย่อมมีเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น เพราะการนำหลักจริยธรรม และคำสั่งสอนของศาสนาที่เชื่อถือและยึดมั่นมาใช้เป็นเกณฑ์

วินิจนัย ตัดสินการกระทำที่มีคุณค่าของตน และบุคคลอื่นในสังคม หลักธรรมหรือหลักคำสอนในพระพุทธศาสนามุ่งชี้สภาพปัญหาหรือทุกข์ และหนทางแก้ไขหรือการพ้นทุกข์ จุดเริ่มต้นในการวิเคราะห์ธรรมชาติของโลกชีวิตและการดำรงอยู่ของมนุษย์ เริ่มจากภายในตัวมนุษย์ผู้มีความต้องการหรือติดยึดจึงเกิดความทุกข์ ความเกลียดความแปลกแยก ความโลภ โกรธ หลง เป็นต้น ที่เป็นความจริงซึ่งดำรงอยู่ในวิถีชีวิตแล้วโยงความจริงดังกล่าวออกสู่ปัญหาพื้นฐานของโลกภายนอก ปัญหาทางเศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม การลดคุณค่ามนุษย์และความเสื่อมทางศีลธรรม จริยธรรม ชี้ให้มนุษย์ได้เห็นถึงผลที่ดำรงอยู่ของปัญหาเหล่านี้ ซึ่งเกี่ยวพันกันจากด้านหนึ่งของธรรมชาติมนุษย์ เพื่อมนุษย์จะได้ตระหนักถึง ปัญหาของตนเอง ซึ่งแนวคิดของสุนทรภรณ์ เตชะพะโลกุล (2534 : 24325) ให้ข้อสนับสนุนธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องแก้ไขปัญหาของตน มนุษย์มีจิตใจและทัศนคติที่เป็นมิตรกับต่าง ๆ รอบกาย รวมถึงความพยายามลดโลภะ โทสะ และเมื่อโมหะลดลงย่อมทำให้มนุษย์มีความคิดเข้าใจตามสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และดำเนินชีวิตอยู่ในหลักมัชฌิมาปฏิปทา ตามแนวคิดของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2541: 26-28) ที่ให้ข้อสนับสนุนว่า ความสำเร็จในชีวิต ได้กล่าวถึงคำว่า “พอ” ไว้ว่า ทุกวันนี้คนจำนวนมากไม่รู้จักคำว่า “พอ” เขาต่างแสวงหาเงินทองชื่อเสียง เกียรติคุณ ตำแหน่งหน้าที่การงานอยากจะรวยยิ่งขึ้น อยากจะดังยิ่งขึ้น อยากจะใหญ่ยิ่งขึ้นตามมาตรฐานที่สร้างกันขึ้นมามีวัด ตามความนิยมที่ยึดถือกันแพร่หลายต้องดิ้นรนแสวงหา ในขณะที่ความพอทำให้เกิดความงาม ความรวย ความใหญ่และความดังในตัวของมันเอง เพราะคนที่รู้จักพอรู้สึกพอไม่ว่าเขาจะมีเงินอยู่เท่าไร มีรายได้อยู่ขนาดไหน เขาก็รวย เพราะในความรู้สึกของเขา เงินแค่นั้นเต็มหรือเกือบเต็มตามความต้องการของเขาแล้ว เขาไม่ต้องการอีกแล้วหรือต้องการอีกนิดเดียวจึงไม่จำเป็นต้องรีบร้อนทุรนทุรายไขว่หา และ หลักพระพุทธศาสนามีหลักธรรมแสดงให้เห็นถึงสิ่งรอบกายในด้านที่ให้นมนุษย์มีจิตใจและการกระทำประสานสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม ระบบจริยธรรมจึงต้องประสานต่อเนื่องกันโดยตลอดทั้งด้านจิตใจและความประพฤติทางกาย จิตใจเป็นจุดเริ่มต้น มีความพยายามลดโลภะ โทสะ และเมื่อโมหะลดลงย่อมทำให้มนุษย์มีความคิดเข้าใจตามสภาพความเป็นจริงที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และดำเนินชีวิตอยู่ในหลักมัชฌิมาปฏิปทา ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในการดำรงชีวิต รู้จักมีความสันโดษและมีความพอต่อการดำรงชีวิตละเว้นจากการคดโกงไม่ดิ้นรนไขว่หา ซึ่งจะนำไปสู่การครองชีพที่สมดุลได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้พบแนวทางสำหรับผู้กำหนด นโยบาย แผน โครงการ สามารถนำไปประยุกต์พัฒนาความสมดุลด้านค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเพื่อให้เกิดศักยภาพในการทำงาน สร้างขวัญกำลังใจที่ดีควรจะทำให้ความตระหนักในประเด็นต่างๆ เหล่านี้

1. นำปัจจัยด้านสภาพการทำงานที่ดีของตำรวจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ซึ่งประกอบไปด้วย การทำงานที่ตรงกับความรู้ทักษะและความสามารถ มีค่าตอบแทนที่พอต่อการดำรงชีพ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ การได้รับการยอมรับ การมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับ และค่าตอบแทน จึงควรนำมาเป็นแบบแผนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ข้าราชการตำรวจ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง มีความสุขในการทำงาน และชีวิตครอบครัวดีขึ้น

2. ผู้บังคับบัญชา ต้องเรียนรู้ และเข้าใจข้าราชการตำรวจชั้นประทวน สร้างขวัญ กำลังใจ และส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดปัญหาในการแก้ไข ปัญหาให้กับตนเองและครอบครัว ควรสร้างกิจกรรมเพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีที่จะส่งผลให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เกิดความเข้มแข็งกับสมาชิกในกลุ่ม และทำให้ข้าราชการตำรวจมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งเป็นแกนนำให้กับข้าราชการตำรวจในการร่วมมือวางแผนการสร้างแนวทางแก้ไขปัญหาค่าครองชีพที่ไม่สมดุลด้วยตนเองให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

3. การวิเคราะห์ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาค่าครองชีพเป็น เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการที่ผู้ปฏิบัติรู้จักการแสวงหาความรู้ และนำมาประกอบกับศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ให้สอดคล้องจะส่งผลให้มีค่าครองชีพที่สมดุลได้ และทำให้เป็นข้าราชการตำรวจที่พึงประสงค์

4. นำผลการศึกษาที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการวางยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างขวัญกำลังใจให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในลำดับต่อไป

5. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ประเด็นปัญหาที่ทำให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมีค่าครองชีพที่ไม่สมดุลนั้นมาจากตัวของข้าราชการตำรวจเอง การไม่รู้จักการวางแผนในการใช้จ่าย ในขณะที่เดียวกัน ข้าราชการตำรวจระดับชั้นผู้น้อยนั้นต้องทำงานหนักแต่ค่าตอบแทนน้อย และไม่สามารถที่จะใช้วิถีชีวิตแบบพึ่งตนเอง หรือการใช้จ่ายแบบพอเพียง ทั้งนี้เพราะการเดินตามกระแสสังคมที่นิยมสร้างสะสมแต่วัตถุและแสวงหาความสุข สบาย ไม่มองถึงอนาคตข้างหน้า ขาดผู้ชี้แนะแนวทางที่ดี และถูกวัฒนธรรมองค์กรหล่อหลอมให้กลายเป็นคนที่ไม่มีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรไปในทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บัญชาที่ไม่มีคุณธรรมบางคนใช้สิทธิอำนาจหน้าที่ในการเลือกปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ไปแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตน

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่างๆ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระเหล่านี้มีแนวโน้มจะมีความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรตามได้ จึงควรมีการศึกษาตัวแปรเหล่านี้ในสถานที่อื่น โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดความแตกต่างกันมากกว่านี้ รวมทั้งมีการให้คำจำกัดความตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ให้มีความกระชับรัด และสื่อความหมายได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ที่ส่งผลต่อค่าครองชีพที่สมดุล เช่น การใช้เวลาว่างของข้าราชการตำรวจ การประกอบอาชีพเสริม ความรู้เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต เพื่อใช้สร้างเป็นตัวแบบในการพัฒนา เกิดการวางแผนในการดำเนินชีวิตที่สมดุล และมีการพึ่งตนเองได้ เป็นต้น

3. ในการศึกษาเพื่อให้เห็นข้อเท็จจริงอย่างชัดเจนและสามารถใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการศึกษาปัจจัยที่มีเหตุผลที่เป็นความเชื่อ เจตคติ และความรู้สึกที่แท้จริง และสามารถนำมาสู่การได้ข้อเท็จจริง และสามารถนำมาอธิบายการมีค่าครองชีพที่สมดุลได้อีกวิธีหนึ่ง

4. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องของปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลในเชิงทดลอง เพื่อสร้างเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างขวัญกำลังใจให้ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในลำดับต่อไป

5. ควรศึกษาบทบาทของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีความสัมพันธ์และมีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนเพื่อแสวงหาแนวทางความรู้เพิ่มเติมนอกการศึกษาวิเคราะห์ภายใต้ทัศนคติหรือระดับความเชื่อความคิดเห็น

6. ควรนำปัจจัยทั้ง 7 ด้านมาสร้างค่านิยมคัมภีร์เชิงปฏิบัติการใหม่ให้มีความชัดเจนและเหมาะสม

สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษามากยิ่งขึ้น

ภาคผนวก

แบบสอบถามวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท

“ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษา : สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8”

คำชี้แจง การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 อนึ่งข้อมูลที่ได้รับในครั้งนี้มิพึงเปิดเผย และไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด

ข้อแนะนำเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและสถานภาพที่ดีของตำรวจมีดังนี้

- 1.1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลจำนวน 13 ข้อ
- 1.2 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สมดุลมีจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมี

ค่าครองชีพที่สมดุล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยการพึ่งตนเองจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยการดำรงชีวิต

แบบพอเพียงจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยความสัมพันธ์ที่ดี

ในครอบครัวจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยการเรียนรู้เพื่อชีวิตจำนวน 8

ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยการมีศาสนาธรรมจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจำนวน 5 ข้อ

แบบสอบถาม

ชุดที่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและสถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บหน้าข้อความ และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1. อายุ..... ปี
2. อายุราชการ.....ปี
3. สายงาน
() ธุรการ () ป้องกันปราบปราม () ลี้บสวน () สอบสวน ()
จราชจร
4. สถานภาพการสมรส
() โสด () สมรส () หย่า
5. หากสมรสแล้ว คู่สมรสมีรายได้ประจำหรือไม่
() ไม่มี () มี คือ..... รายได้เดือนละ.....บาท
6. จำนวนบุตร หรือ บุคคลในครอบครัวที่ต้องรับอุปการะเลี้ยงดู.....คน
7. นอกเหนือจากงานในหน้าที่แล้ว ท่านมีอาชีพอื่นอีกหรือไม่
() ไม่มี () มี คือ.....รายได้เดือนละ.....บาท
8. ท่านได้รับเงินเดือน เดือนละ.....บาท
9. ท่านได้รับเบี้ยเลี้ยงเดือนละ.....บาท
สวัสดิการที่ได้รับหรือค่าตอบแทน เดือนละ.....บาท
ค่าเช่าบ้านเดือนละ.....บาท
ค่าพาหนะเดือนละ.....บาท
10. ท่านมีรายจ่ายต่อเดือนอย่างไร (โดยประมาณ)
เพื่อการบริโภค เดือนละ.....บาท
เพื่อการอุปโภค เดือนละ.....บาท
เพื่อการศึกษา เดือนละ.....บาท

เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เดือนละ.....บาท
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....เดือนละ.....บาท

11. รายได้ของท่านเพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่

- () ไม่เพียงพอ เพราะบุตรอยู่ในวัยเรียน
 () ไม่เพียงพอ เพราะมีรายจ่ายที่จำเป็นมาก
 () ไม่เพียงพอ เพราะคู่สมรสไม่มีรายได้
 () ไม่เพียงพอ เพราะตัวท่านเองไม่มีอาชีพเสริม
 () ไม่เพียงพอ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

- () เพียงพอ เพราะมีการวางแผนการใช้จ่ายแต่ละเดือน
 () เพียงพอ เพราะประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย
 () เพียงพอ เพราะใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น
 () เพียงพอ เพราะคู่สมรสมีอาชีพเสริม
 () เพียงพอ เพราะตัวท่านเองมีอาชีพเสริม
 () เพียงพอ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

12. ท่านคิดว่ารายได้ที่ท่านได้รับจากทางราชการในแต่ละเดือนมีความเหมาะสม

- () ไม่เหมาะสม () เหมาะสม

1.3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพส่วนตัวที่ดีของท่าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ท่านคิดว่าอาชีพตำรวจเป็นอาชีพที่มีเกียรติ					
2. ท่านคิดว่างานที่ท่านทำอยู่ตรงกับความรู้ความสามารถ					
3. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านมีระเบียบการทำงานที่ชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติงาน					
4. ท่านมีความภูมิใจที่รับราชการตำรวจ					
5. ท่านมีเงินเดือนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต					

6. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการปฏิบัติงาน					
---	--	--	--	--	--

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. ท่านมีโอกาสก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จ ในหน้าที่การงาน					
8. ท่านได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน					
9. ท่านมีความสัมพันธ์อันดีระหว่าง เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา					
10. ท่านคิดว่างานที่ท่านมีความมั่นคง					

ส่วนที่ 2 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สมดุล

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1. รายได้ของท่านเพียงพอต่อการใช้จ่าย ในแต่ละเดือน					
2. รายได้ที่มียังมีความเหมาะสม					
3. ท่านมีเงินเหลือเก็บ					
4. ครอบครัวไม่เคยได้รับความเดือดร้อน ในเรื่องค่าครองชีพ					
5. ครอบครัวของท่านมีความสุข เพราะไม่มีหนี้สิน					

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุล

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
การพึ่งตนเอง					
1. ความสำเร็จที่ได้รับเกิดจากการกระทำด้วยตัวของท่านเอง					
2. ท่านมีความมั่นใจว่าท่านสามารถฝ่าฟันอุปสรรคปัญหาได้ด้วยตนเอง					
3. ท่านคิดและตัดสินใจด้วยตัวของท่านเองได้					
4. ท่านและครอบครัวสามารถอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่น					
5. ท่านสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้					
6. ท่านวางแผนชีวิตให้กับตนเอง					
7. ท่านใช้แรงงานและความพยายามทำสิ่งที่เป็นประโยชน์					
8. ท่านสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขด้วยตัวของท่านเอง					
การดำรงชีวิตแบบพอเพียง					
1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตอย่างสายกลางมีความพอดี ทำให้ชีวิตมีความสุข					
2. ท่านพอใจในสิ่งที่ตนเองมี					
3. ท่านไม่เอาเปรียบผู้อื่น					
4. การอยากได้ อยากมี ทำให้เกิดความเดือดร้อน					
5. ท่านเสียสละช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ					
6. ท่านและสมาชิกในครอบครัวนำสิ่งที่มีอยู่					

มาสร้างให้เกิดประโยชน์					
7. สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความ รับผิดชอบและช่วยกันแบ่งเบาภาระ ที่เกิดขึ้นได้					
8. การมีชีวิตที่พอเพียงสามารถแก้ปัญหา เศรษฐกิจของครอบครัวได้					
ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว					
1. ครอบครัวช่วยเหลือเกื้อกูลและมีความ สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
2. ครอบครัวของท่านมีความร่วมแรงร่วมใจ ที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุข					
3. ทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่ กลมเกลียวและห่วงใยในกันและกัน					
4. ครอบครัวของท่านปรองดองเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน					
5. ครอบครัวท่านมีการพักผ่อนหย่อนใจ และใช้เวลาว่างร่วมกัน					
6. ท่านเป็นที่รักของครอบครัว					

7. ครอบครัวภาคภูมิใจในตัวท่าน					
8. ท่านเป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิก ในครอบครัว					
การเรียนรู้เพื่อชีวิต					
1. ท่านสามารถดัดแปลงแก้ไขสิ่งของเหลือใช้ ให้เกิดประโยชน์ได้					
2. ความรู้บางส่วนที่ได้รับเกิดจากการเรียนรู้ จากผู้อื่นและสิ่งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ข้าง					
3. ท่านพบว่าตนเองมีความรู้เพิ่มขึ้นตลอดเวลา จากการปฏิบัติงานของท่าน					
4. ท่านนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานของท่านมาปรับใช้ใน การแก้ไขปัญหาภายในครอบครัวของท่าน					
5. คนที่มีความรู้คือคนที่มีคุณค่าเป็นที่ยอม รับของบุคคลอื่น					
6. ท่านนำสิ่งที่พบเห็นบางอย่างมาปรับใช้ให้ เกิดประโยชน์เพื่อตัวของท่านเองได้					
7. ท่านเป็นคนใฝ่หาความรู้อยู่ตลอดเวลา					
8. ความรู้ที่ได้รับมาบางส่วนสามารถแก้ไข ปัญหาในการดำเนินชีวิตของท่านได้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
การมีศีลธรรม					
1. ท่านยึดมั่นและปฏิบัติตามพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการ ดำรงชีวิต					
2. ท่านเชื่อว่าคนทำดี ได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว					
3. ท่านเชื่อว่าสรรพสิ่งในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดที่เที่ยงแท้ แน่นอน ทุกคนควรสร้างชาติไว้					
4. คนดี คนซื่อสัตย์สุจริต และผู้เสียสละคือบุคคล ที่ควรยกย่อง					
5. การทำงานคือการปฏิบัติธรรม					

6. ความเพียรพยายาม ขยัน อดทน นำไปสู่ ความสำเร็จทุก ๆ ด้าน					
7. การลด ละ ความโลภ ความโมโห และรู้จัก การให้อภัยทำให้ชีวิตมีความสุข					
8. การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ					
9. การแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบเป็นบาป					
10. ทุกคนควรปฏิบัติตนในการทำ ความดี ยับยั้ง ลด ละ เลิกสิ่งที่ไม่ดีทั้งปวง					

ส่วนที่ 4 คำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. สิ่งที่ท่านภูมิใจในตัวเองปัจจุบันนี้

คือ.....

.....

.....

2. ท่านต้องการให้หน่วยงานของท่านเพิ่มเติมปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อตัว
ท่านและหน่วยงานใน

ด้าน.....

.....

.....

3. ท่านใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและครอบครัว

โดย.....

4. ท่านคิดว่าปัญหาค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจในปัจจุบันนี้เกิด

จาก.....

แนวทางการแก้ปัญหา

คือ.....

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับค่าครองชีพที่สมดุลต่อบทบาทของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

.....

 ...

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้สละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ต่อข้าราชการตำรวจต่อไปในอนาคต

พ.ต.ต ถวัลย์ ศุภร์คณาภรณ์
 ผู้วิจัย

แบบสอบถามวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท

“ค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษา : สถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8”

คำชี้แจง การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุลของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กรณีศึกษาสถานีตำรวจในกองบังคับการตำรวจนครบาล 8 อนึ่งข้อมูลที่ได้รับในครั้งนี้มิพึงเปิดเผย และไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด

ข้อแนะนำเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและสถานภาพที่ดีของตำรวจมีดังนี้

1.1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลจำนวน 13 ข้อ

1.2 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สมดุลมีจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมี

ค่าครองชีพที่สมดุล แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยการพึ่งตนเองจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยการดำรงชีวิต

แบบพอเพียงจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยความสัมพันธ์ที่ดี

ในครอบครัวจำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยการเรียนรู้เพื่อชีวิตจำนวน 8

ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากปัจจัยการมีศาสนาธรรมจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจำนวน 5 ข้อ

แบบสอบถาม

ชุดที่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและสถานภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บหน้าข้อความ และเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1. อายุ..... ปี

2. อายุราชการ.....ปี

3. สายงาน

() ธุรการ () ป้องกันปราบปราม () ลี้ภัย () สอบสวน ()

จราจร

4. สถานภาพการสมรส

() โสด () สมรส () หย่า

5. หากสมรสแล้ว คู่สมรสมีรายได้ประจำหรือไม่

() ไม่มี () มี คือ..... รายได้เดือนละ.....บาท

6. จำนวนบุตร หรือ บุคคลในครอบครัวที่ต้องรับอุปการะเลี้ยงดู.....คน

7. นอกเหนือจากงานในหน้าที่แล้ว ท่านมีอาชีพอื่นอีกหรือไม่

() ไม่มี () มี คือ.....รายได้เดือนละ.....บาท

8. ท่านได้รับเงินเดือน เดือนละ.....บาท

9. ท่านได้รับเบี้ยเลี้ยงเดือนละ.....บาท

สวัสดิการที่ได้รับหรือค่าตอบแทน เดือนละ.....บาท

ค่าเช่าบ้านเดือนละ.....บาท

ค่าพาหนะเดือนละ.....บาท

10. ท่านมีรายจ่ายต่อเดือนอย่างไร (โดยประมาณ)

เพื่อการบริโภค เดือนละ.....บาท

เพื่อการอุปโภค เดือนละ.....บาท

เพื่อการศึกษา เดือนละ.....บาท

เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เดือนละ.....บาท
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....เดือนละ.....บาท

11. ปัจจุบันท่านมีหนี้สิน

- () ไม่มี () มีหนี้ กับธนาคารหรือสถาบันการเงินต่าง ๆ
 () มีหนี้ กับสหกรณ์หรือสวัสดิการของทางราชการ
 () มีหนี้ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

12. รายได้ของท่านเพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่

- () ไม่เพียงพอ เพราะบุตรอยู่ในวัยเรียน
 () ไม่เพียงพอ เพราะมีรายจ่ายที่จำเป็นมาก
 () ไม่เพียงพอ เพราะคู่สมรสไม่มีรายได้
 () ไม่เพียงพอ เพราะตัวท่านเองไม่มีอาชีพเสริม
 () ไม่เพียงพอ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

- () เพียงพอ เพราะมีการวางแผนการใช้จ่ายแต่ละเดือน
 () เพียงพอ เพราะประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย
 () เพียงพอ เพราะใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น
 () เพียงพอ เพราะคู่สมรสมีอาชีพเสริม
 () เพียงพอ เพราะตัวท่านเองมีอาชีพเสริม
 () เพียงพอ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

13. ท่านคิดว่ารายได้ที่ท่านได้รับจากทางราชการในแต่ละเดือนมีความเหมาะสม

- () ไม่เหมาะสม () เหมาะสม

1.2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพส่วนตัวที่ดีของตำรวจ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1.ท่านคิดว่าอาชีพตำรวจเป็นอาชีพที่มีเกียรติ					
2.ท่านคิดว่างานที่ท่านทำอยู่ตรงกับความรู้ ความสามารถ					
3.ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านมีระเบียบ การทำงานที่ชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติงาน					

4.ท่านมีความภูมิใจที่รับราชการตำรวจ					
5.ท่านมีเงินเดือนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต					
6.ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการปฏิบัติงาน					
ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
7.ท่านมีโอกาสก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จ ในหน้าที่การงาน					
8.ท่านได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน					
9.ท่านมีความสัมพันธ์อันดีระหว่าง เพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา					
10.ท่านคิดว่างานที่ท่านมีความมั่นคง					

ส่วนที่ 2 คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าครองชีพที่สมดุล

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1.รายได้ของท่านเพียงพอต่อการใช้จ่าย ในแต่ละเดือน					
2.รายได้ที่มีนั้นมีความเหมาะสม					
3.ท่านมีเงินเหลือเก็บ					
4.ครอบครัวไม่เคยได้รับความเดือดร้อน ในเรื่องค่าครองชีพ					
5.รายได้ของท่านไม่เพียงพอกับรายจ่าย					
6.ครอบครัวของท่านมีความสุข เพราะไม่มีหนี้สิน					

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อค่าครองชีพที่สมดุล

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
การพึ่งตนเอง					
1.ความสำเร็จที่ได้รับเกิดจากการกระทำด้วยตัวของท่านเอง					
2.ท่านมีความมั่นใจว่าท่านสามารถฝ่าฟันอุปสรรคปัญหาได้ด้วยตนเอง					
3.ท่านคิดและตัดสินใจด้วยตัวของท่านเองได้					
4.ท่านและครอบครัวสามารถอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่น					
5.ท่านสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้					
6.ท่านวางแผนชีวิตให้กับตนเอง					
7.ท่านใช้แรงงานและความพยายามทำสิ่งที่เป็นประโยชน์					
8.ท่านสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขด้วยตัวของท่านเอง					
การดำรงชีวิตแบบพอเพียง					
1.ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตอย่างสายกลางมีความพอดี ทำให้ชีวิตมีความสุข					
2.ท่านพอใจในสิ่งที่ตนเองมี					
3.ท่านไม่เอาเปรียบผู้อื่น					
4.การอยากได้ อยากมี ทำให้เกิดความเดือดร้อน					
5.ท่านเสียสละช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ					
6.ท่านและสมาชิกในครอบครัวนำสิ่งที่มีอยู่มาสร้างให้เกิดประโยชน์					

7.สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความรับผิดชอบ และช่วยกันแบ่งเบาภาระที่เกิดขึ้นได้					
8.การมีชีวิตที่พอเพียงสามารถแก้ปัญหา เศรษฐกิจของครอบครัวได้					
ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว					
1.ครอบครัวช่วยเหลือเกื้อกูลและมีความสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน					
2.ครอบครัวของท่านมีความร่วมแรงร่วมใจ ที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุข					
3.ทุกคนในครอบครัวมีความรักใคร่กลมเกลียว และห่วงใยในกันและกัน					
4.ครอบครัวของท่านปรองดองเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน					
5.ครอบครัวท่านมีการพักผ่อนหย่อนใจ และใช้เวลาว่างร่วมกัน					
6.ท่านเป็นที่รักของครอบครัว					

7.ครอบครัวภาคภูมิใจในตัวท่าน					
8. ท่านเป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิก ในครอบครัว					
การเรียนรู้เพื่อชีวิต					
1.ท่านสามารถดัดแปลงแก้ไขสิ่งของเหลือใช้ ให้เกิดประโยชน์ได้					
2.ความรู้บางส่วนที่ได้รับเกิดจากการเรียนรู้ จากผู้อื่นและสิ่งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ข้าง					
3.ท่านพบว่าตนเองมีความรู้เพิ่มขึ้นตลอดเวลา จากการปฏิบัติงานของท่าน					
4. ท่านนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานของท่านมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญห ภายในครอบครัวของท่าน					
5.คนที่มีความรู้คือคนที่มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับ ของบุคคลอื่น					
6.ท่านนำสิ่งที่พบเห็นบางอย่างมาปรับใช้ให้เกิด ประโยชน์เพื่อตัวของท่านเองได้					
7.ท่านเป็นคนใฝ่หาความรู้อยู่ตลอดเวลา					
8.ความรู้ที่ได้รับมาบางส่วนสามารถแก้ไขปัญห ในการดำเนินชีวิตของท่านได้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
การมีศาสนาธรรม					
1.ท่านยึดมั่นและปฏิบัติตามพระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการดำรงชีวิต					
2.ท่านเชื่อว่าคนทำดี ได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว					
3.ท่านเชื่อว่าสรรพสิ่งในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดที่เที่ยงแท้ แน่นอน ทุกคนควรสร้างความดีไว้					
4.คนดี คนซื่อสัตย์สุจริต และผู้เสียสละคือบุคคล ที่ควรยกย่อง					
5.การทำงานคือการปฏิบัติธรรม					

6.ความเพียรพยายาม ขยัน อดทน นำไปสู่ ความสำเร็จทุก ๆ ด้าน					
7.การลด ละ ความโลภ ความโมโห และรู้จัก การให้อภัยทำให้ชีวิตมีความสุข					
8.การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ					
9.การแสวงหาผลประโยชน์ในทางมิชอบเป็นบาป					
10.ทุกคนควรปฏิบัติตนในการทำความดี ยับยั้ง ลด ละ เลิกสิ่งที่ไม่ดีทั้งปวง					

ส่วนที่ 4 คำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. สิ่งที่ท่านภูมิใจในตัวเองปัจจุบันนี้

คือ.....

.....

.....

2. ท่านต้องการให้หน่วยงานของท่านเพิ่มเติมปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อตัว
ท่านและหน่วยงานใน

ด้าน.....

.....

.....

3. ท่านใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านเองและครอบครัว

โดย.....

.....
.....
4. ท่านคิดว่าปัญหาค่าครองชีพของข้าราชการตำรวจในปัจจุบันนี้เกิด

จาก.....

.....
แนวทางการแก้ปัญหา

คือ.....

.....
5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับค่าครองชีพที่สมดุลต่อบทบาทของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

.....

.....

...

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้สละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ต่อข้าราชการตำรวจต่อไปในอนาคต

พ.ต.ท. ถวัลย์ ศุภรัตน์
ผู้วิจัย

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. 2530. การพึ่งตนเอง ศักยภาพในการพัฒนา
ชนบท กรุงเทพมหานคร : สภาคาทอริกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา :
Mild Publisher.
- กิตติพร ศรีวงศ์ชัย. 2542. บทบาทประชาคมตำบลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โกวิท วรรณพัฒน์. 2520. ความต้องการพื้นฐานของการเรียน ในการศึกษาผู้ใหญ่แบบ
เบ็ดเสร็จ. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา.
- จารุพันธ์ สมบูรณ์สิทธิ์. 2535. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร กิจกรรมในการ
ดำเนินชีวิตประจำวัน กับ ความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จำเนียร ช่างโชติ. 2519. จิตวิทยาการรับรู้และการเรียน. ภาควิชาจิตวิทยา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง
- จิตรเจริญ เวลาดี. 2522. ปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันและปราบปราม
อาชญากรรม ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนในกองบัญชาการ
ตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จีระ หงส์ลดารมภ์. 2536. ผลทดสอบเชิงวิจัยประเด็นการสูญเสียกำลังคนในองค์กร :
รักษาคคนในระบบราชการ. เอกสารประกอบการสัมมนาระดมความคิด เรื่อง ปัญหาการ
รักษาคคนในระบบราชการ สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(6 สิงหาคม) อัดสำเนา.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. 2541. ทฤษฎีและแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนชาวนา
กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524. จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์.
รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : กรมศาสนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิม. 2520. รายงานการวิจัยฉบับที่ 21 :
จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524. รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต และ จริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดารณี รักดี. 2540. การพัฒนารูปแบบการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่ออาชีพในชุมชนพึ่งตนเอง วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวรรณ เคาวางกูร. 2531. บทบาทสตรีในการร่วมพัฒนาสหกรณ์การเกษตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไทยรัฐ. 2546. ส่องตำรวจ “พันธะหนี้สินของตำรวจ “ 4 มกราคม หน้า 6. (สหภาพ)
- ธีรพล คุปตานนท์. 2530. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นงลักษณ์ สุพรรณไชยมาตย์ และคณะ. 2542. องค์การทางสังคมกับการพัฒนาประชาตำบล. การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุข มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2543. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น
- ประยูร ธมมจิตโต, พระมหา. 2532. พุทธปรัชญาเถรวาท ใน ทรงวิทย แก้วศรี (บรรณธิการ) มหาจุฬา ฯ. วิชาการปรัชญาพุทธศาสตร์ กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- ประเวศ วะสี. 2541. ยุทธศาสตร์เพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจสังคมและศีลธรรม กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ประเสริฐ พานิชกุล. 2534. พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครปฐม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปราณี หมอนทองแดง. 2534. ทิศทางการพึ่งตนเองในสังคมที่กำลังเปลี่ยนไป ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่บ้านสองแหง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปราศรัย สังขะทรัพย์. 2521. ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจระดับรองสารวัตรในกองกำลังพลและสถานีตำรวจนครบาล วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2526. การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎีและมาตรการ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พงษ์สวัสดิ์ จำรัสประเสริฐ. 2537. การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่
ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการอำนวยการ กองบังคับการตำรวจภูธร 6
ก่อนและหลังปรับปรุงโครงสร้างกรมตำรวจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และ คณะ. 2526. รายงานผลการวิจัยเรื่องจริยธรรมและศักยภาพ
ของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันตก. กรุงเทพมหานคร :
สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงผกา ชื่นแสงเนตร. 2538. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว พฤติกรรม
การดูแลตนเองและความพึงพอใจในชีวิตผู้สูงอายุ : กรณีศึกษา สมาชิกชมรม
ผู้สูงอายุ เขตพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก จังหวัด ชลบุรี
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร มหาวิทยาลัยมหิดล.

พิเชียร ลิ้มปี่หวงอยู่. 2531. การพึ่งตนเองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศึกษาเฉพาะกรณี :
โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป อำเภอร่อนเทราญ จังหวัดบุรีรัมย์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2534. การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด บางกอกบล๊อค.

ราชบัณฑิตยสภา. 2525. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสภา. กรุงเทพมหานคร

วสันต์ ศิลปสุวรรณ และคณะ. 2529. รายงานผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2528 - 2529. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาลายา.

วัฒนา ยี่จิ้น. 2538. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่สาย
ตรวจในสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง สังกัดตำรวจภูธร จังหวัดศรีสะเกษ
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร พัฒนบริหารศาสตร์

วิชาการ, กรม. 2524. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย : การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับ
จริยธรรมไทย 22-27 มกราคม 2524. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.

วิบูลย์ เข็มเฉลิม. 2532. สู่สังคมเกษตรมีกินตลอดชีวิต. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์
การพิมพ์.

ศรชัย เลิศไตรภพ. 2535. ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีเหตุผลกับการคิดเป็นของ
นักศึกษาทางไกลสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดนครปฐม.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ศิริพงษ์ ศรีกงพลี. 2540. บทบาทปลัดอำเภอในการเสริมสร้างความสามารถทางการบริหาร
งานพัฒนาของคณะกรรมการบริหาร อบต. ในจังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน, สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2541. แนวทางการดำเนินงาน
ตามนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง.
ประมวลคำบรรยายและหนังสือสั่งการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- สภาวิจัยแห่งชาติ. 2542 เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ เศรษฐกิจพอเพียง ณ. โรงแรม
แอมบาสเดอร์ ซิตี้ จอมเทียน พัทยา 18-19 ธันวาคม.
- สมยศ นาวิก. 2522. การบริหาร กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์.
- สัมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. 2541. อบต. ในอุดมคติ. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การ
พิมพ์.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2544. รวบรวมบทความสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา ภาควิชาสังคม
วิทยาและมนุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2542. เพื่อความสำเร็จในชีวิต. กรุงเทพฯ : หจก. เอ็มเทร็ดดิ้ง.
- สุขุมาน พาสว่าง. 2541. จริยธรรมกับความสามารถในการคิดเป็นของชาวชนบท อำเภอ
วารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- สุธีรา นัยจันทร์. 2530. การศึกษาบทบาทของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ : กรณี
ครอบครัวผู้ใช้บริการทางสังคมผู้สูงอายุดินแดง และครอบครัว สมาชิกชมรม
ผู้สูงอายุ ร.พ. สงฆ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรรณิ ไชยอำพร. 2529. แนวคิดทางทฤษฎีและการวัดความพยายามพึ่งตนเอง ระดับ
บุคคล เอกสารประกอบการเสวนาวิชาการพัฒนาชุมชนและสหกรณ์ โดยคณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุริยา เหมตะศิลป์. 2521. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมสติปัญญาและการยอมรับของ
เด็กวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุนทร กุลวัฒนารพงศ์. 2544. ตามรอยพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่
กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น
- สุนทรภรณ์ เตชะโพกุล. 2524. เศรษฐศาสตร์แนวพุทธกับวิถีการพัฒนาไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- เสรี พงศ์พิศ. 2536. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- อภิชาติ ศิลป์. 2541. ศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาให้เป็นประชาคมท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณี : ชุมชนในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต.
- อุ้นตา นพคุณ. 2525. การแก้ปัญหา. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์.
- อุ้นตา นพคุณ และคณะ. 2526. คุณลักษณะของประชากรในกรุงเทพมหานคร ตามเป้าหมายทางการศึกษา : สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท. (อัดสำเนา).

- Campbell A. 1976. **Subjective Measure of Well-being.** American Psychologist
- Ferguson, George A. 1981. **Statistical Analysis in Psychology and Education 5th ed.** New York : McGraw-Hill.
- Friedman MM. 1981. **Family Nursing : Theory & Assessment.** New York. Appleton-Century-Crofts.
- Gooper, A.M. 1958. **How to Supervise People.** New York : McGraw-Hill Company.
- Guilford. J. and Gray, D.E. 1970. **Motivation and Modern Management.** Massachusetts : Addison - Wesley Publisher.
- Kohlberg, L. 1975. **The Cognitive Developmental Approach to Moral Education** Phi Delta Kappan.
- Maslow, A.H. 1960. **A Theory of Human Motivation in Human Relation in Management,** Edited by I.L. Hackman J R., and S.G. Huneryager. Cincinnati : South Western Publishing.

- Mowday, Richard T., Street Richard 17. And Lyman W. Porter. 1979. **The Measurement of Organization Commitment.** Journal of Applied Psychology
- Morrow WR, Wilson RC. 1961. **Family Relation of Bright High-Achieving and Under-Achieving High School Boy.** Child Development.
- Poitrenaud J, Et. Al. 1979. **Factor Related to Attitudes Toward Retirement Among France Preretired Managers and Top Executives.** Journal of Gerontology.
- Roger, Everett M. and Shoemaker, F.F. 1971. **Communication of Innovations ; Across Cultural Approach** (Second Edition) York : The Free Press.
- Schermerhorn. J.R., Jame G.H. and Richard N. Osborn. 1982. **Managing Organization Behavior.** New York : Hohm Wiley and So.inc.
- Srinivasan, Lyra. 1977. **Perspectives on Non-Formal Adult Learning.** New York : World Education
- Steers, Richard M and Lyman W Porter. 1983. **Motivation and Work Behavior.** New York. WCGraw-Hill.
- Tiffin, J. and McCormick, E.J. 1968. **Industrial Psychology.** London : Gorge Allen And Umvin Ltd.
- Wolman Benjamin B. 1973. **Dictionary of Behavioral Science** Van Nostrand : Reinneheld Company.
- Zaleznisk, A. 1958. **Motivation Productivity and Satisfaction of Work.** Et. Al. Cambridge : Harvard University Press.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	พ.ต.ท.ถวัลย์ ศุภรัตน์ภรณ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	243/9 ตรอกสะพานยาว แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทรฯ 02 235 7765, 01 445 2135
วัน เดือน ปีเกิด	4 กันยายน 2505
ประวัติการศึกษา	ประถมศึกษาปีที่ 1 – 7 โรงเรียนกุหลาบวิทยา มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 5 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม ปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประวัติการทำงาน	ปี พ.ศ. 2529 – 2531 เจ้าพนักงานสินเชื่อ ธนาคารกสิกรไทย สาขาสุรวงศ์ ปี พ.ศ. 2531 ตำแหน่งร้อยยตำรวจตรี รองสารวัตร ฝ่ายวินัยและอุทธรณ์ สำนักงานกำลังพล กรมตำรวจ ปี พ.ศ. 2536-2540 ตำแหน่ง รองสารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลบุปผาราม ปี พ.ศ. 2540-ปัจจุบัน ตำแหน่ง พนักงานสอบสวน (สบ 2) สถานีตำรวจนครบาลบุปผาราม
ที่ทำงาน	สถานีตำรวจนครบาลบุปผาราม เลขที่ 879 ซอยเทศบาล สาย 2 แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600 โทร. 02 466 1150, 02 465 0520 โทรสาร 02 466 7858